

Introduzione

NOEN HJELPEMIDLER OG TIPS FOR

DIRIGENTEN

Taktfigurene, transponering, slagverkoversikt, besetnings-
oversikt, korpsbalanse, planleggingsskjema for skolekorps, m.m.
Samlet og utarbeidet av Trond Brenne til bruk i praktisk arbeid
og ved DIRIGENTKURS.

B-71-77

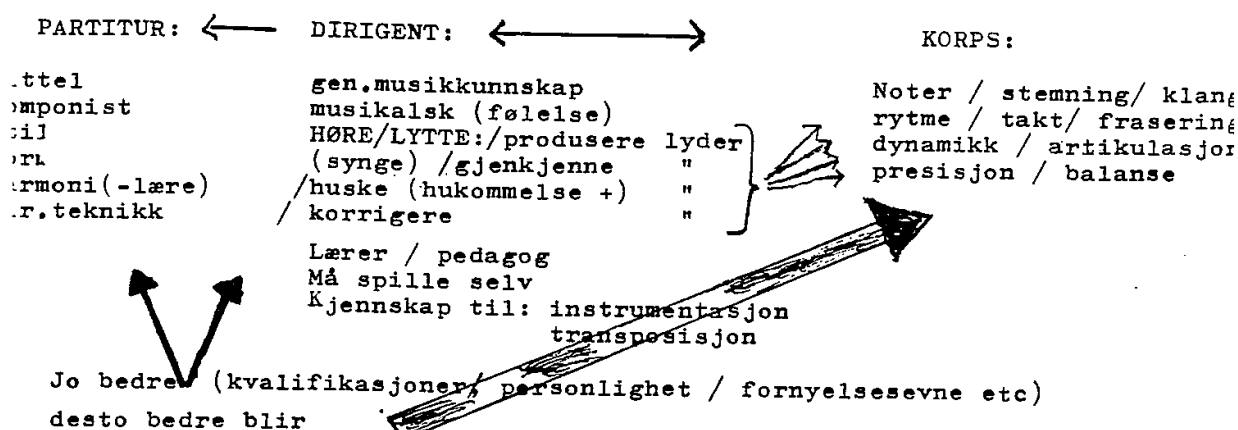
Hva er dirigering? Tegnspråk..gjøre musikk "synlig" v.h.a. et tegnspråk.
 språkets grammatikk/dirigentens figurer, frasering etc

Dirigentens hovedoppgave: Instruere
 Dirigere (partitur)
 Framføre
 Dirigere (korpset)

Kommunikasjon: dirigent ↔ musikere resultat: musikk

Dirigenten skal gjenskape: Dirigenten skal tolke:

1. Melodi (kontramelodi/obligatstemmer etc)	1. Tempo
2. Rytme	2. Dynamikk
3. Harmoni (tonal idé)	3. Tone/klang-bilde
4. Form	4. Frasering
5. Klang (orkestrering)	

2 måter å bestemme tempo:

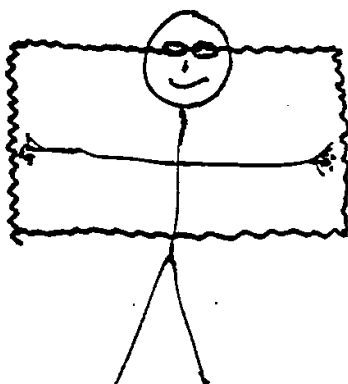
1. Metronomangivelse
2. Italienske tempobetegnelser
3. Stemningsuttrykk (amore, dolce, maestoso, scherzo, fuoco, grazia o.l.)
4. Musikkens "swing" og struktur (evt. tekst)
5. Den rytmiske struktur & akkompagnementet
6. Forholdet til andre deler av komposisjonen, kontraster (eks. suite/symfonisatser)
7. Programmessige antydninger og stykkets tittel.
8. Formtype (eks. dans, toccata, vals, menuett, marsj)
9. Tradisjoner i forh. til stilepoker.
10. Utøvernes kapasitet / standard.
1. Akustiske tilpasninger (etterklang kirke/gressbane)
2. Personlig smak og bedømmelse/ erfaring

Lederegenskaper:

Faglig dyktighet	Positiv kritikk/feilretting
Ansvarsfølelse	Evne til å appellere til de beste egenskaper
Pålitelighet	Respekt / hjelpsomhet
Sunn fornuft	Unngå bløff / ironi/ skjellsord / økenavn
Observeringsevne	Lojalitet / Ordenssans
Psykologisk innsikt/teft	Evne til å planlegge / Formuleringssevne
Rettferdighet	Motivering / gi løpende orientering.
Selvkritikk/måtehold/Eksempels makt	Notér / Lær navnene

DIRIGERING / TAKTERING

3

RAMME.

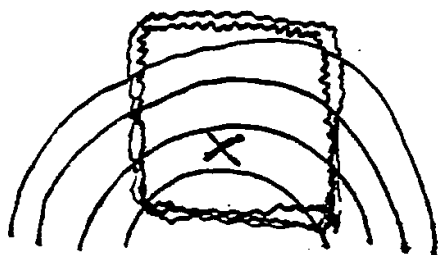
Maks. ramme er ved sterkeste dynamikk.

Slik finner du rammen:

Ytre linje: Se rett fram, stre armene rett ut og før dem langt framover til du ser arme uten å flytte blikket.

Nedre linje: over beltet el. c vinkelrett over/under-arm.

Øvre linje: ved øynene.

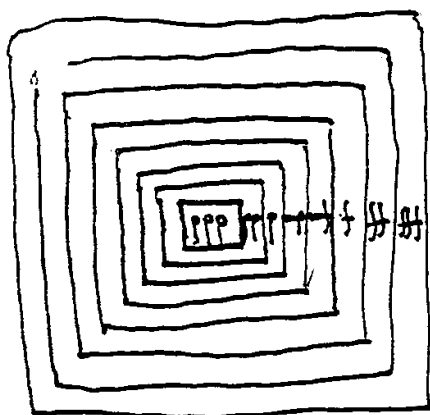
SLAGPUNKT.

Når hele korpset spiller, er slagpunktet/synsretningen midt i korpset.

Når en gruppe spiller, midt i gruppen.

Innsatser til høyre for midte: med høyre hånd, til venstre m, venstre hånd.

En må aldri krysse hendene.

RAMMESTØRRELSE / DYNAMIKK

Sterkere = store bevegelser

Svakere = mindre bevegelser

HURTIG: også små bevegelser

Venstre hånd, aldri høyere enn at den synes når du ser rett fram, aldri lavere enn beltet/rett vinkel. Unngå speilbilde av h.hå

TAKTSTOKKEN

må holdes slik at den blir som en forlengelse av underarmen. Den må ikke danne vinkel opp eller ned i forhold til underarmen. Pass også på at den ikke peker mot venstre (for deg) men rett mot midten av korpset/gruppen.

"Høyre hånd er håndverkeren, venstre hånd er kunstneren"

"Det er to typer dirigenter, en med hodet i partituret og en med partituret i hodet"

"Det finnes ikke gode eller dårlige korps, bare gode eller dårlige dirigenter."

56

7

Chapter IX

ACCENTS CUING AND THE LEFT HAND

The Left Hand

The left hand is generally independent of the right hand and is used to signal the following:

1. The initial (starting) beat calling for extra attention along with the right hand.
2. To indicate the start of a new phrase calling for extra attention along with the right hand.
3. To cue entrance.
4. To indicate accents.
5. To indicate ritards calling for extra attention along with the right hand.
6. To indicate accelerandos calling for extra attention along with the right hand.
7. To indicate cut-off or release.
8. To hold fermatas.
9. To increase volume of dynamics.
 - a. Palm up and toward the conductor.
 - b. For tutti control or balance of sections or individuals.
10. To decrease volume of dynamics.
 - a. Palm down and away from the conductor.
 - b. For tutti control or balance of sections or individuals.

If the conductor allows his left hand to follow the right hand pattern at all times he loses the effectiveness of the left hand as a special signal.

54

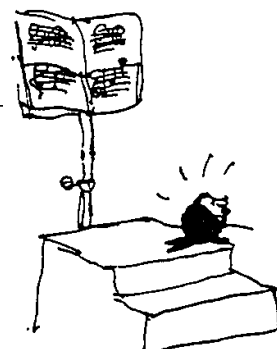
Fortissimo vivacissimo

Attacca

Diminuendo

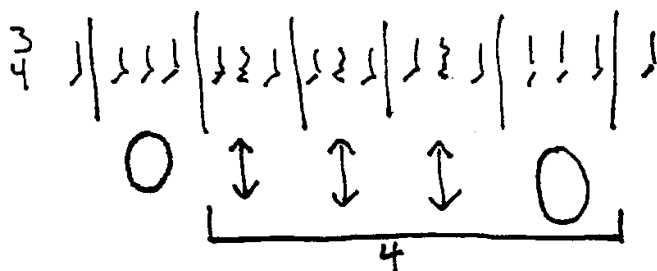
Molto diminuendo

$d. = 60$ (schönen blauen Dornen)

Kontrast: Leks

Dukas: Trollmannens Lärkin

1. i hver gruppe litt større

Formen på slaget, skifter med musikken karakter.

1 uansett hva som
står under brokistellen

Øvelse: sirkel til høyre
 — " — venstre
 rett ned

fram og tilbake (dvs. som
å survive et kjøl)

hold v. arm vannerett i
bæltehøjde, slå på demme

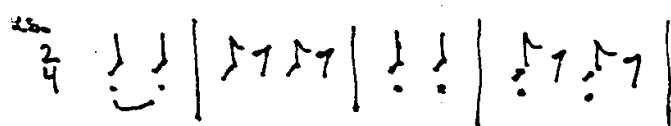
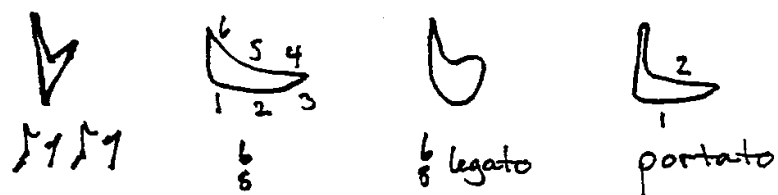
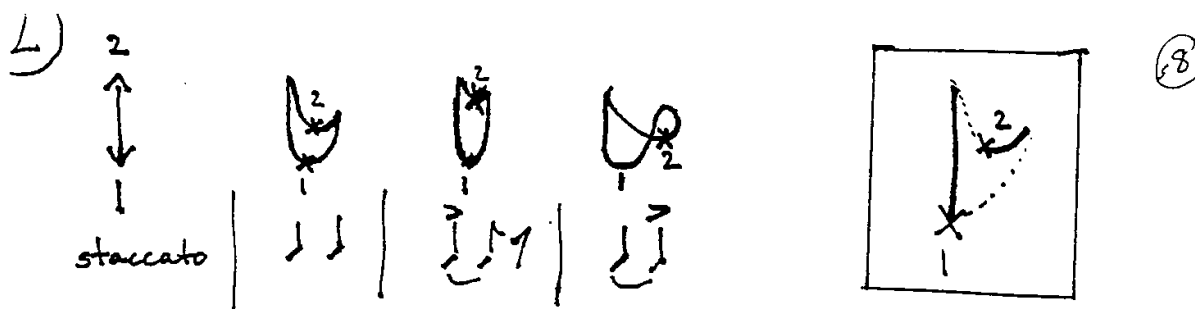
Annoneringslag:

Islag for når musikken starter på slaget.

2 - " - " - " - etter - " - (ett påskurt og ett alskiv)

bevegelse/
 1. slag har et slagpunkt (her markert med x) og en refleks som leder videre
 i neste slag (markert -----) Denne "todelte" bevegelsen utgjør et
 ar" (den målbare tidslengde fra et punkt til et annet)

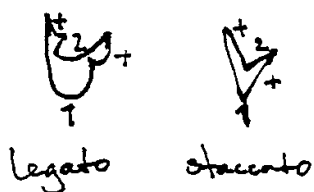
slag:

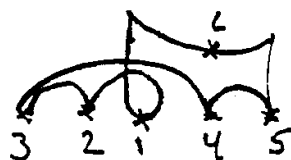
Husk: grupper
etter frasering fel
i marsjer.

UNDERDELT

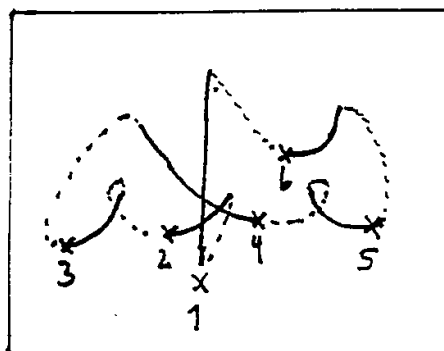
(i 4)

(i 6)

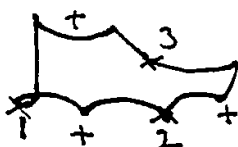
(6)

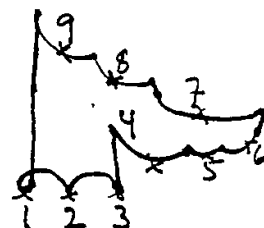
5)

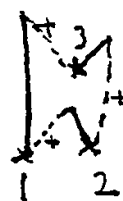
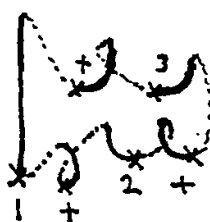
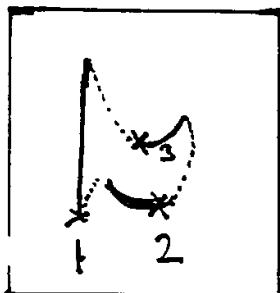
UNDERDELT (i 6)
(langsomme tempo
 $\delta = 60$)

(i 9)

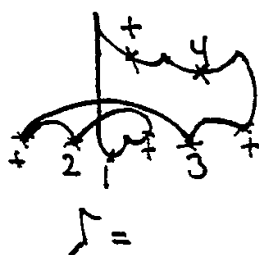
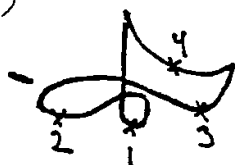
(i 9)

STACC. v/fulle rit.

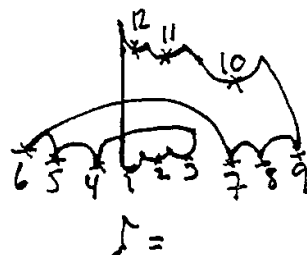
UNDERDELT (i 8)

)

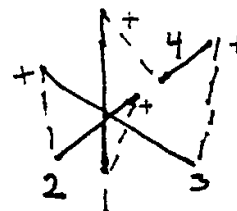
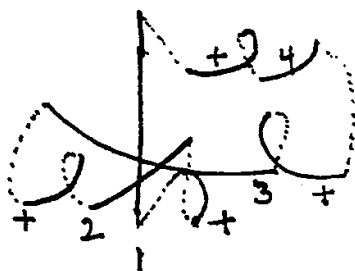
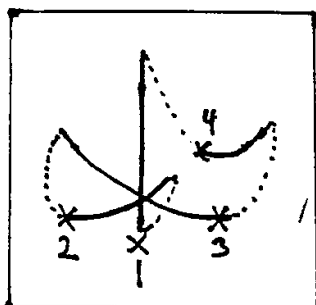

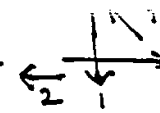
$\delta =$

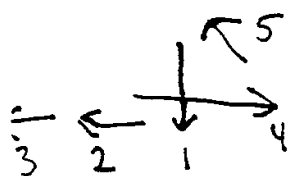
(i 12)

$\delta =$

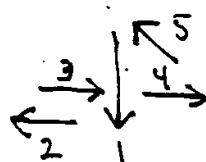

5) Utgangspunkt 4-lagsfigur . Hvert slag ^(slo) kan deles opp. De to mest brukte er:

(3+2)

..slag i 4-fig. oppdelt)

(2+3)

(3.slag i 4-fig. oppdelt)

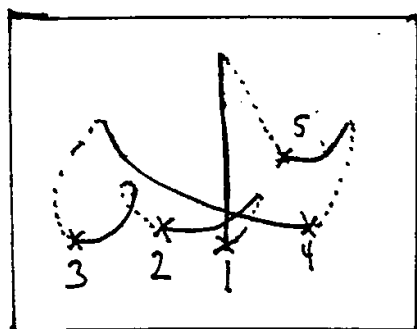
Tempo hurtigere enn 180 → grupper i 2

eller

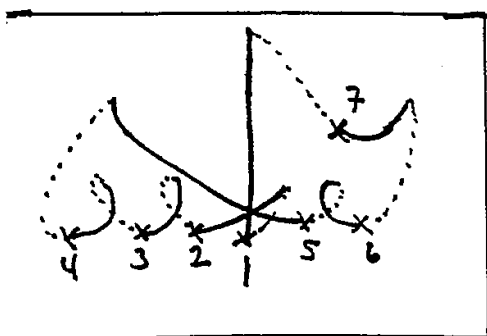
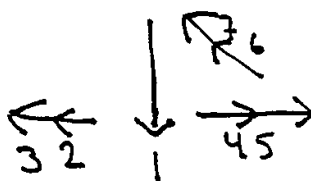
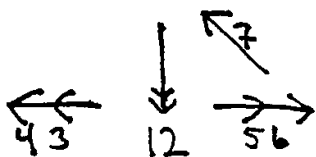
Utgangspunkt: 2-lagsfiguren

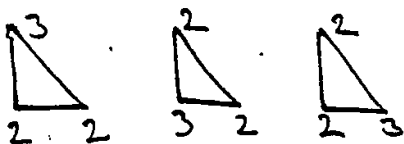
2) (se 2-slagsfig. underdeling)

7) Utgangspunktet 4-slagsfig. $\leftarrow \begin{array}{c} 4 \\ 2 \end{array} \begin{array}{c} 1 \\ 4 \end{array} \begin{array}{c} 3 \\ 3 \end{array} \rightarrow$ hvor slagene (s. 11) kan deles opp.

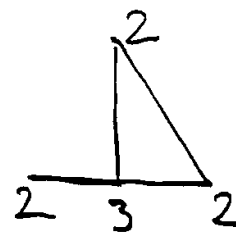
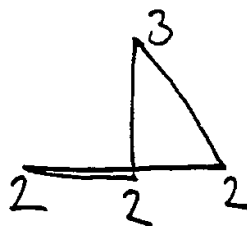
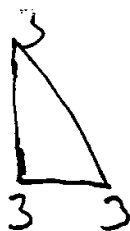
muligheter av 7 : $4+3$ og $3+4$
 $2+2+3$ $3+2+2$
 (+ert. $2+3+2$)

Ved hurtig tempo, grupper i 3.
 (Utgangspunkt 3-slagsfiguren)

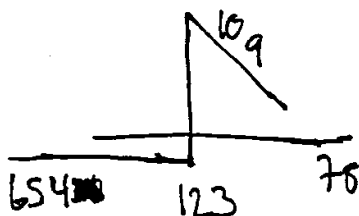

1)

(s/2)

0)

The Nine Elements of Expression

For the conductor to recreate:

1. Melody (countermelodies and obligatos)

2. Rhythm

3. Harmony (tonal concepts)

4. Form

5. Voicing (orchestration)

For the conductor to interpret:

1. Tempo

2. Dynamics

3. Tone color

4. Phrasing

Twelve Ways To Determine Correct Tempo

1. Metronome Marks

2. Italian Tempo Terms

3. Mood Expressions

4. Structure and Swing of Melody

5. Rhythmic Structure of Accompaniment

6. Relationship to Neighboring Material

7. Programmatic Implications and Title

8. Types of Form (such as Dance, Toccata, etc.)

9. Traditional Tempo of Periods

10. Efficiency of Performers

11. Acoustical Adjustments

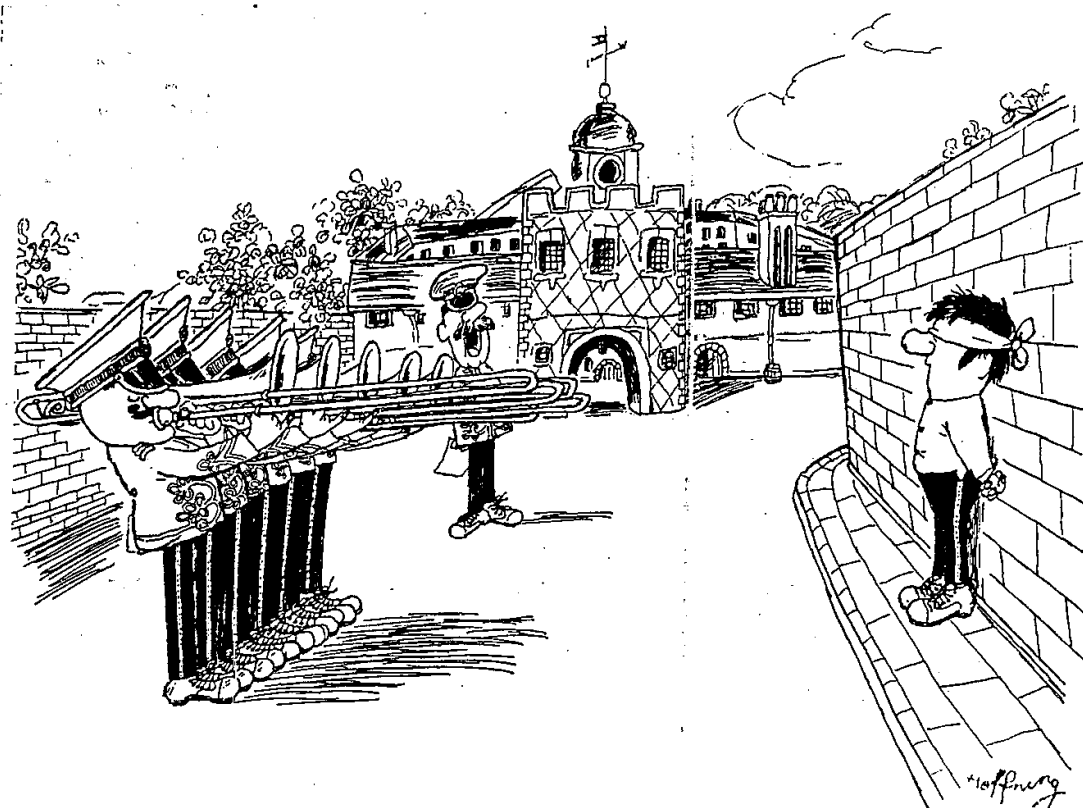
DESIGNATIONS OF THE DEGREES OF THE SCALE

English	French	Italian	German
C flat	Ut (Do) bémol	Do bemolle	Ces
C	Ut (Do)	Do	C
C sharp	Ut (Do) dièze	Do diesis	Cis
D flat	Ré bémol	Re bemolle	Des
D	Ré	Re	D
D sharp	Ré dièze	Re diesis	Dis
E flat	Mi bémol	Mi bemolle	Es
E	Mi	Mi	E
E sharp	Mi dièze	Mi diesis	Eis
F flat	Fa bémol	Fa bemolle	Fes
F	Fa	Fa	F
F sharp	Fa dièze	Fa diesis	Fis
G flat	Sol bémol	Sol bemolle	Ges
G	Sol	Sol	G
G sharp	Sol dièze	Sol diesis	Gis
A flat	La bémol	La bemolle	As
A	La	La	A
A sharp	La dièze	La diesis	Ais
B flat	Si bémol	Si bemolle	B
B	Si	Si	H
B sharp	Si dièze	Si diesis	His
Minor	Mineur	Minore	Moll
Major	Majeur	Maggiore	Dur

4

Furioso

Annonseringslag.

(Kalles også: pusteopptakt, preparasjonslag.)

Opptakt til toneinnsats skal angi:

- * Tempo
- * Dynamikk
- * Karakter

Den gir som ett akkurt slag for den første noterte teller Verdi i musikkstykket (avsnittet)

eks.

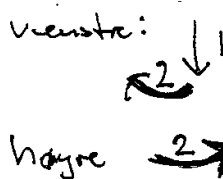
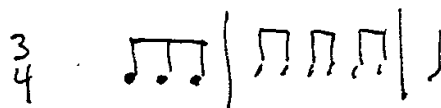
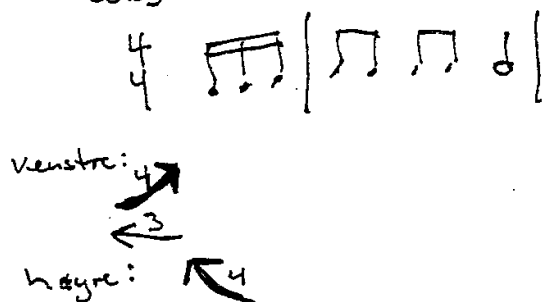
I enkelte tilfeller kan en gi to slag foran.

Da må første slag være passert og andre akkurt.

Første slag (passert) utføres helst med venstre hånd alene, andre med begge hender.

NB! Dette forutsetter avtale med orkesteret, innskriving i stemmer og nøye innøving.

eks

14

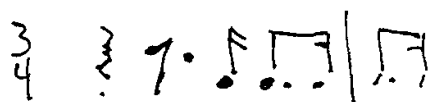
Annonsering til pauseinnsats skal være passiv, da den kun skal angir tempo.

Hvis pauseverdien er 1 taktetid eller mere, kan opptakten utelates. Da starter taktene direkte på pauseverdien.

1. slag aktivt

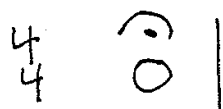

1. slag passivt

Fristil kan anvendes ved langsom sats der det ellers er vanskelig å oppnå presisjon.

Opptakt til fermate angir ikke noe tempo.

Doloroso

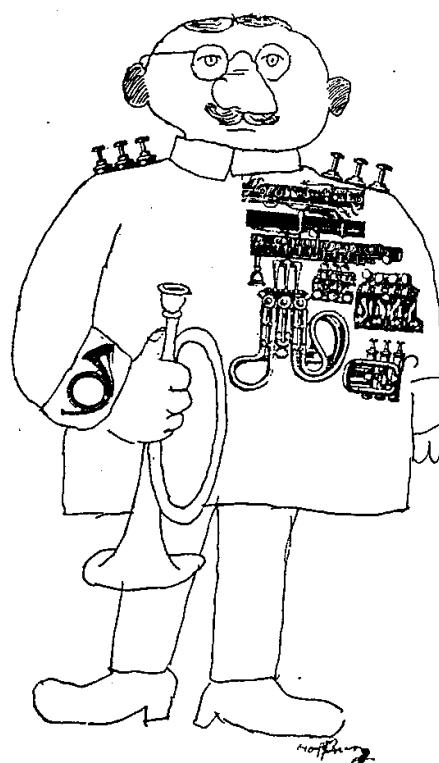

Molto doloroso

Marche Militaire

Pizzicato

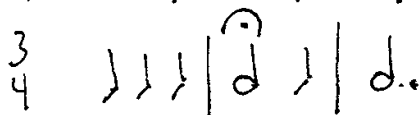
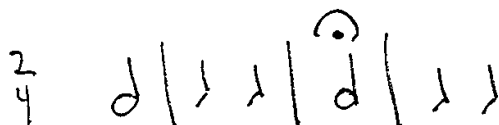

16

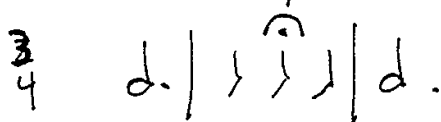
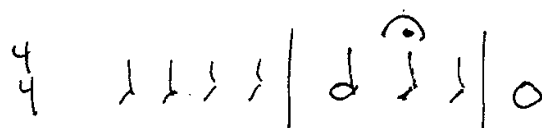
Fermater.

Fermater kan stå over pauser eller noter.

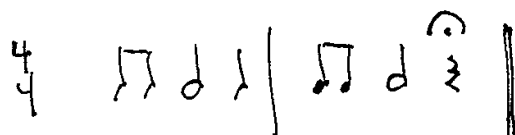
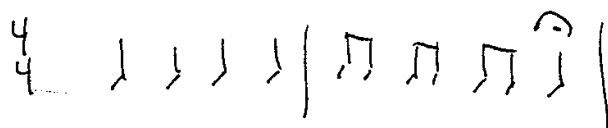
De kan stå: i begynnelsen av en takt:

i midten av en takt:

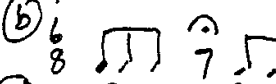
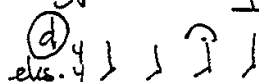
i slutten av en takt:

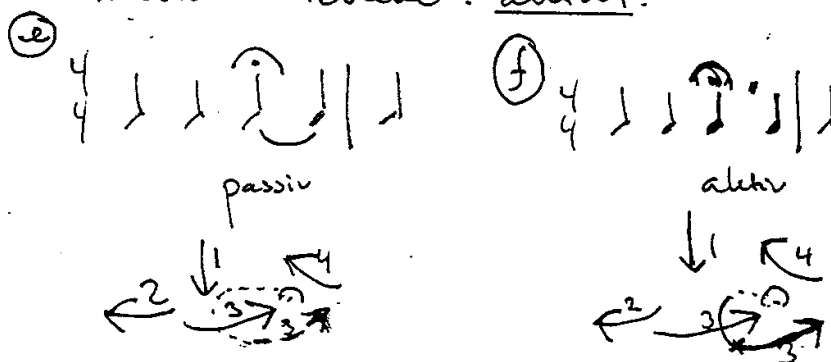
Fermater over pauser eller noter:

I Fermate uten etterfølgende pause:

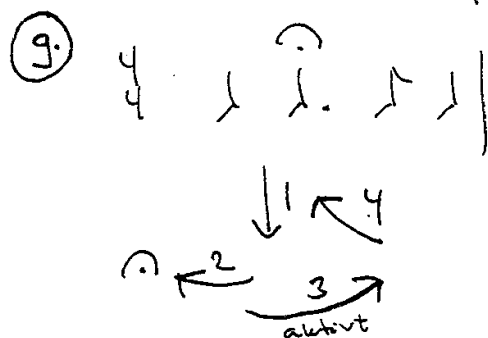
Det taktslag en stopper på (fermaten), gjentas. Fermateavslag = ansettelseslag

Dersom det er bue fra fermatetonen til neste tone, utføres det gjentatte slaget (annonseringsslaget) passivt. Ønskes pusterom mellom tonene: aktivt.

Ved fermater som har en notert verdi som er lengre enn 1 talletid, gjentas vanligvis ikke stoppslaget.

II) Helavslutningsbevegelse:

venstre hånd

høyre hånd

18

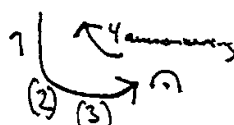
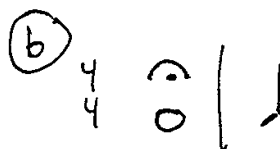
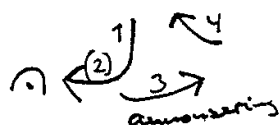
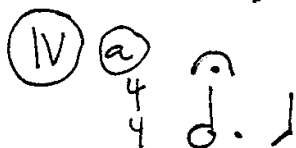
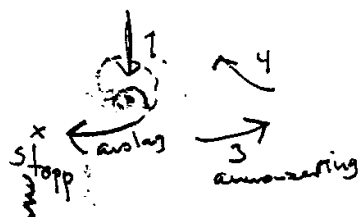
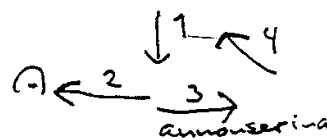
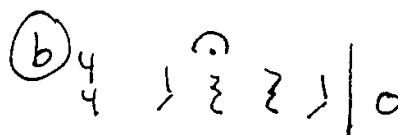
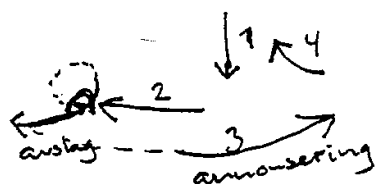
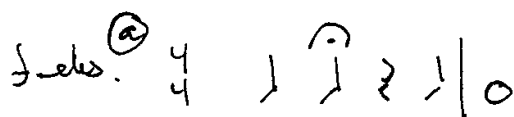
Fermater med etterfølgende pauser:

Disse utføres ofte på forskjellige måter.

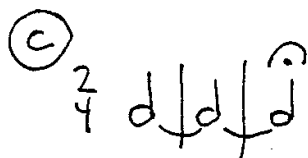
En av de mest brukte er:

1. Slå av fermateknoten (ent.)
- 2. stopp annervegelsen →
3. annonser til videre spill.

1. avslaget må gå i den retning som gjør videre annonsering (3.) mulig.

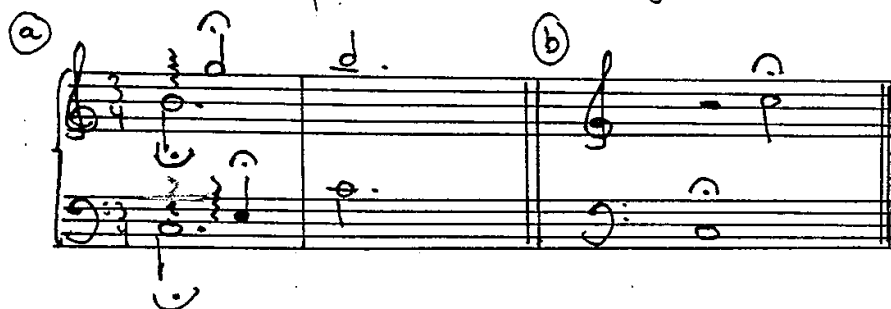

Hånden føres i den retning som gjør videre annonsering mulig

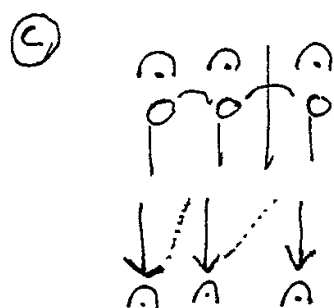

Fermateknoten skal markeres selv om toneveier/akkordene er uforandret

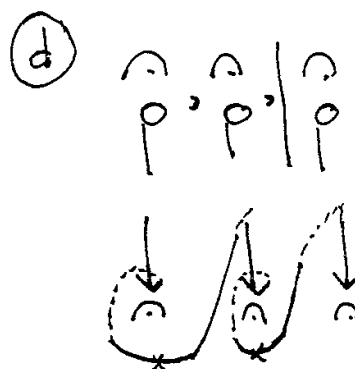
V Flere påfølgende fermater.

Venstre hånd holder den første fermate rent også den andre, mens høyre hånd fortsetter uten slapp til den siste fermate (dersom det ikke er markert fermate også over pausene.)

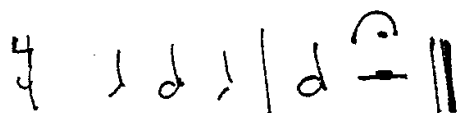
passive slag ("løft") dersom det ikke skal være opphold mellom notene

aktive (betante) slag
avslag = annonsering

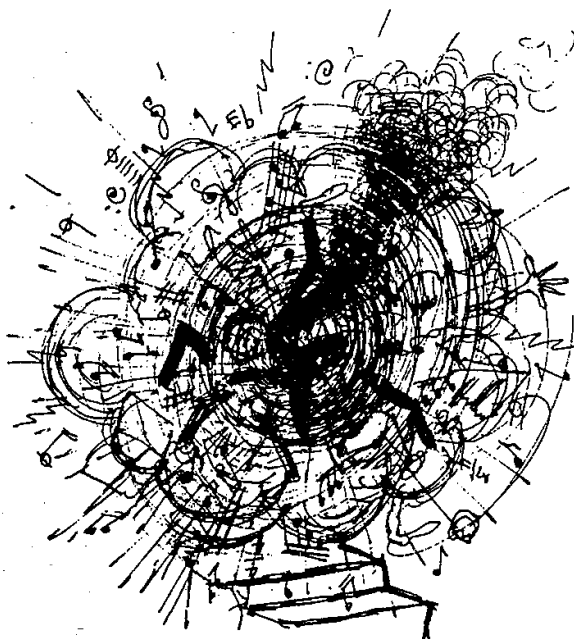
e

Fermater over pauser ved satsavslutning, markeres ikke.

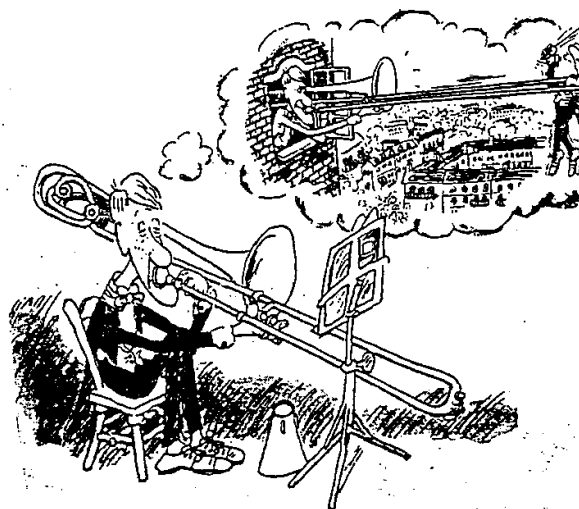
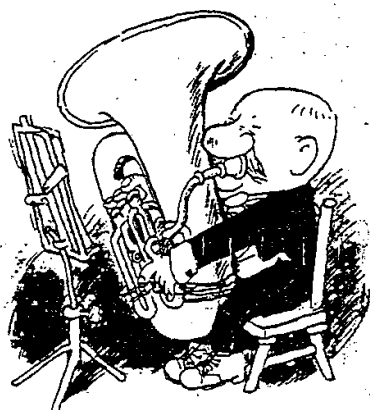
f avslutning skal ikke utføres:

20

Finale furioso

2.

KORPSINSTRUMENTENE.

Janitsjarkorps
(Symphonic Band)

21

TREBLÅS:

Piccolo	(C og Dess)	G-nøkkel	
Fløyte	(C)	G-nøkkel	
* (Alt-fløyte)	(G)	G-nøkkel	
Obo	(C)	G-nøkkel	
* (Engelsk Horn)	(F)	G-nøkkel	
Ess-klarinet	(sopranino)	G-nøkkel	
Bb-klarinet	(sopran)	G-nøkkel	
Alt-klarinet	(Ess)	G-nøkkel	
Bass-klarinet	(Bb)	G-nøkkel	
* (Kontraaltklarinet)	(Ess)	G-nøkkel	
* (Kontrabassklarinet)	(Ess)	G-nøkkel	(eg. kontraaltklar.)
* (Kontrabassklarinet)	(Bb)	G-nøkkel	
Fagott (Bassoon)	(C)	F-nøkkel	/ Tenornøkkel / G-nøkkel
* (Kontrafagott)	(C)	F-nøkkel	
** Altsaxofon	(Ess)	G-nøkkel	* (I Fanfare-korps brukes også Sopransaxofon i Bb i G-nøkkel)
Tenorsaxofon	(Bb)	G-nøkkel	
Barytonsaxofon	(Ess)	G-nøkkel	
* (Bass-saxofon)	(Bb)	G-nøkkel	

MESSING:

* (Kornett)	(Ess)	G-nøkkel	
Kornett	(Bb)	G-nøkkel	
Trompet	(Bb)	G-nøkkel	
* (Flugelhorn)	(Bb)	G-nøkkel	
Hörn (Waldhorn/French H.)	(F)	G-nøkkel	
Althorn	(Ess)	G-nøkkel	
Trombone	(C)	F-nøkkel	
Baryton (eng. euphonium)	(C)	F-nøkkel	
Tuba	(C)	F-nøkkel	

I brass-band forekommer trombone, baryton og Bb-tuba som Bb-instrumenter notert i G-nøkkel, og Ess-tuba notert i G-nøkkel. Dette kan også gjelde enkelte arr. for janitsjarkorps.
(P.S. Molenaar opererer med F-nøkkelstemmer i Ess og Bb : Disse må IKKE brukes)

MELODISKE SLAGINSTRUMENTER:

Marimba	(C)	G-nøkkel	
Xylophon	(C)	G-nøkkel	
Chimes	(C)	G-nøkkel	(rørklokker)
Bells	(C)	G-nøkkel	(klokkespill)
Timpani	(C)	F-nøkkel	(pauker)

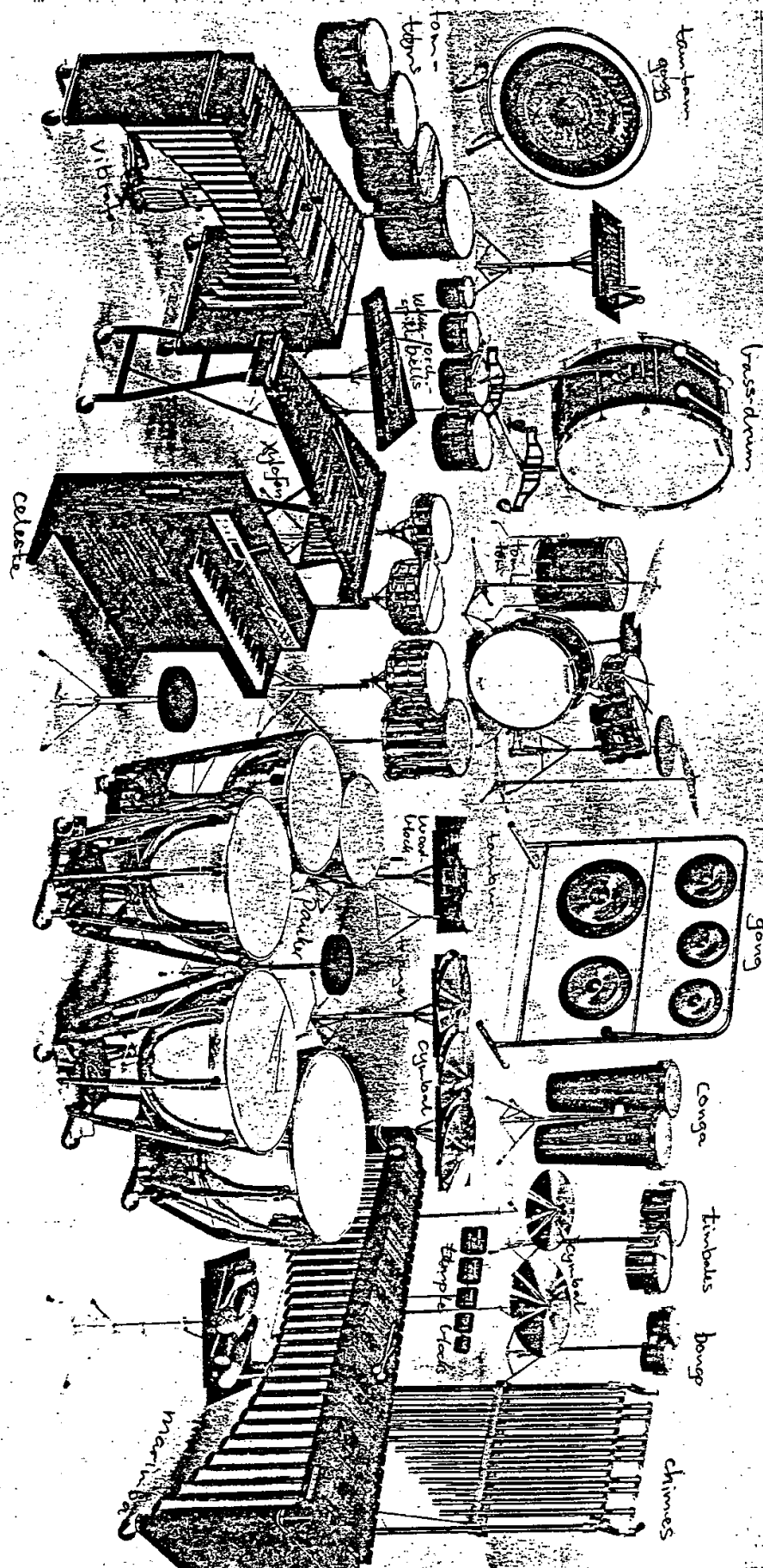
Slaginstrumenter uten bestemt tonehøyde:

Skarptromme
Basstromme
Cymbal
Triangel
Wood-block o.s.v. noteres vanligvis i F-nøkkel/evt. ingen nøkkel

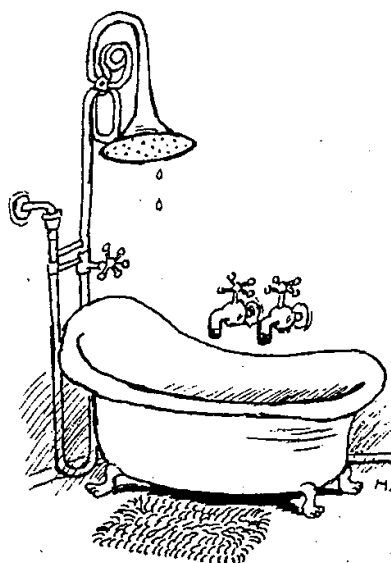
* Instrumentene i parantes blir sjelden brukt i korps (janitsjar)

22

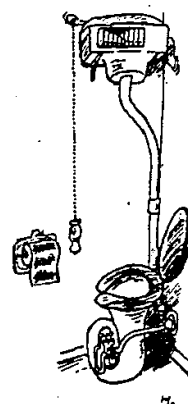
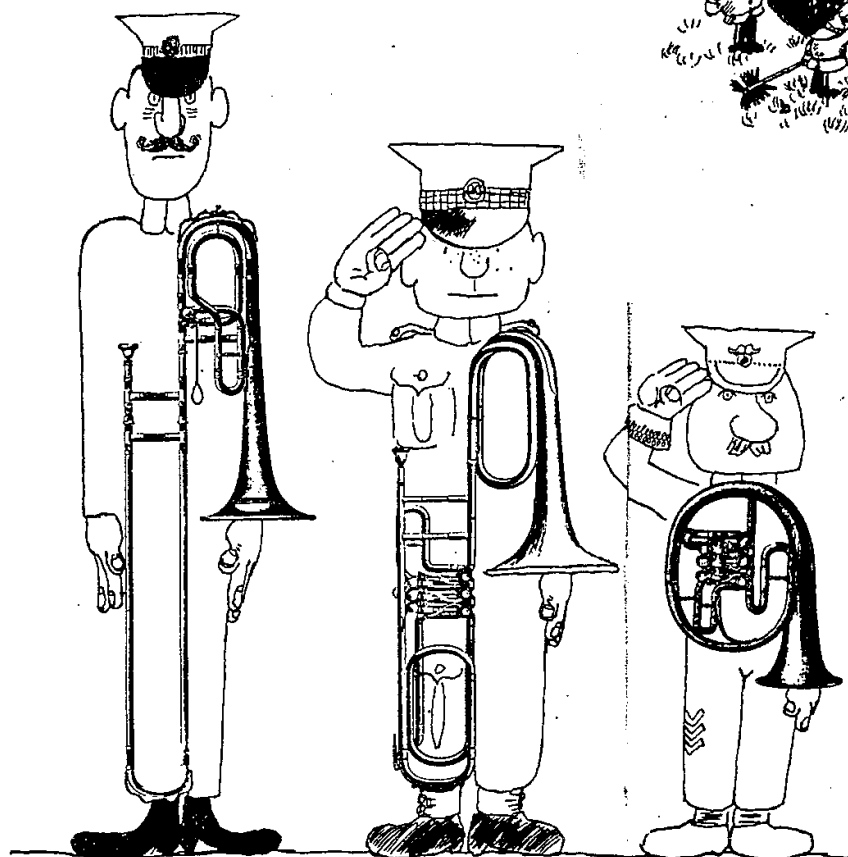
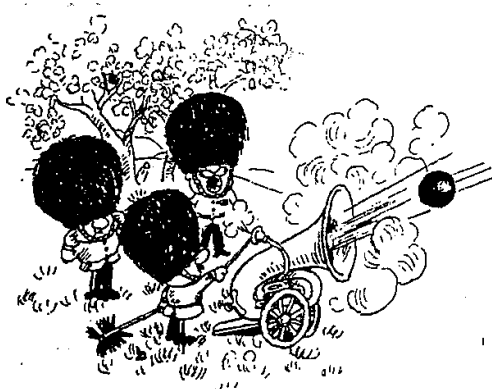
Ludwig TOTAL PERCUSSION

Symphonia Domestica

Marche Militaire

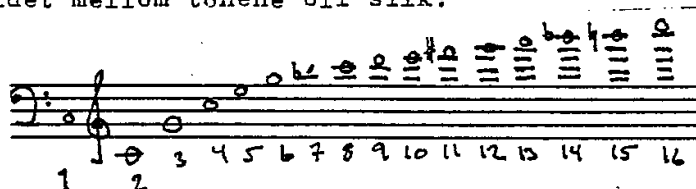

24

Litt om blåseinstrumentenes virkemåte og transponering.

Naturtonerekka.

Når en spiller på et rør av et eller annet slag, vil en kunne få en viss tonerekke alt ettersom hvordan en strammer leppene slik at antallet vibrasjoner pr.tidsenhet øker. (Enstrøket a f.eks, har 440 svingninger pr. sekund). Denne tonerekka kalles naturtonerekka (eller overtonerekka) og hvis en velger å notere den med c som grunntone vil forholdet mellom tonene bli slik:

Rørets lengde avgjør hvilken grunntone naturtonerekka har og forholdet mellom tonene (intervallene) blir det samme uansett utgangstone (grunntone). Dersom grunntonen er en c, kalles instrumentet et "c-instrument" (eller "natura-instrument"). Er det en Bb, kalles det Bb-instrument, videre har en ess-instrumenter, f-instrumenter osv alt etter som hvilken grunntone som klinger..

Dersom en på et messinginstrument skal ha andre toner enn de en får ved hjelp av naturtonerekka, må røret forlenges slik at tonen synker (kort rør=høy tone, langt rør=dyp tone). Denne forlengelsen skjer ved hjelp av bøyler som kobles inn ved bruk av ventiler eller evd hjelp av en slide som forlenger hele instrumentets samlede lengde (trombone).

Alle messinginstrumentene overblåser naturtonerekka i forholdet 1,2,3,4,5, o.s.v. (NB! Merk at grunntonen (1) kan være vanskelig å frambringe, denne blir ofte også kalt pedaltone. Dypeste tone på et messinginstrument er altså i praksis 2.naturtone (notert c' som kan senkes ved at røret forlenges ved hjelp av 3 ventiler til fiss. Skal en så ha tonene mellom fiss og c/grunntonen (1), må en benytte en såkalt kvartventil som forlenger røret ytterligere 4 toner)).

Fløyter og saxofoner overblåser naturtonene 1 og 2 og har derfor samme grep i begge oktaver. Klarinettene skiller seg ut i det at de overblåser naturtone 1, 3, 5, o.s.v. En har derfor ikke samme grep i oktavene og den klaffen som letter overblåsingen er derfor en registerklaff (og ikke oktavklaff) i og med at den åpner for et nytt register, nemlig fra 3 naturtone som ligger én oktav + en kvint over grunntonen.

Transponerende instrumenter.

Som nevnt i foregående kapittel er det instrumentets lengde som avgjør hvilken grunntone som oppstår og som derved gir instrumentet betegnelse i forhold til c (natura). Imidlertid er alle noter skrevet om (transponert) slik at alle instrumenter innen en familie (ess-kornett, Bb-kornett, althorn, baryton, ess-tuba, Bb-tuba / alt-saxofon, tenorsaxofon, barytonsaxofon etc) kan ha samme grep for samme noterte toner. NB! Dette gjelder bare i g-nøkkel ! !

Uttrykt på en annen måte ~~kan~~ er et transponerende instrument, et instrument som klinger annerledes enn det er notert. Når en ess-kornett spiller sin noterte c, klinger det en ess, når en Bb-klarinet spiller sin noterte c, klinger det en Bb osv.

Dette vil igjen si at i hovedregelen klinger ess-instrumentene en liten ters for høyt, mens Bb-instrumentene klinger en stor sekund for lavt i forhold til notasjonen. Dette er hva instrumentene gjør og når vi transponerer må vi altså tenke omvendt.

Dette gir oss hovedregelen:

FINN FORSKJELLEN - OPPHEV DEN.

Skal en f.eks. spille en tone som klinger ess (kalles også ess-natura) er altså framgangsmåten følgende : Ess-instrumentene klinger en liten ters for høyt og må derfor noteres en liten ters for lavt, altså c. Bb-instrumentene klinger en stor sekund under og må derfor noteres en stor sekund over, altså f. (Oktavene må justeres etter instrumentenes størrelse)

Alle betegnelser Bb- Ess, F, Dess-instrumenter regnes altså i forhold til c (natura = som det klinger = c-instrument).

NB! F-nøkkel-notasjon er alltid som det klinger og en snakker aldri om transponerende instrumenter eller transponerte noter i denne nøkkel. Derfor kan det oppstå en viss forvirring dersom en spiller noter etter begge nøkler og ikke presiserer nøyaktige notenavn, natura eller g-nøkkel notasjon/ess/Bb osv.

Dersom vi skal transponere en tone ut fra natura (eks.pianostemme til et transponerende instrument, må vi justere oktavene etter følgende regel etter at vi har benyttet hovedregelen for å finne notenavnet.

Gruppe 1 :	Som hovedregelen		
Gruppe 2 :	"	"	og deretter en oktav opp.
Gruppe 3 :	"	"	" " to oktaver opp.

Gruppe 1 : Ess-klarinet, ess-kornett, Bb-klarinet, Bb-kornett/tr
 Gruppe 2: Althorn/mellophon,altsaxofon,altklarinet,baryton/tenor, tenorsaxofon,trombone(g-nøkkel)
 Gruppe 3: Barytonsaxofon,Ess-tuba,Bb-tuba.

(Gruppene kan også betegnes som minste-mellomste-dypeste inst

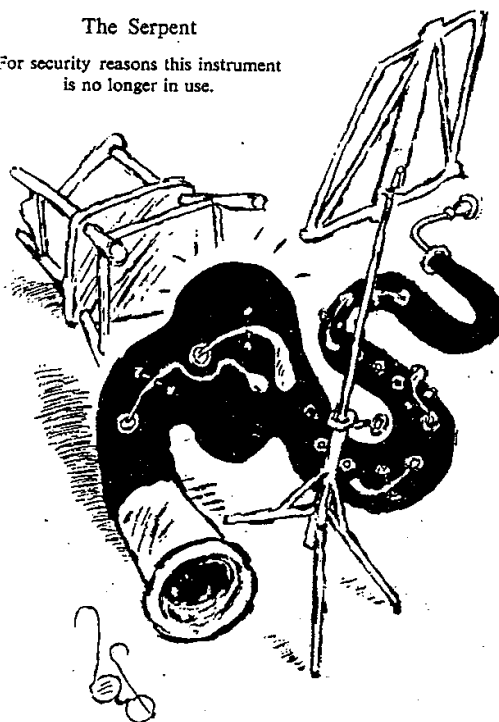
ALPE HORN

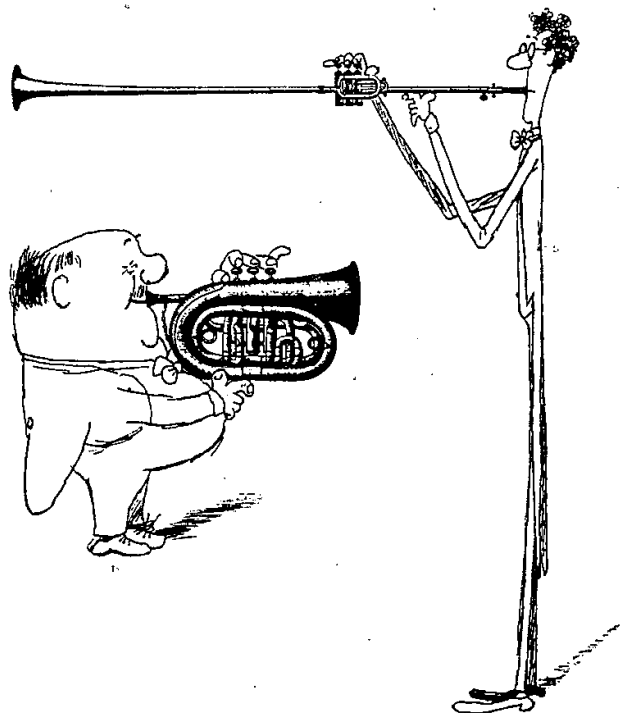
26

The Serpent

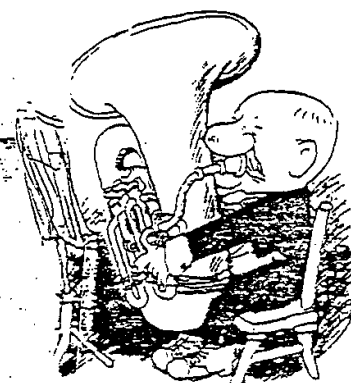
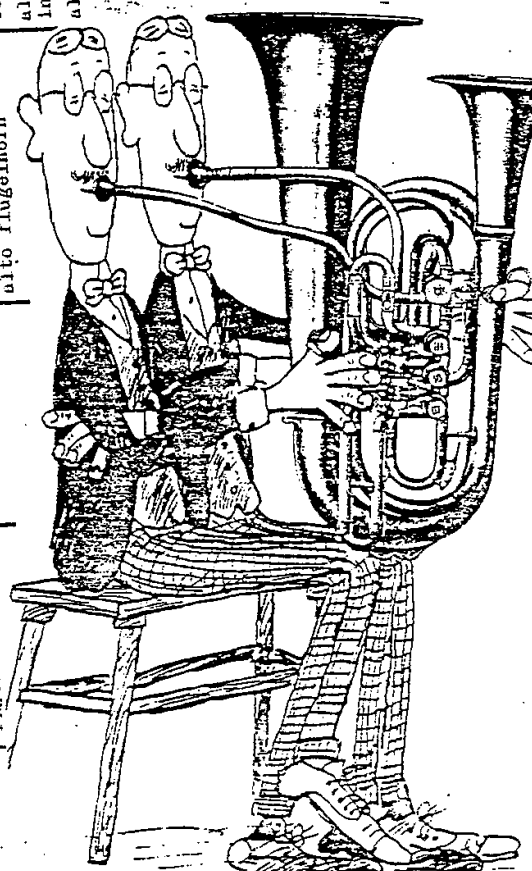
For security reasons this instrument
is no longer in use.

The Trumpet Shall Sound

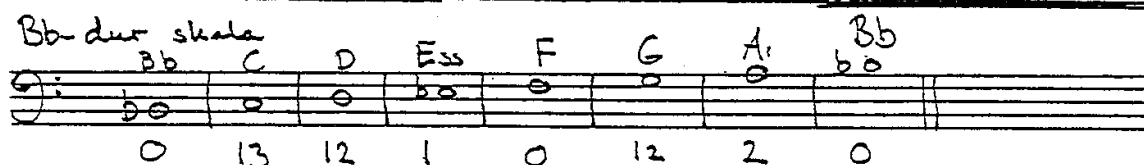
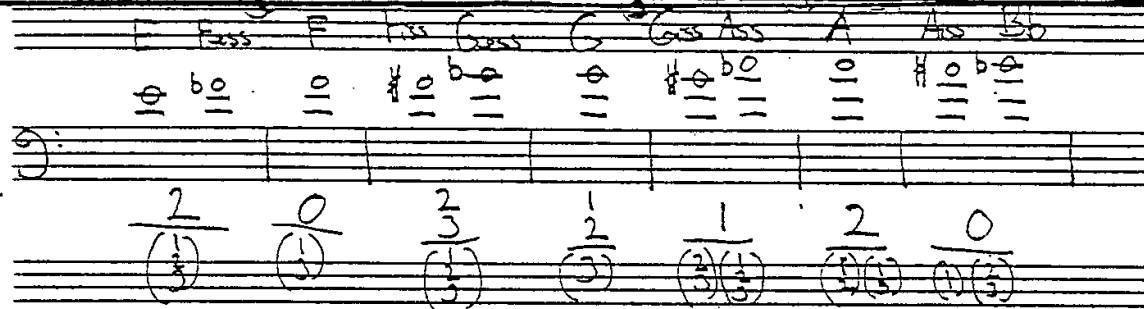
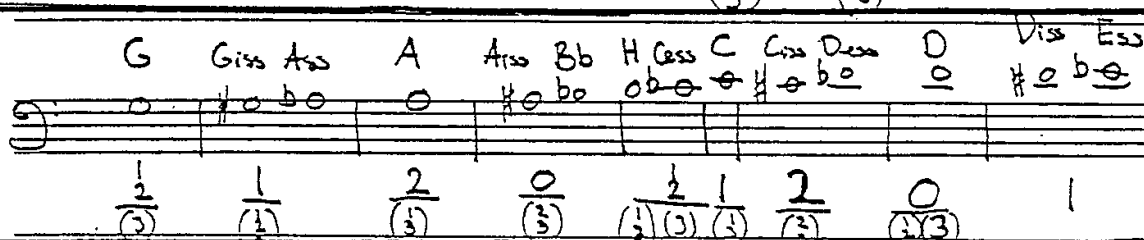
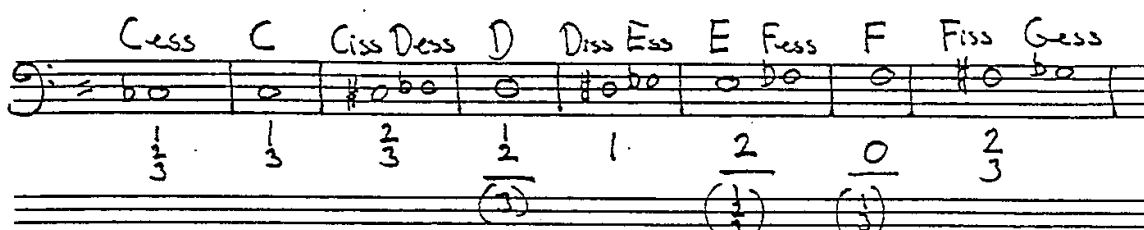
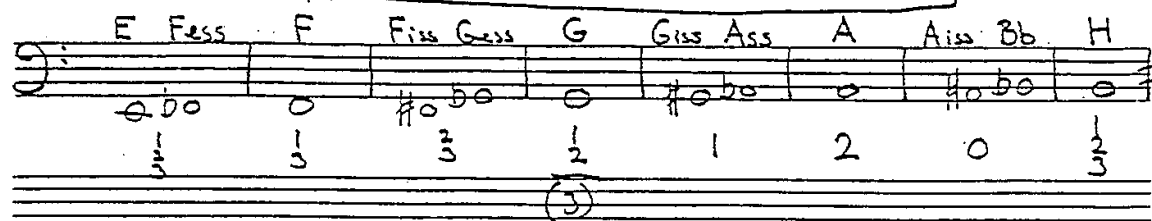

EB (Mib) <u>TEGNFORKLÄRING:</u> <u>STORRE BOKSTÄVER</u> understrykta internasjonal betegnelse ===== innskrevet der det er viker fra internasjonal : hollandsk betegnelse	EB (Mib) BB (Sib) tenor in Bb/d Althorn in Bb baritone saxhorn <u>HARTONE</u> <u>tenorhorn</u> in Bb 	EB (Mib) BB (Sib) Alto saxhorn <u>U-B-CORNET</u> Alto tenor horn in Bb 	EB (Mib) BB (Sib) Soprano saxhorn in Bb Alto saxhorn <u>U-B-CORNET</u> Alto tenor horn in Bb 	Double bass sax in Bb/C <u>BB-TUBA</u> BB Bombardon 2c Tuba BBB Bass Tuba
--	--	---	--	---

28

Greptabell for Baryton :)

ranspohert
som
b-
strumet

I G-nøkkel er baryton et Bb-instrument. D.v.s. at når det spilles en notert c, klinger det en Bb, altså en stor sekund (2 halve trinn) for lav. For å oppheve denne forskjellen må baryton spille en stor sekund over den noterte forat det skal klinge likt i forhold til c-instrument / natura. Dette er allerede gjort i notene i G-nøkkel. En Bb-dur skala noteres altså i G-nøkkel for baryton som c-dur. Instrumentets størrelse og klang gjør at vi må justere oktavene når vi transponerer til G-nøkkel (en oktav opp).

Ureptable for Ess-tube 5).

29

A Aiss Bb H Cess C Giss Dess D Diss Ess E Fess F

Fess Gess G Giss Ass A Aiss Bb H Cess C Ciss Dess

D Diss Ess E Fess F Fess Gess G Giss Ass A

Aiss Bb H Cess C Ciss Dess D Diss Ess

~~Ess~~ der skala
Ess F G Ass Bb C D Ess transponiert zu
Ess = Grundton

I G-nøkkel er Ess-tuba et Ess-instrument. D.v.s. at når tubaen spiller en notert c, så klinger det en ess, altså en liten ters (3 halve trinn) for høyt. For å oppheve denne forskjellen må tuba spille en liten ters under det noterte forat det skal klinge likt i forhold til c-instrument natura. Dette er allerede gjort i notene i G-nøkkel. En Ess-durskala noe es altså som c-dur i G-nøkkel for ess-instrumenter. Instrumentets klang og størrelse, gjør at vi må justere oktavene når vi transponerer til G-nøkkel (2 oktavener opp) . (Tilfeldigheter gjør da at notene blir ligger på samme linje/mellomrom i G-nøkkel som i F-nøkkel. Imidlertid har de forskjellige notenavn og forskjellig toneart, da toneart må transponeres på samme måte som notenavn.)

30

G-nøkkel for B♭-TUBA

E Fess F Fiss Gess G Giss As A Aiss Bb H Cess C

Ciss Dess D Diss Ess E Fess F Fiss Gess G Giss As A

Aiss Bb H Cess C Ciss Dess D Diss Ess E Fess F

Fiss Gess G Giss As A Aiss Bb

B♭-durskala
Bb C D Ess F G A Bb transponert til
Bb C D Ess F G A Bb og Bb-instrument
Klirvarer dette:

I G-nøkkel er tuba B♭-instrument. D.v.s. at når det spilles en notert c- i G-nøkkel, klinger det en B♭, altså en stor sekund (2 halve trinn) lavt. For å oppheve denne forskjellen, må tuba spille en stor sekund over det noterte i forhold til c-instrument / natura, forat det skal klinge likt. Dette er allerede gjort i notene i G-nøkkel. En B♭-durskala noter altså for B♭-tuba i G-nøkkel som c-dur. Instrumentets størrelse og klang gjør at vi må justere oktavene når vi transponerer til G-nøkkel (2 okt opp).

VEILEDENDE BESETNINGSOVERSIKT FOR JANITSJARKORPS:

Oversikten bygger på aktive musikere: I tillegg må korpsledelsen beregne instrumenter til bruk i opplæringsperioden (se egen plan).

NB! Obo og fagott er standardinstrumenter med 2 av hver. Da det i praksis viser seg svært vanskelig å skaffe lærerkrefter til disse, er de likevel utelatt i oversikten.

Jeg velger her 40 musikere som utgangspunkt for den minste anbefalte besetning. Dersom musikergrunnet er færre en 40, vil antagelig brass-bandet være å foretrekke.

Aithorn, tenorhorn og ess-kornett er brass-bandinstrumenter og bør av klangmessige årsaker ikke forekomme i janitsjarkorpset.

minste anbefalte antall:

Balanseregning:

Minst halve korpset skal være tre blåsere, idealet er ca 60 % .

FLOÛTER:	3	"Ubegrenset" antall oppover, vanl. minst 1 pr 10, helst ulike tall (f.eks. 1 første, 2 andre stemmer)
KLARINETTER:	12	"ubegrenset" antall oppover, men <u>minst 1/3 av korpset</u>
BASSKLARINETT:	1 NB.	Svært viktig instrument, kan gjerne ha flere
ALT-SAXOFON:	2	Uansett korpsets størrelse (Altsax kan dobles, unngå doubling av tenor/bar.)
TENORSAXOFON:	1	" " "
BARYTONSAXOFON	1	" " "
WALDHORN	4	Kan dobles i større korps (8)
KORNETTER	3	Utgangspunkt: <u>maks 1 pr. 3 klarinetter</u> (maks.9)
TROMPETER	2	Kan dobles i store korps (maks.4)
TROMBONER	3	(Hvorav helst 1 basstrb.) Kan dobles i store korps (maks.6)
BARYTON	1/2	<u>1 pr 30 medlemmer</u> (2 kan forsvares som minste antall i tilfelle sykd./dobl.fagottstemmer e (maks.3)
TUBA	3	<u>1 pr 10-12 medl.</u> (Ikke for mange Bb-tubaer, ofte bedre med Ess-tuba m/kvartventil, (maks.6 i skolekorps p�ga tyngde/størrelse)
SLAGVERK:	3	økes etter behov. Bare en skarptromme til konsertbruk, pauker er svært viktig. (maks 6

40

Beregningene er foretatt etter internasjonal standardbesetning, d.v.s. den besetning komponistene / arrangørene skriver for. For at musikkstykket skal klinge etter intensjonene, må korpsets balanse stå i forhold til partiturets stemmefordeling/antall. Det vil m.a.o. være mye vanskeligere for musikere og dirigent å oppnå et godt resultat, dersom balansen er skjev og f.eks. 2 horn må "spille som 4" eller 5 barytoner må "spille som 2".

39

KORPSBALANSE (JANITSJARKORPS)

	1	2	3	4	5	6
SOPRAN	piccolo/ 1. fløyte/ Obo	ess-klarinettt/ 1. klarinettt	1. Altsax.	1. Horn	1. Kornett	1. Trompet/evt+1. trb (1 trb)
ALT	2. fløyte Obo	2. klarinettt	2. Alt-sax	2. Horn	2. kornett	2. trompet (2. trb)
TENOR	1. Fagott	3. klarinettt/ alt-klarinettt	Tenorsaxofon	3. Horn	3. Kornett e. 1. baryton	1. Trombone/evt2. trb (3. trb)
BASS	2. Fagott	Bass-klarinettt	Baryton- saxofon	4. Horn	(Baryton/) Tuba	(tuba) 2. Trombone/ et3. trb + 3. Trombone evt.+tuba

SOPRAN/ALT/TENOR/BASS gjelder den klangmessige fordeling innen hver av korpsets 6 hovedgrupper av blåsere. Arrangementene kan selvsagt variere, men der gruppene opptre alene, finner en svært ofte dette mønsteret. For å oppnå en god korpklang, er det viktig at alle gruppene er i innbyrdes balanse. Videre må gruppene balansere i forhold til hverandre og til slutt i samlet korpklang.

Ser en på den tradisjonelle besetningen i norske korps, ser en snart at det spesielt er de dypere treblåserne (tenor/bass) som er skadelidende. Her ligger nok en del av årsaken til den ofte manglende gode korpklang i våre amatørkorps. Dagens arrangement setter ofte gruppene mot hverandre som f.eks. først 16 takter bare messing, deretter 16 takter bare treblås for så å spille tåttli. Ofte blir det benyttet nødløsninger som f.eks å la tuba/baryton spille bassklarinettt og bar.sax-stemmene. På denne måten får en kanskje dekket alle akkordtone mens det rent klangmessig ikke er noen heldig løsning.

Når sagt enhver besetning vil kunne klinge godt dersom komposisjonen/arr. er laget med henblikk på nettopp den eller den besetningen. For å yde dagens korpsarrangement full rettferdighet må en altså strebe mot en besetning som dekker de stemmer (og spilt på de instrumenter) arrangementet krever. Heri ligger den sterke grunn til en godt utbygd besetning. Av praktiske årsaker må vi nok fortsatt strebe mot en "idealbesetning" som kan synes uoppnåelig, men som fra komponist/arranger/forlag's synspunkt er standardbesetning.

Noen hovedregler for janitsjarkorpsbesetning. Gruppe 1, 2 og 3 (treblåserne) skal tilsammen utgjøre minst halvparten av korpset. Av korpsets totale antall skal 1/3 være Bb-klarinetter; Det er viktig at horngruppen er godt utbygd, da valdhornet er det klangmessige bindeledd mellom treblås og messing. En bør vekte seg for å få for mange barytoner (1. pr 30 medl. er normen), en kan gjerne ha flere bassklarinetter, men bare 1 barytonsax (denne er forøvrig svært viktig). Det synes som at en aldri får for mange fløyter. Stemmefordelingen bør foregå etter pyramideprinsippet f.eks 12 klarinetter=3 første, 4 andre, 5 tredje.

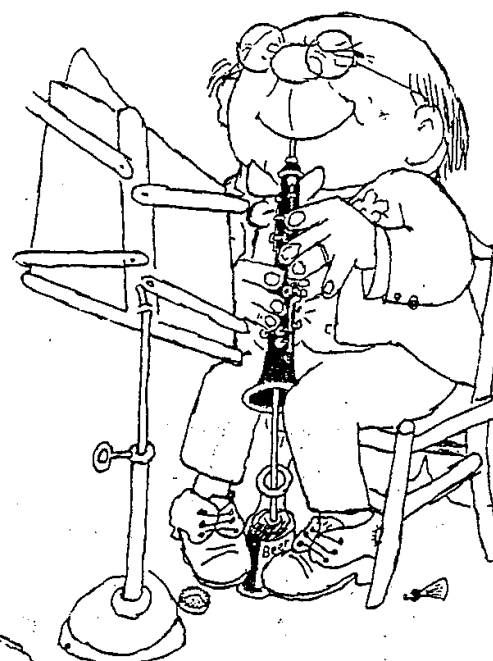
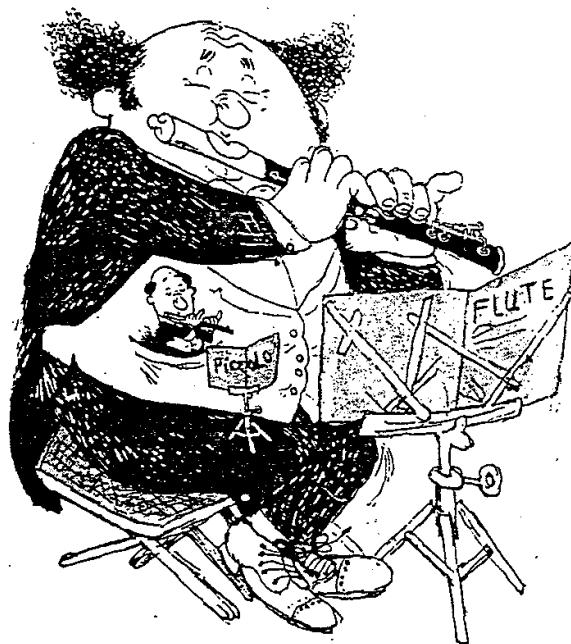
PLANLEGG IG OG FRAMDRIFTSPLAN FOR SKOLEKORPS

Elever som er født i går skoleåret 1980/81 i klasse (el.tilsv.alder):	1963	1964	1965	1966	1967	1968	1969	1970	1971	1972
	2.v.g.	1.v.g.	9.	8.	7.	6.	5.	4.	3.	2.
De spiller følgende: ↓										
FLØYTE.										
KLARINETT.										
SAXOFON:										
KORNETT/ TROMPET:										
HORN										
TROMBONE										
BARYTON										
TUBA										
SLAGVERK:										
sum elever:										
Disse elevene slutter ved åpnådd aldersgrense:	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987	1988	1989
og må erstattes av elever som starter i 3.klasse høsten	-78	1979	1980	1981	1982	1983	1984	1985	1986	1987

dersom disse har 2 års grunnopplæring. f.eks. 1 års individuell undervisning og 1 år i samspillgrupper, juniorkorps e.l. (helst i tillegg til individ.underv.2.år)

Ved å ta for seg hver gruppe i korps et og fylle ut skjemaet med det antall medlemmer som er født (går i klasse:) under de årstall som står øverst på skjemaet, vil en til enhver tid ha oversikt over afgang (og tilgang) i korps et. Dersom en f.eks. har 2 8.klassinger på kornett i skoleåret 1980/81, vil disse ved naturlig aldersavgang, slutte i korps et våren 1983. For at vi samme år skal kunne ha samme antall kornetter i korps et, må vi høsten 1981 ta opp 2 3.klassinger som aspiranter. Disse vil da være ferdige med grunnopplæringen slik at de kan gjøre nytte for seg 1983.

På denne måten kan en nytte skjemaet til å skaffe seg oversikt over, og å planlegge hver gruppe. HUSK AT DEN KJØNNSMESSIGE FORDELING I KORPS ET BØR VÆRE Ca. 50/50 I ALLE GRUPPER (tenk altså også på stedets voksne korps !!)

The Oboe

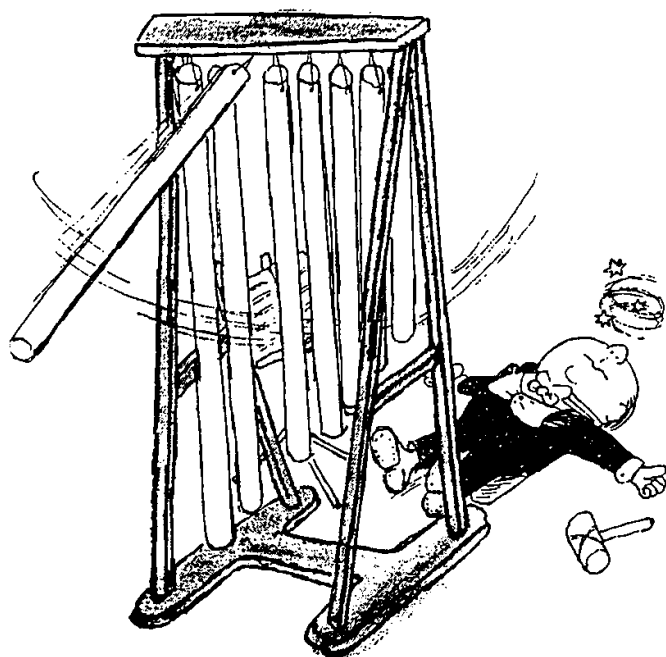
The Horn

The Trombone

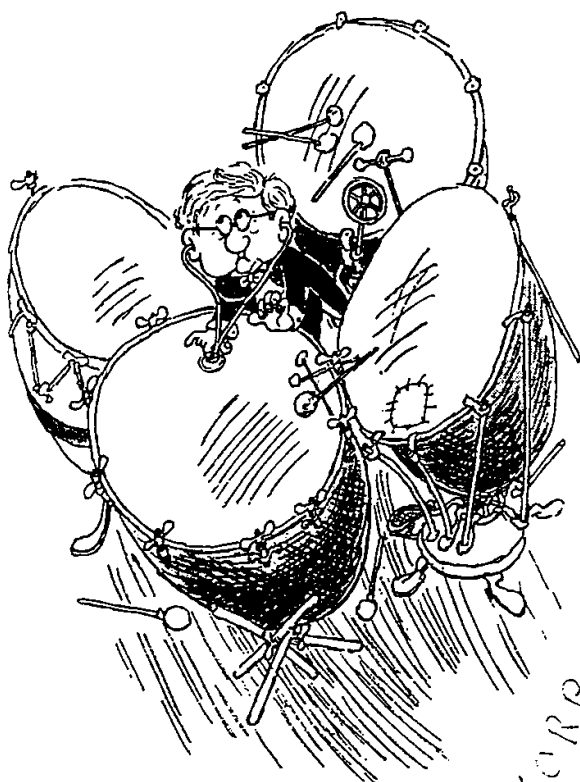
13

The Tubular Bells

The Triangle

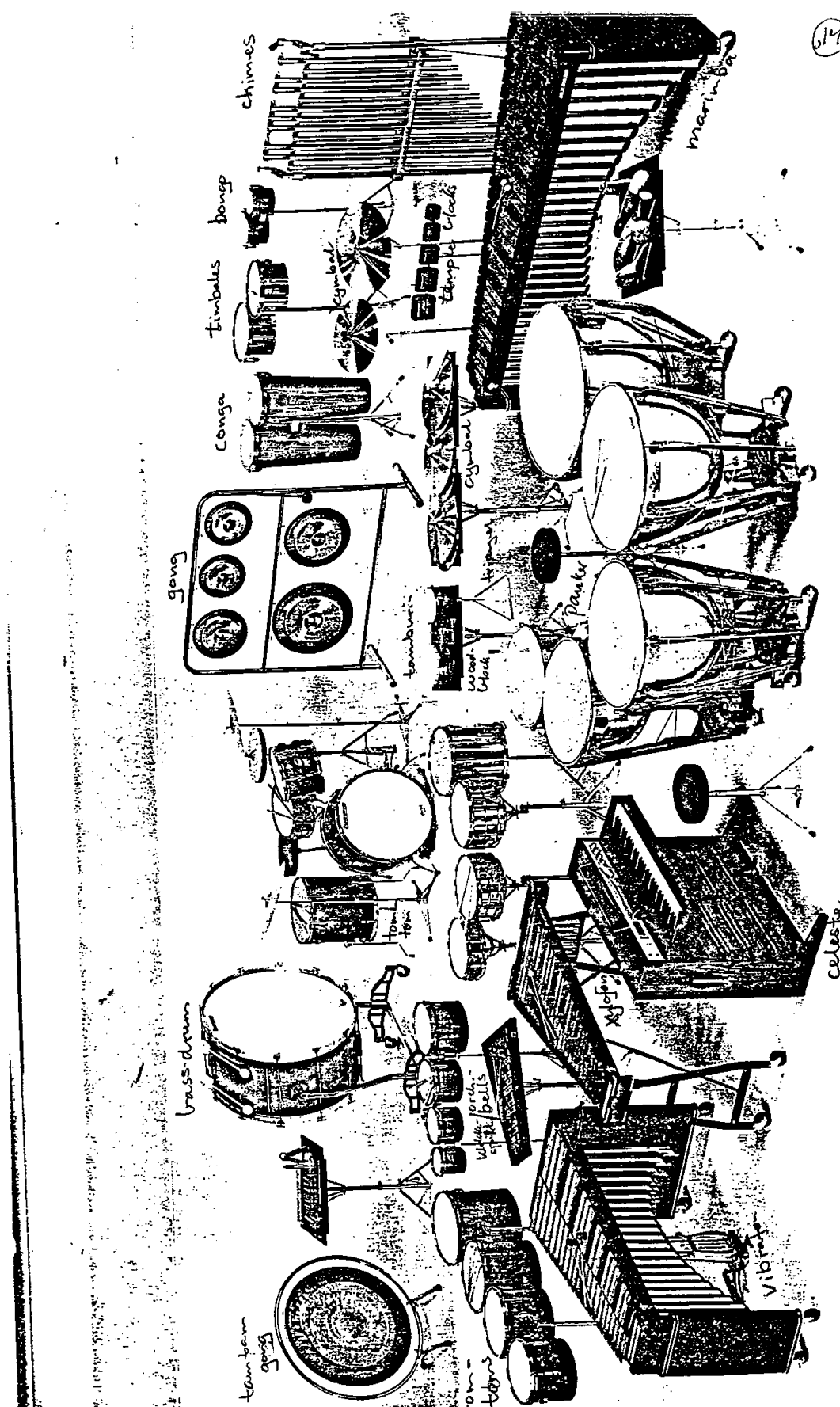
KORPSETS VIKTIGSTE

The Castanets

SLAGVERKET

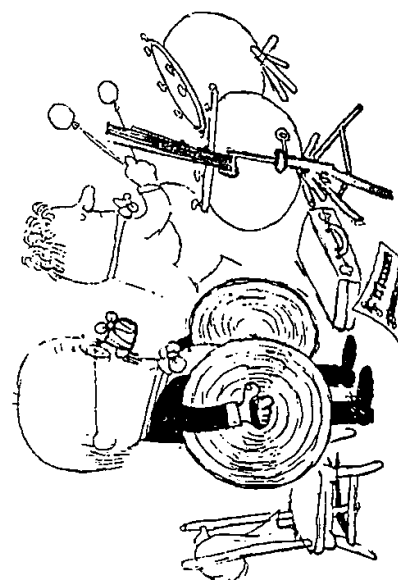
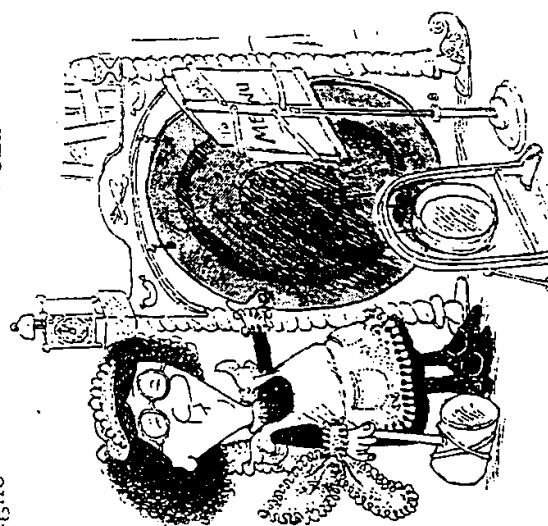
GRUPPE!

PERCUSSION: (SLAGVERK:)

Norsk	Engelsk	Italiensk	Tysk	Fransk
Stor-tromme	Bass Drum	Gran Cassa	Grosse Trommel	Grosse Caisse
klokkespill	Bells	Campanelli	Glockenspiel	Jeu de Timbres
Vasner	Brush (Wire or Twig)	Ug Verghe	Besin or Rute	Brosse
Kastagnetter	Castanets	Castagnetta	Kastagnetten	Castagnettes
Rørklicker	Chimes	Campani	Glocken	Cloches
Cymbaler	Cymbals	Piatti or Cinelli	Becken	Cymbales
Gatetromme	Street Drum or Field Drum	Tamburo Militaire	Militäre-Trommel	Tambour-Militaire
Gong	Gong or Tam-Tam	Tam Tam	Tam Tam	Tam Tam
	Ratchet	Ragarella	Handrutsche	Crécelle
	Slap Stick or Whip	Frusta	Peitsche	Fouet
	Sleigh Bells	Sonagli	Schellen	Grelots
	Side Drum or Snare Drum	Piccolo Cassa	Kleine Trommel	Caisse Claire
	Sticks	Bacchetta	Schlagel	Baquettes or Mailloche
	Tambourine	Tamburo Basco	Becken Tamburin	Tambour de Basque
	Tenor Drum or Tabor	Tamburello	Tamburin	Tambourin (Provençal)
	Timpani	Timpani	Pauken	Timbale
	Triangle	Triangolo	Triangel	Triangle
	Xylophone	Silofono	Holz und Strohinstrument	Xylophone
Woodblock/ T-t-blau	Woodblocks	Legno	Holz	Bois

T.B.

15

CYMBAL VOKABULAR

DANSE- OG JAZZCYMBALER

Bop cymbaler (Be-Bop):	Størrelse: 18—25" i diameter. De er tykke i koppen og blir gradvis tynnere ut- over til kanten. Gir den rette klangeffekt som man søker i moderne jazz.
Ride, Bounce cymbaler:	(Også kalt «top» cymbaler). Størrelse: 18—25" i diameter. Meningen med dette cymbalet er at det skal gi en jevn og vedvarende tone.
Crash cymbaler:	Størrelse: 14—18" i diameter. De er svært tynne og blir brukt for å fremheve ett eller to enkle slag av gangen.
Crash, ride cymbaler:	Medium eller tynne cymbaler, vanligvis 16—20" i diameter. De har den enestå- ende egenskap at de både kan brukes til crash-arbeid og vedvarende ridecymbal- spilling.
Flanged Hi-Hats:	Blir spesielt brukt til undercymbal i et Hi-Hat par. De er flate i kantene og øker derfor kontaktflaten når topp- og undercymbal møtes.
Hi-Hat cymbaler:	Alltid et par cymbaler som er montert over hverandre på et stativ, som er kon- trollert av en fotpedal. Størrelse 12—16" i diameter. De blir matchet for å gi en best mulig distinkt lyd, ikke nødvendigvis etter størrelse og tykkelse. Det er hundrevis av kombinasjoner fra et stort overcymbal til et lite undercymbal eller et tynt cymbal over et tykt.
New beat Hi-Hats:	En spesiell kombinasjon av et medium top cymbal nøye matchet med et tykt undercymbal. På denne måte oppnår man en intens «CHIP» klang.
Ping cymbaler:	Hensikten med Ping cymbaler er at de skal dempe overtonene og på den måten fremheve stikkeslagene, størrelse 18—24" i diameter.
Show cymbaler:	Crash/Ride cymbaler, gir en bærende klang samtidig som stikkeslagene høres tydelig.
Sizzle cymbaler:	Vanlige cymbaler, 18—22" i diameter med nagler. Cymbalene gir en jevn og summende klang.
Splash cymbaler:	Små cymbaler, 7—11" i diameter. Som oftest er de tynne, og blir brukt til ett hurtig cymbal crash som blir dempet raskt.
Swish cymbaler:	Vanligvis 18—22" i diameter og formet slik: De er naglede og gir en kinesisk klangeffekt. Mye benyttet til Dixieland arrangementer.
Rock 21:	Rock 21 er et helt nytt 21" cymbal som er beregnet på dagens rocke tromme- slagere. Cymbalet er en blanding av et crash og ride cymbal med spesiell vekt og med større kopp:

KORPS- OG ORKESTERCYMBALER

Korps-cymbaler:	Størrelse: 14—16" i diameter, alltid i par med reimer og puter eller klosser. For å dekke det ønskede behov til de forskjellige korpsbesetninger leveres cym- balene i disse utførelser: medium tynne, medium og medium tykke.
Tromme-korps cymbaler:	Størrelse 14—16" i diameter, samme utførelse som korps-cymbaler, men tykkere. Denne vektforskjell gir en mer presis militær klang som man søker i tromme- korps.
Konsert-korps cymbaler/ Symfonisk band cymbaler:	Størrelse 17—22" i diameter. Alltid i par med reimer og puter (aldri med klosser). Leveres i tynn, medium tynn, medium, medium tykk og tykk utførelse. Cymbalene har et større toneomfang enn marsj-cymbaler. Vanligvis er korps-cymbaler tykkere enn symfoni-cymbaler.
Finger-cymbaler:	Dette er små, ustemte cymbaler, vanligvis omkring 2" i diameter. Brukes i ulike danserytmer. Gir en skarp høy klang.
Crotales (Antikk cymbaler):	Små tykke cymbaler i par fra 2" til 5" i diameter. Har en meget bestemt tone- høyde. Brukes mye i klassisk musikk.
Gonger:	Store skiveformede cymbaler uten kopp. Størrelse 24—28" i diameter. Leveres i tynn, medium og tykk utførelse. Gongene er opphengt i et gulvstativ, og man bruker en bløt klubbe til slagene.
Suspended cymbaler:	Vanlige cymbaler montert på et cymbalstativ. Spilles med stikker eller klubber. Størrelse 15—22". Leveres fra ekstra tynn til tykk utførelse.

Zildjian's

GRAPHIC CYMBAL GLOSSARY

27

CRASH RIDE
16" TIL 20" DIAMETER,
VANLIGVIS LÆRNUM TYNN
VEKT.

CRASH (ELLER CRICK CYMBALER)
TYNN, HURTIG, 10" DIAMETER.

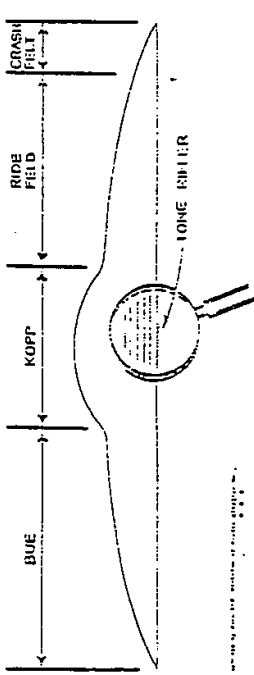
CRASH 18" DIAMETER
TYNN ELLER MEDIUM TYNN

RIDE (ELLER BOUNCE CYMBALER)
18" TIL 24" DIAMETER,
MEDIUM VÆKT, TINGRE FOR
FINS RIDE.

SAZZLE
16" TIL 20" DIAMETER
MED NAGLER FOR
PÅ TIL EN HWSLEIN
LTD.

HI-HATS (ELLER SOCK CYMBALER)
CYMBALER LAGET I PAR 12" TIL
16" DIAMETER, TOPP MEDIUM
VEKT MED MEDIUM TUNGT
UNDERCYMBAL.

ET CYMBALS ANATOMI

Zildjian's

IKKE SLÅ FOR HARDT I LA CYMBAL ET GJØRE JOBBEN!

STAY LOOSE!

SPILL LØST

IKKE "TIGHT"

IVORFOR KVELE!
EN GOD SOUND

III-HATS...
SAMME OPPLEGG!

LA DEM PUSTE...

GI DEM LUFT...

DIREKTE SLAG...ALDR!

OUCH III

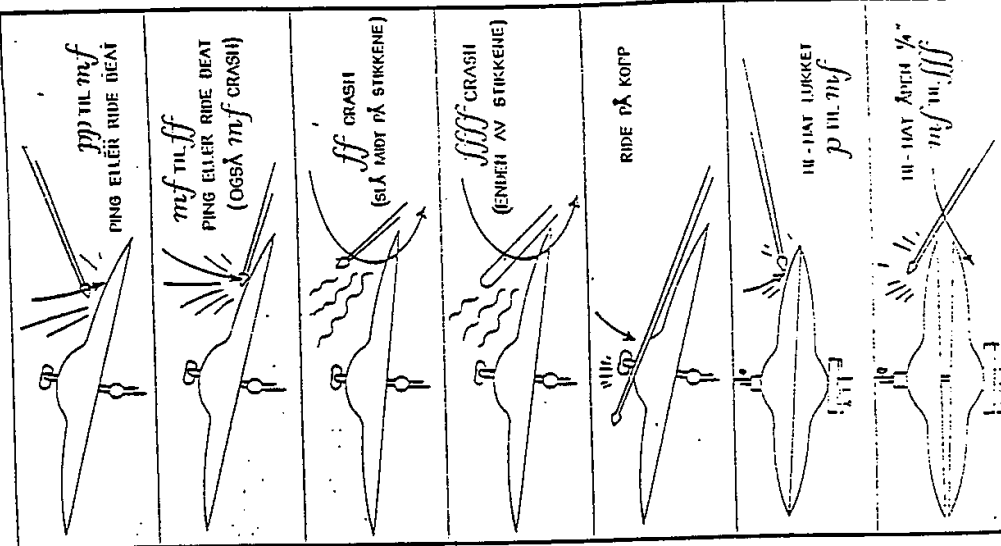
OUCH III

SLICE IT!

GLANCE!
GI DET
GISSANDOI

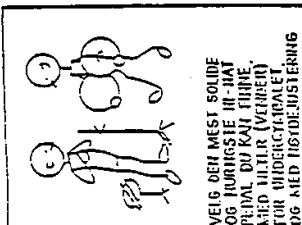
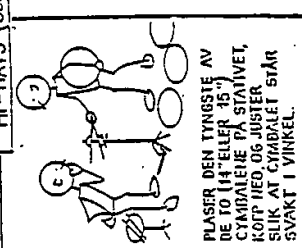
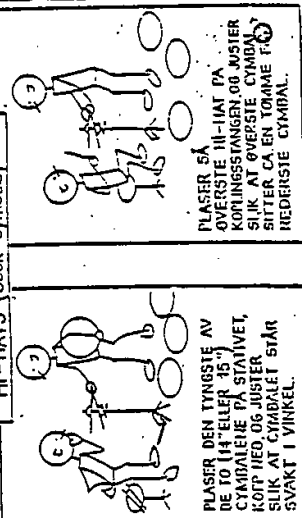
ALLE VINKLER OG SLAG

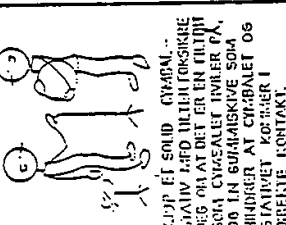
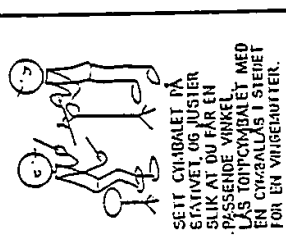
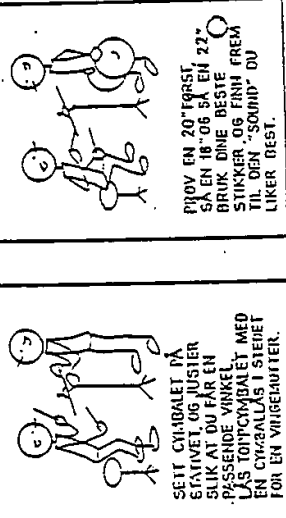
18

HVORDAN VELGE CYMBALER

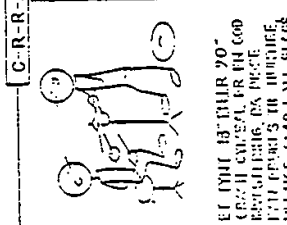
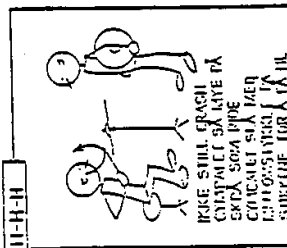
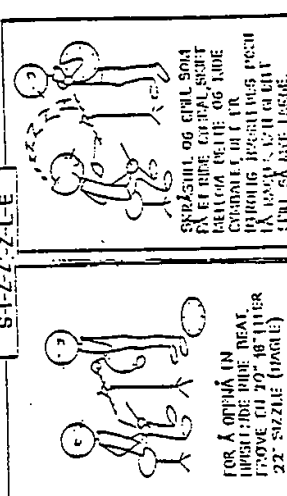
HI - HATS (Sock Cymbals)

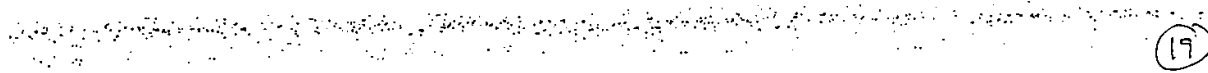

RIDE! RIDE! RIDE!

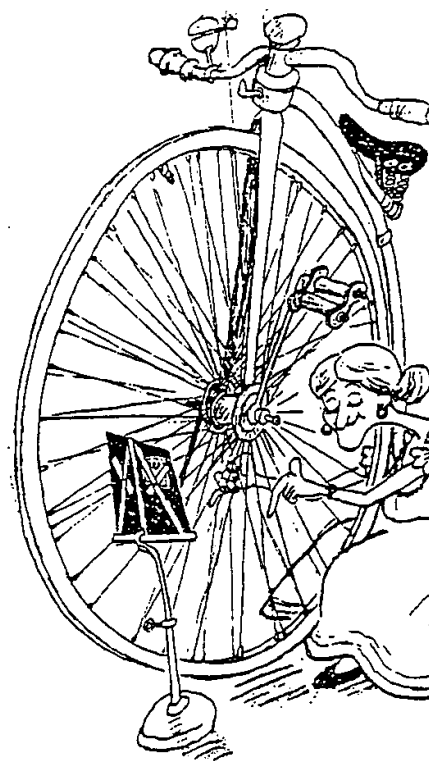

S-I-Z-Z-L-E

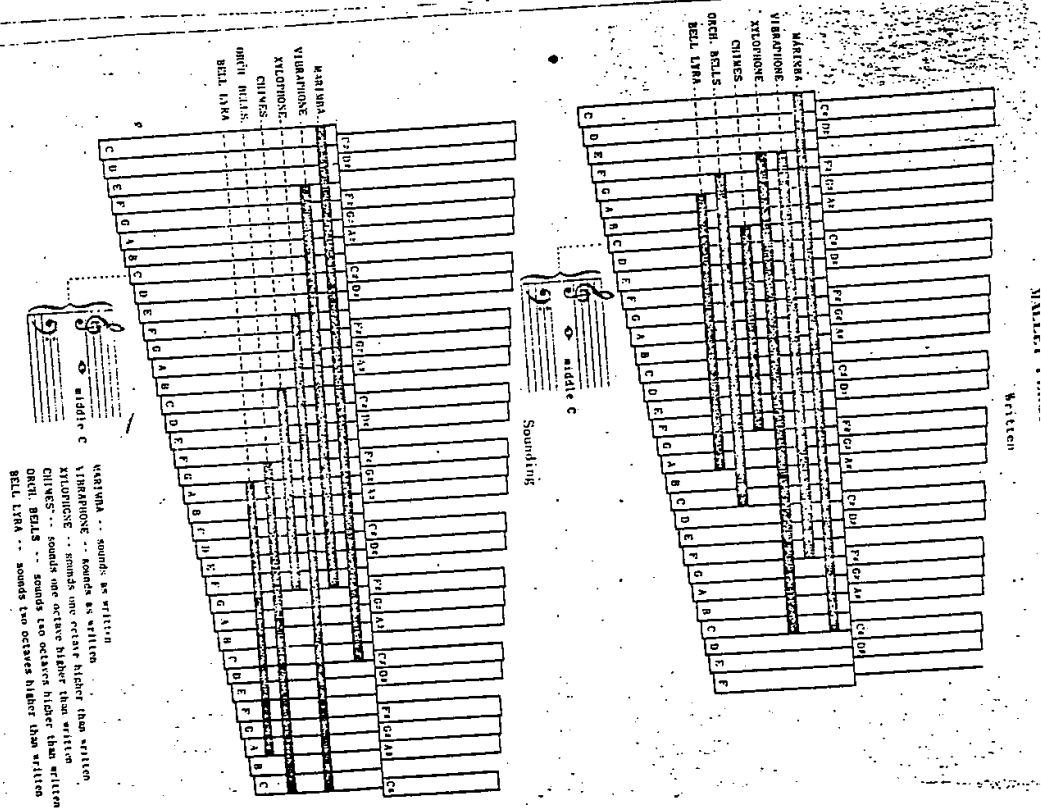
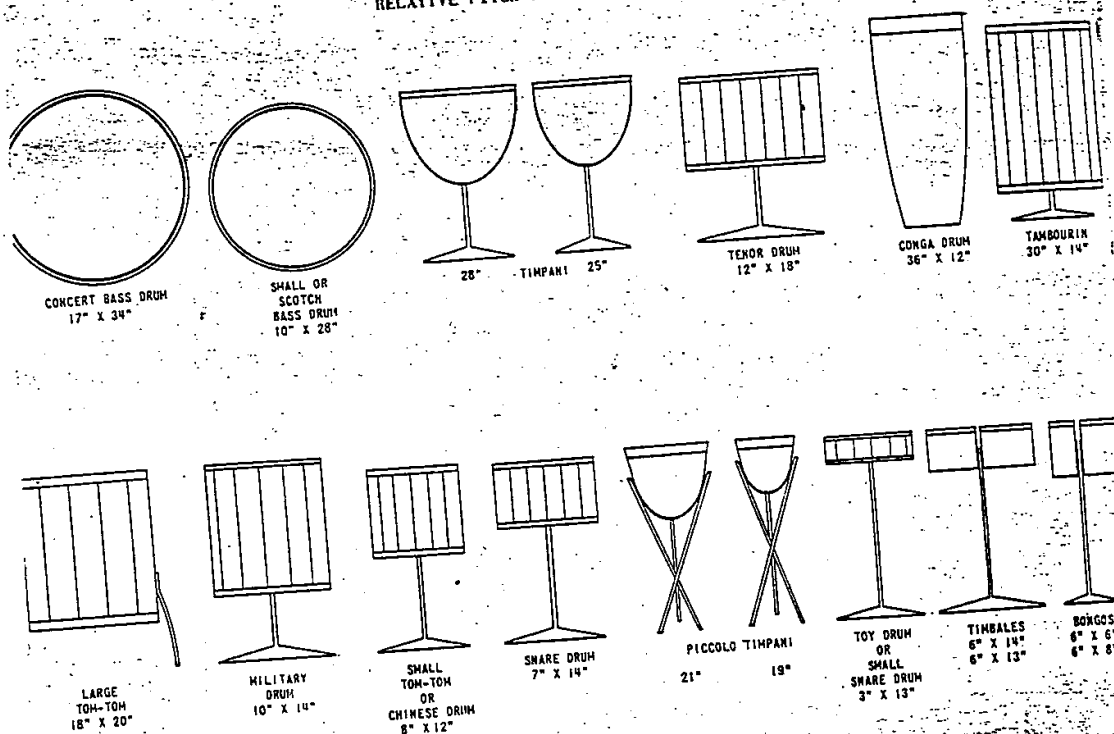

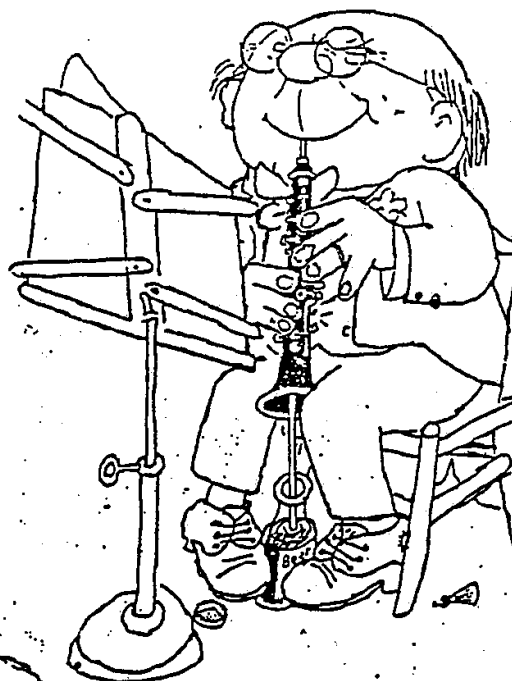
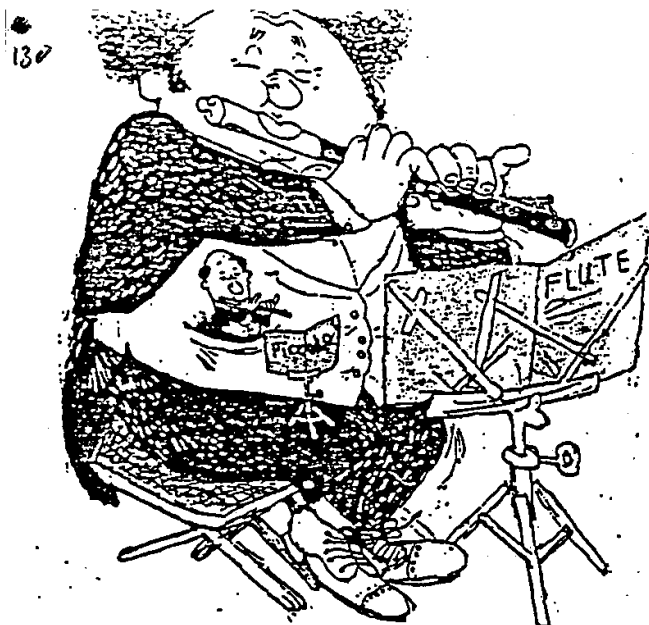
44

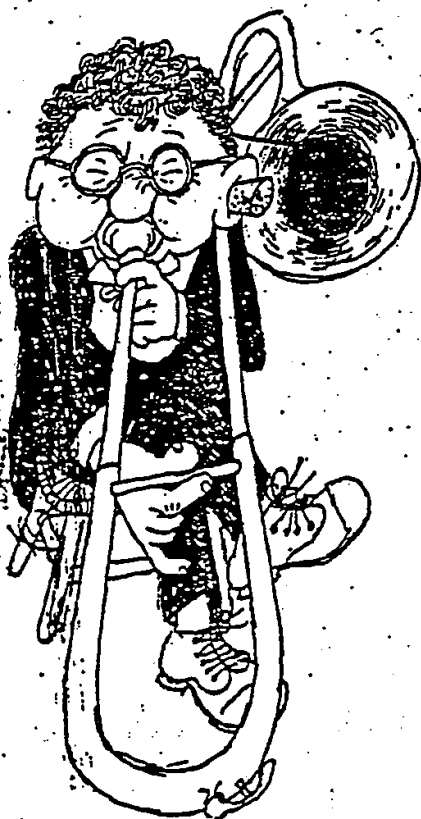
The Harp

RELATIVE PITCH RANGE OF DRUMS

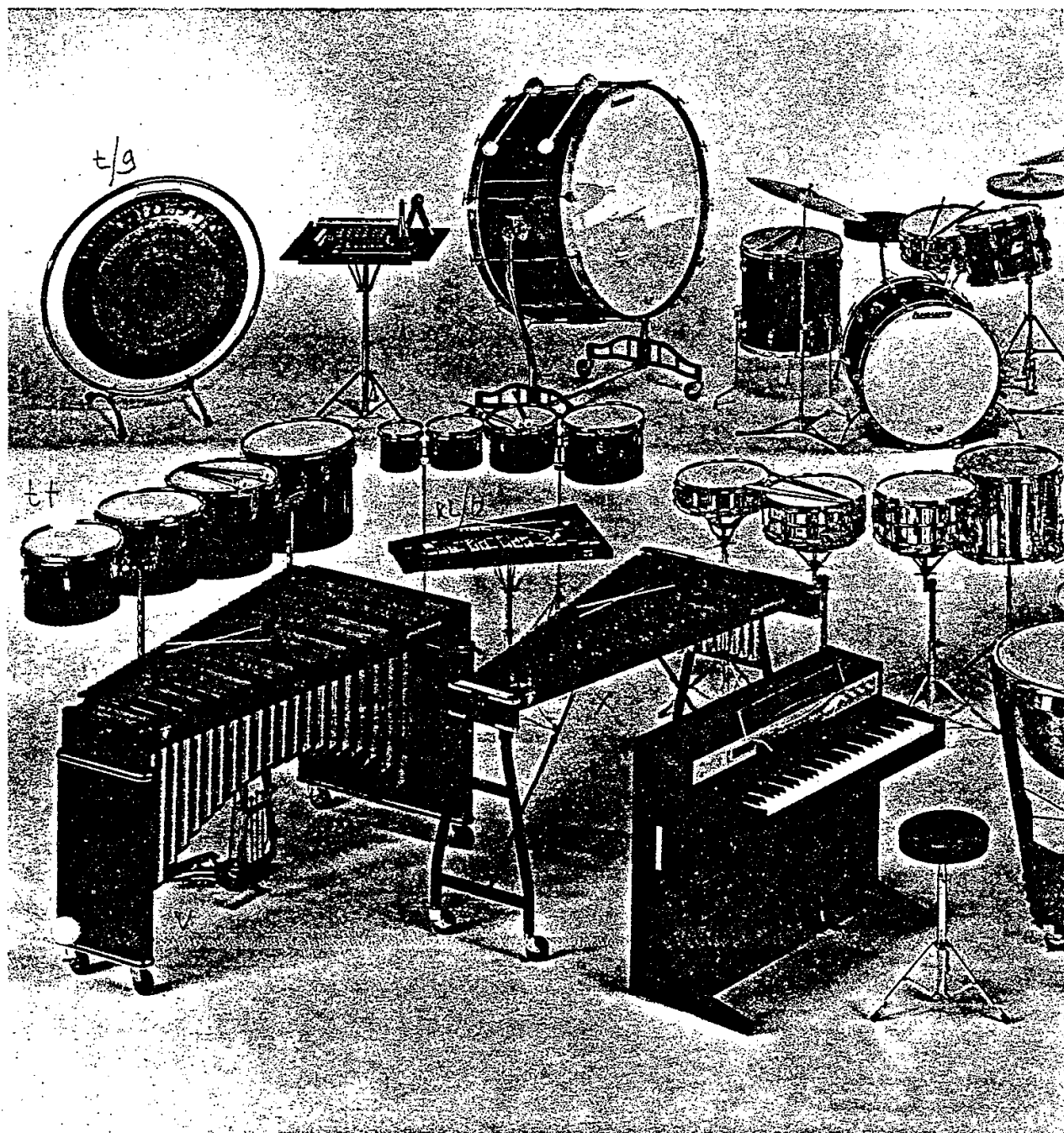

NOEN HJELPEMIDLER TIL BRUK
I DAGLIG ARBEID MED KORPS.

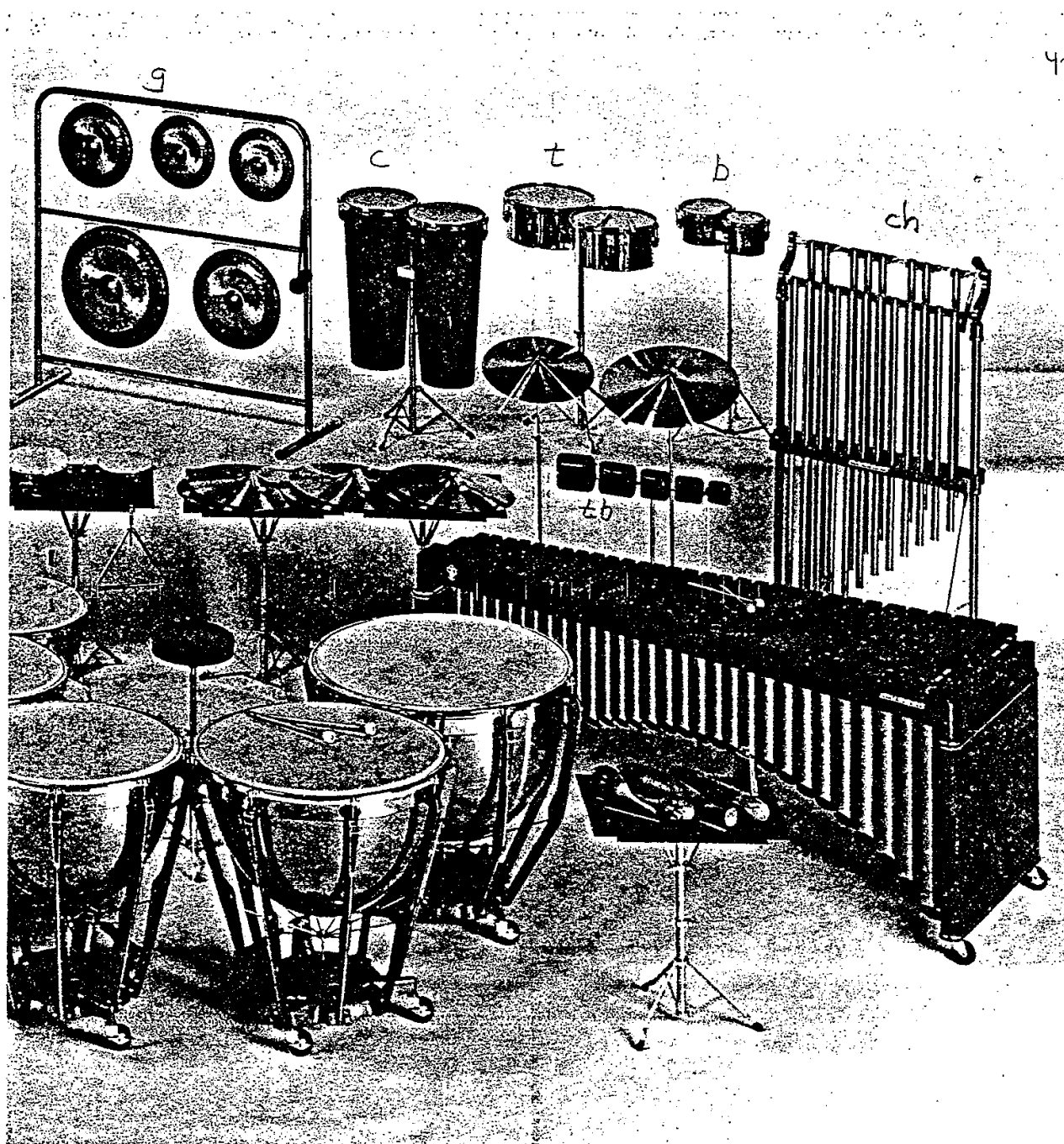
Trond Brenne
Torstingbuvegen 9
2322 RIDABU
065-28 801

46

LUDWIG TOTAL PERCUSSION

TOTALLY MODERN IN SOUND and CONCEPT

LUDWIG . . . recognized by leading professional musicians, music educators and student percussionists as the world's standard in quality and dependability, continues to set new directions in TOTAL PERCUSSION. Through experience, imagination and craftsmanship, LUDWIG is always improving, always creating and always innovating to provide the music world with the finest in modern percussion instruments,

literature and educational concepts.

LUDWIG *means* TOTAL PERCUSSION . . . the most complete line of superior instruments, conceived, designed and built to meet the growing demands of contemporary composers and arrangers. No other percussion line offers so much, nor enjoys such universal use and acceptance.

Musikkstykke: Tittel:	STEMMEFORDELING SLAGVERK					Rytme og andre maracas, tri- angel, tamburin
	Skarp- tromme	Stor- tromme	Cymbaler	Pauker	Melodisk (kl.spill, xylofon..)	
1	A	B	C	D		E tri.
2	E	A		B		CD clav/tamb.
3	B	D	A	C	E kl.sp.	
4	C	E	B			AD-pause
5						
6						
7						
8						
9						
10						
11						
12						
13						

Prøv å fordele stemmene slik at alle slagverkerne får spilt alle instrumentene i løpet av en konsert. Husk at med unntak av utendørs marspilling, må det aldri være mer enn 1-en- skarptromme i bruk om gangen.

I venstre rubrikk skrives musikkstykkets tittel (1/13), de øvrige fylles ut med slagverkernes navn under det instrument vedk. skal spille i de forskjellige stykkene. (eks. slagverkerne kalt A,B,C,D,E)

40

S L A G V E R K :

Musikkstykke: _____

	1.	2.	3.	4.	5.	6.
Slagverkernes navn:						
(kryss av for instrument)						
Skarptromme						
Stortromme						
Cymbal						
Triangel						
Pauker						
Tom-tom/timbales/ congas						
Tamburin						
Guire						
Claves						
Woodblock						
Cowbell						
Klokkespill						
Xylophon						
Marimba						
Vibrafon						
Chimes						
Tam-tam / gong						
Harpe						

Nødvendig antall musikere: _____

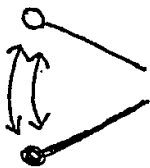
I dette sett finnes noter til følgende instrument(er) som korpset mangler: _____

SIGNALER TIL BRUK UNDER MARSJERING.MED TAMBURSTAV:MED TRØMMER:OPPFILLING (eller PÅ STEDET MARSJ)

TROMHEMARSJ RETT! MARSJ V H

OPPSLAG TIL SPILLING

oppstilling til spilling

ALL LYD OPHØRER
ved nærmeste naturlige
sted (dobbeltslag/
2.gang e.l.)

dobbeltslag i stortrom

MUSIKKEN SLUTTER
ved nærmeste naturlige
sted.

TROMHEMARSJ FORTSETTERHOLDT!

Staven trekkes hurtig ned
på høyre ben, venstre et
kort skritt fram og høyre
settes inn til venstre.

(Holdt - 1 - 2)
H. V. H=stopp

FREMAD MARSJ!

Hvis korpsset står i holdt-
stilling og skal marsjere
videre mens det spilles,
brukes samme signal som holdt.
d.v.s. staven ned/deretter marsj
2 / 1 - 2 -
V H

KULA OPP = TEGN TIL MUSIKK
SPISSEN OPP = TEGN TIL TRØMMER

SIGNALER TIL BRUK UNDER MARSJERING.MED TAMBURSTAV:MED TRØMMER:OPPFILLING (eller PÅ STEDET MARSJ)

TROMHEMARSJ RETT! MARSJ V H

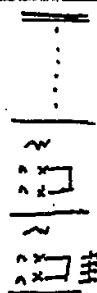
OPPSLAG TIL SPILLING

oppstilling til spilling

ALL LYD OPHØRER
ved nærmeste naturlige
sted (dobbeltslag/
2.gang e.l.)

dobbeltslag i stortromme:

MUSIKKEN SLUTTER
ved nærmeste naturlige
sted.

TROMHEMARSJ FORTSETTERHOLDT!

Staven trekkes hurtig ned
på høyre ben, venstre et
kort skritt fram og høyre
settes inn til venstre.

(Holdt - 1 - 2)
H. V. H=stopp

FREMAD MARSJ!

Hvis korpsset står i holdt-
stilling og skal marsjere
videre mens det spilles,
brukes samme signal som holdt.
d.v.s. staven ned/deretter marsj
2 / 1 - 2 -
V H

KULA OPP = TEGN TIL MUSIKK
SPISSEN OPP = TEGN TIL TRØMMER

1) Reptabell for Ess-tuba

15

A A¹ B¹ H C¹ C¹ D¹ D¹ E¹ E¹ F

F¹ G¹ G¹ A¹ A¹ B¹ H C¹ C¹ D¹

D¹ D¹ E¹ E¹ F¹ F¹ G¹ G¹ A¹ A¹

A¹ B¹ H C¹ C¹ D¹ D¹ E¹

~~Ess~~ Ess-durskala
Ess F G A¹ B¹ C D Ess transponert til
Ess-instrument

I G-nøkkel er Ess-tuba et Ess-instrument. D.v.s. at når tubaen spiller en notert c, så klinger det en ess, altså en liten ters (3 halve trinn) for høyt. For å oppheve denne forskjellen må tuba spille en liten ters under det noterte forat det skal klinge likt i forhold til c-instrument, natura. Dette er allerede gjort i notene i G-nøkkel. En Ess-durskala notes altså som c-dur i G-nøkkel for ess-instrumenter. Instrumentets klang og størrelse, gjør at vi må justere oktavene når vi transponerer til G-nøkkel (2 oktaver opp). (Tilfeldigheter gjør da at notene blir liggende på samme linje/mellomrom i G-nøkkel som i F-nøkkel. Imidlertid har de forskjellige notenavn og forskjellig toneart, da toneart må transponeres

Greptabell for Baryton 5:

15

E Fess F Fiss Gess G Giss Ass A Aiss Bb H

$\frac{1}{3}$ $\frac{1}{3}$ $\frac{2}{3}$ $\frac{1}{2}$ 1 2 0 $\frac{1}{3}$

(3)

Cess C Ciss Dess D Diss Ess E Fess F Fiss Gess

$\frac{1}{3}$ $\frac{1}{3}$ $\frac{2}{3}$ $\frac{1}{2}$ 1 2 0 $\frac{2}{3}$

(3) (3) (3)

G Giss Ass A Aiss Bb H Gess C Ciss Dess D Diss Ess

$\frac{1}{2}$ $\frac{1}{2}$ $\frac{2}{3}$ 0 $\frac{1}{2}$ 1 2 0 1

(3) (3) (3) (3) (3) (3) (3) (3)

E Fess F Fiss Gess G Giss Ass A Aiss Bb

$\frac{2}{3}$ 0 $\frac{2}{3}$ $\frac{1}{2}$ 1 2 0

(3) (3) (3) (3) (3) (3) (3)

Bb-dur skala Bb C D Ess F G A Bb

0 13 12 1 0 12 2 0

(3)

I G-nøkkel er baryton et Bb-instrument. D.v.s. at når det spilles en notert c, klinger det en Bb, altså en stor sekund (2 halve trinn) for lavt. For å oppheve denne forskjellen må baryton spille en stor sekund over det noterte for at det skal klinge likt i forhold til c-instrument / natura. Dette er allerede gjort i notene i G-nøkkel. En Bb-dur skala noteres altså i G-nøkkel for baryton som c-dur. Instrumentets størrelse og klang gjør at vi må justere oktavene når vi transponerer til G-nøkkel (en oktav opp).

85

Janitsjarbesetninger:

		28	36	48	59	→
Piccolofl.						
Fløyte	1.	1	1	1	1	
	2.		1	1	1	
Obo	1.				1	
	2.				1	
E _b klarinett						
B _b klarinett	1.	2	2	3	4	
	2.	2	3	6	7	
	3.	2	4	9	10	
Alt klarinett						
Bass klarinett		1	1	1	2	
Fagott	1.				1	
	2.				1	
Altsaxofon	1.	1	1	1	1	
	2.		1	1	1	
Tenorsaxofon		1	1	1	1	
Barytonsaxofon				1	1	
Kornett	1.	1	1	2	2	
	2.	1(2)	1(2)	2	2	
	3.	1(2)	1(2)	2	2	
Trompet	1.	1(0)	1(0)	1	1	
	2.	1(0)	1(0)	1	1	
Horn	1.	1	1	1	1	
	2.	1	1	1	1	
	3.	1	1	1	1	
	4.	1	1	1	1	
Trombone	1.	1	1	1	1	
	2.	1	1	1	1	
	3.	1	1	1	1	
Baryton		1	2	2	2	
Tuba		2	3	4	4	
Slagverk		3	3	4	5	

Slagverk: 3 = skarptromme
 stortromme
 cymbal

4 = +pauker

5 = +melodisk (klokkespill/xylofon)

86.

Når besetningen er dårlig:

Fløyte-stemmen kan spilles av: 1.klarinett

Obo-	"	: <u>Fløyte</u> , 1.klar., trp. ^m /mute, E _b klar., altsax.
Fagott-	"	: <u>Baryton</u> , <u>trombone</u> , bassklar., tenorsax, 3.klar., barytonsax.
E _b klarinettt-	"	: Fløyte, obo, 1.klar., <u>altsax</u> .
Altklarinettt-	"	: Altsax, 2./3.klar., bassklar., tenorsax. NB! Ikke la E _b klar. spille altklar.-stemmen.
Bassklarinettt-	"	: <u>Baryton</u> , tenorsax, 3.klar., (tuba i nødsfall).
Altsax-	"	: E _b klar., tenorsax, 2./3.klar., kornett ^m /mute, <u>altklar</u> .
Tenorsax-	"	: 2./3.klar., <u>baryton</u> , <u>bassklar</u> .
Barytonsax-	"	: Bassklar., <u>tuba</u> .
Althorn-	"	: <u>Altsax</u> , 2./3.kornett.
Horn-	"	: Altsax, trombone, 2.trp., baryton.
Trombone-	"	: Baryton.
Klokkespill-	"	: Fløyte.

NB! Lyren kan spille obostemmen, men ikke fløytestemmen.

De som er streket under, kan spille rett fra bladet uten å transponere.

s 29

STEMMING AV KORPS.

Utgangspunkt in natura A, Bb, F, Eb.

Anbefalt rekkefølge for de forskjellige instrumentene. Start fra venstre i hver talst for "sikreste" toner. (Forøvrig henvises til skjemaet om vanskelige toner/med mer utførlig stemmetabell)

Fløyte Oboe Fagott

Bb-klarinett Bass-klar Altklar.

altsax tenorsax Bar-sax

Bb-kornett / Bariton Bb-tuba trombone

althorn ess-tuba F-horn

NB! variasjoner kan forekomme. Andre toner kan for enkelte instr. være sikreste. Forsøk, hvis mulig, å kontrollere instr. med elektroniske tuner/stemmeapparat

Emo Noteblokk nr. 7042

Vanskelige toner*

↓ tonen er vanligvis for høy (s)
 ↑ — " — " — lav.

Fløyte

Obo

B♭-Klarinett

Bassklarinet

Altklar.

Altsax

Tenorsax

Bar-sax

Fagott

B♭-kornett

F-horn

Trombone

B♭-Tuba

Baryton

Bar.

* Det kan være store forskjeller fra fabrikk til et annet instrument for samme fabrikk kan også ha forskjellige vanskelige toner, men vær spesielt oppmerksom på **lonika** disse som er generelle problemtoner.

Dersom det er mulig, anbefales kontroll av det enkelte instrument.

Stemming med vanskelige noter markert ↑ for lav, ↓ for høy. (53)

natura

Fløyte

Obo

Fagott

Bb-klarinett

Bass-klarinett

Alt-klar

Alt-sax

Tenorsax

Bar-sax

Kornett

F-horn

E♭-horn

Baryton

Bb-Tuba

E♭-tuba

⦿ **lonika**

NB! Instrumentet kan ha andre problemtoner eller andre silvere toner. Dette er de toner som vanligvis oppfører seg!

53

1. **STEMMETONE** 2. **Kontrolltone**

IN NATURA: Bb/ Fl. alt sax F- Bb-trp. bar. tromb. Bb- alt- ten-
bar sax horn kornett tuba klar sax obo

1. Bb- alt- bass- ten- alt- ess- 2. Bb- alt- sax Bb-trp bar. Bb-
klarinettt klar. sax horn tuba Fl. bar sax korn. tub

1. obo fagott Bb- alt- ess- 2. IN NATURA: 2. bass- F-
klar. horn tuba klar. horn

Kilde: "Instrumentalist" (Dette er de toner som vanligvis er
"sikre". Variasjoner kan forekomme fra
et instrument til et annet.)

klipp ut (Stemmetoner i lommeformat)

1. **STEMMETONE** 2. **Kontrolltone**

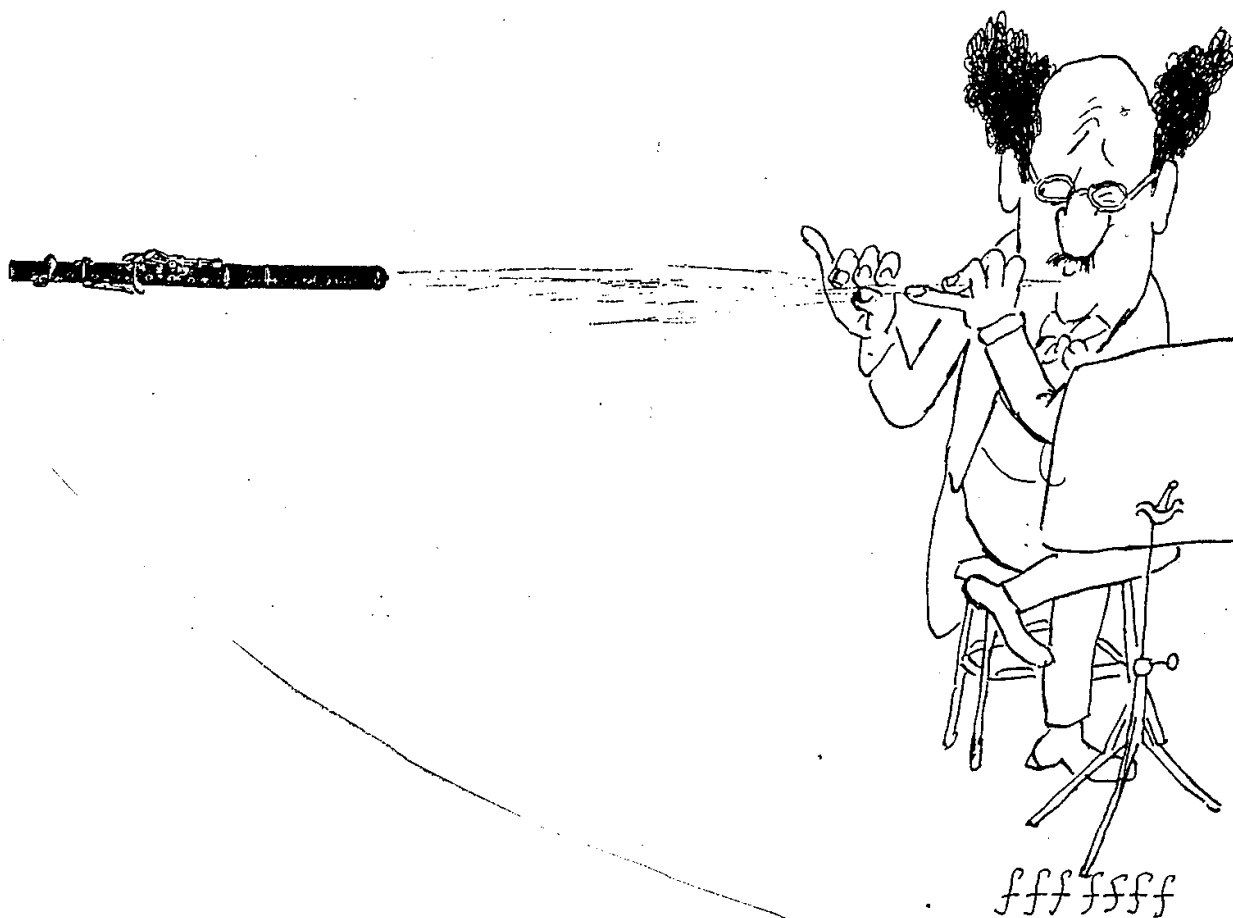
IN NATURA: Bb/ Fl. alt sax F- Bb-trp. bar. tromb. Bb- alt- ten-
bar sax horn kornett tuba klar sax obo

1. Bb- alt- bass- ten- alt- ess- 2. Bb- alt- sax Bb-trp bar. Bb-
klarinettt klar. sax horn tuba Fl. bar sax korn. tub

1. obo fagott Bb- alt- ess- 2. IN NATURA: 2. bass- F-
klar. horn tuba klar. horn

Kilde: "Instrumentalist" (Dette er de toner som vanligvis er
"sikre". Variasjoner kan forekomme fra
et instrument til et annet.)

54

TRANSTONERINGS-TABELL.

Bb-dur (treklang)

C: Bb: Eb: F:

INTERVALLER:

R1 S2 S3 R4 R5 S6 S7 R8 R=Ren S=Sb (L = Lit)

prim sekund ters kvart kvint sekst septim oktav

Prim, kvart, kvint og oktav = rene intervaller

Sekund, ters, sekst og septim = store eller små.

(Dersom intervallene "ligger i tonearten" /skalaen, er de rene eller store, kromatisk forandring av tonen, endrer intervall-størrelsen / navnet på for-stavelsen: stor, ren, liten o.s.v)

STORE intervaller som SENKES 1/2 trinn blir SMÅ	
RENE " " SENKES 1/2 " " FORMINSKET	
SMÅ " " HEVES 1/2 " " STORE	
RENE " " HEVES 1/2 " " FORSTØRRET	

En DUR-TREKLING består av grunntone, stor ters, ren kvint (≠ evt.oktav)

En MOLL-TREKLING " " grunntone, liten ters, ren kvint (+ evt.oktav)

C-dur c-moll C-dur c-moll Bb-dur Bb-moll

Em: Notetabell nr 7047

Fløyte
Obo
Kl.spill

STEMME-/BALANSETABELL 80 sek 55.

b $\flat$ o b $\flat$ o o
I IV V B $\flat$ -dur "F" B $\flat$ -dur

Del samme gjøres med B $\flat$ -dur akkord
Intonasjon i halve toner + tilrette til B $\flat$

B $\flat$ -klarinett

1. klar 2. klar 3. klar
"F" "B $\flat$ -dur"

Alt-saxofon / Alt-klarinett / Es-klar
Baritone-saxofon / Althorn

1. alt 2. alt 3. alt
"F" "B $\flat$ -dur"

Tenorsaxofon
Bassklarinett

1. tenor 2. tenor 3. tenor
"F" "B $\flat$ -dur"

Kornett / Trompet
Bariton

1. kornett 2. kornett 3. kornett
1. trompet 2. trompet
"F" "B $\flat$ -dur"

F-horn

1. horn 2. horn 3. horn 4. horn
"F" "B $\flat$ -dur"

Trombone

1. ttb 2. ttb/ba 3. ttb
"F" "B $\flat$ -dur"

Bar.

Tuba

1. tuba 2. tuba 3. tuba
"F" "B $\flat$ -dur"

lonka

in natura: 1. trom IV-trom V-trom B $\flat$ -dur Eb-dur F-dur treklanger B $\flat$ -dur skala F B $\flat$ -dur treklanger

HUSKELISTE FOR ADMINISTRASJONEN.KONSERT
=====

Kryss av for det som er utført, evt. merk av hvem som har fått oppdrag

Annonsering :

Forhåndsomtale:

Musikkanmeldere:

Plakater: lages av:settes opp av :
steder:Program trykkes:

deles ut: på forhånd / ved inngangen

Billetter: forhåndssalg:

ved inngangen. (hvem selger?)

Konsertlokalet: oppbygging nødvendig ? korps _____ dirigent _____

lysforhold ?

korpsets plassering/oppstillingsform?

Medlemsinformasjon trykkes og deles ut _____

KONSERTDAGEN: slagverkutstyr hentes og bringes av:

dirigentnotepult

pynting av scene

låne / leie utstyr:

SJEKK MED VAKTMESTER PÅ KONSERTSTEDET:

Bord e.l. ved inngangen (for program/billetsalg)

Lokalet åpent fra kl. _____ for klargjøring : oppbygging / pynting

Korpset kommer for prøve kl. _____

Antall stoler uten armlene for musikerne: _____

Lys på scene

Ledig strømuttak

Vifteanlegg slås av umiddelbart før konserten.

Garderobe / toalett (plassering, låsing)

Rom for etuier o.l.

Dørene åpnes for publikum kl. _____

Evt. spesielle ting for stedet, spør vaktmester.

Parkeringsbestemmelser?

Annet:

66
*****MEDLEMSINFORMASJON*****K O N S E R T .
=====

Sted: _____

Dato: _____ Klokkeslett: _____

Antrekk: _____

Husk: Notestativ / evt. forfall meldes snarest mulig.!

KORPSET MØTER sted: _____

tid: _____

TRANSPORT: privat/ felles , frammøte: sted: _____
tid : _____

Scenemannskapet møter kl: _____

Slagverkgruppen møter kl: _____

Korpset spilleklare kl. _____

Arrangementet er beregnet å vare til ca kl. _____

HUSK: Dersom flere opptrer under samme arrangement, hører vi på alle før vi drar hjem. Unngå forstyrrelser med opp- / ned-pakking , gå forsiktig i dørene, inn i salen bare mellom to musikkstykker!

VÅRT PROGRAM UNDER KONSERTEN:

KOPIERINGSOVERSIKT

67

komponist: _____ Tittel: _____

KORPSETS antall:	BESETNING: instrument:	+ 1.eks.til arkiv	=TOTAL NOTEBEHOV	(-i settet (finnes:))	= MÅ KOPIERE
(f.eks: 3)	1.kornett	+ 1	= 4	- 2	= 2)
_____	1.PICCOLO	+ 1	= _____	_____	_____
_____	1.FLØYTE	+ 1	= _____	_____	_____
_____	2.FLØYTE	+ 1	= _____	_____	_____
_____	1.OBO	+ 1	= _____	_____	_____
_____	2.OBO	+ 1	= _____	_____	_____
_____	1.FAGOTT/Bassoon	+ 1	= _____	_____	_____
_____	2.FAGOTT	+ 1	= _____	_____	_____
_____	ESS-KLARINETT	+ 1	= _____	_____	_____
_____	SOLO/1.KLARINETT	+ 1	= _____	_____	_____
_____	2.KLARINETT	+ 1	= _____	_____	_____
_____	3.KLARINETT	+ 1	= _____	_____	_____
_____	ALT-KLARINETT	+ 1	= _____	_____	_____
_____	BASS-KLARINETT	+ 1	= _____	_____	_____
_____	1.ALT-SAXOFON	+ 1	= _____	_____	_____
_____	2.ALT-SAXOFON	+ 1	= _____	_____	_____
_____	TENOR-SAXOFON	+ 1	= _____	_____	_____
_____	BARYTON-SAXOFON	+ 1	= _____	_____	_____
_____	SOLO/1.KORNETT	+ 1	= _____	_____	_____
_____	2.KORNETT	+ 1	= _____	_____	_____
_____	3.KORNETT	+ 1	= _____	_____	_____
_____	1.TROMPET	+ 1	= _____	_____	_____
_____	2.TROMPET	+ 1	= _____	_____	_____
_____	1.HORN F	+ 1	= _____	_____	_____
_____	2.HORN F	+ 1	= _____	_____	_____
_____	3.HORN F	+ 1	= _____	_____	_____
_____	4.HORN F	+ 1	= _____	_____	_____
.....	1.HORN ESS	+ 1	=		
.....	2.HORN ESS	+ 1	=		
.....	3.HORN ESS	+ 1	=		
.....	4.HORN ESS	+ 1	=		
_____	1.TROMBONE	+ 1	= _____	_____	_____
_____	2.TROMBONE	+ 1	= _____	_____	_____
_____	3.TROMBONE	+ 1	= _____	_____	_____
_____	BARYTON /Euphonium	+ 1	= _____	_____	_____
_____	BARYTON/"	+ 1	= _____	_____	_____
_____	TUBA / BASSES	+ 1	= _____	_____	_____
_____	STRING BASS	+ 1	= _____	_____	_____
_____	PAUKER/Timpani	+ 1	= _____	_____	_____
_____	*SKARPTROMME/Snare Drum	+ 1	= _____	_____	_____
_____	*STORTROMME/Bäss-drum	+ 1	= _____	_____	_____
_____	*CYMBAL	+ 1	= _____	_____	_____
_____	*=Slagverktøene er ofte organisert annerledes , skriv på etter besetningsoversikt/evt.stemmer :				
_____		+ 1	= _____	_____	_____
_____		+ 1	= _____	_____	_____
_____		+ 1	= _____	_____	_____
_____		+ 1	= _____	_____	_____

Andre instrumenter som kan variere fra stykke til stykke, skrives også ovenfor her (f.eks piano , harpe , orgel , korstemmer e.l.).

CONDUCTOR

No. 7635

SINE NOMINE

Ceremonial March in English Style

Ralph Vaughan Williams

Adapted and arranged

by

*Alfred Reed***COMPLETE BAND INSTRUMENTATION**

1—Conductor	1—Contra Bassoon (optional)	2—1st Trombones
6—Flutes I & II	2—1st E $\flat$ Alto Saxophones	2—2nd Trombones
1—Piccolo	2—2nd E $\flat$ Alto Saxophones	2—3rd Trombones
1—E $\flat$ Clarinet	2—B $\flat$ Tenor Saxophones	2—Baritones T.C.
2—Oboes I & II	1—E $\flat$ Baritone Saxophone	2—Baritones B.C.
1—English Horn	2—1st & 2nd F Horns	5—Basses
4—1st B $\flat$ Clarinets	1—3rd F Horn	1—String Bass
4—2nd B $\flat$ Clarinets	1—4th F Horn	2—Percussion Snare & Bass Drum
4—3rd B $\flat$ Clarinets	3—1st B $\flat$ Trumpets	2—Percussion Cymbal-Triangle
2—E $\flat$ Alto Clarinets	3—2nd B $\flat$ Trumpets	1—Bells
2—B $\flat$ Bass Clarinets	3—3rd B $\flat$ Trumpets	1—Timpani
1—Contra Bass Clarinet	2—1st Cornets	1—Organ (optional)
2—Bassoons I & II	2—2nd Cornets	

COMPLETE BAND — \$25.00

FULL SCORE — \$4.00
(IF PUBLISHED)

CONDUCTOR — \$2.50

PARTS — \$1.00

BELWIN-MILLS

PUBLICATIONS DIVISION
110 North Fifth Street
Minneapolis, Minnesota 55403

69

Eksempel:

nummer, bokstave
tittel/komponist eller
annet som passer her

NOTEARKIV

arkiveres under. W

Musikkstykkets komponist: Ralph Vaughan Williams
 " arranger: Alfred Reed
 " TITTEL: SINE NOMINE
 Forlag: Schmitt Music Centers/Belwin Mill

Originalsettet inneholder følgende stemmer:

(sett x til venstre for instrumentet NB! riktig stemming ess/f e.l.
 1/2 I/II = 1. og 2. stemme trykt på samme ark. og riktig nøkkel.)

FULL SCORE / Fullstendig partitur
 X CONDENSED SCORE / CONDUCTOR'S SCORE / PIANO CONDUCTOR / dirigent-
 stemme.

X PICCOLO C
 PICCOLO Dess / Db / Reb
 I/II FLØYTE C / Flute in C
 I/II OBO / Hobo / Hobois / Hautbois
 X ENGELSK HORN / Cor Anglais
 X ESS-KLARINETT / Petite Clarinette Mib / Sopranino Clarinet in E
 1, 2, 3 Bb-KLARINETT / Clarinet in Bb / Clarinette en Sib
 X ALT-KLARINETT / Alto Clarinette Eflat / Eb Alto Clar / Clarinette
 Alto en Mib
 X BASS-KLARINETT / Clarinette Basso / Bass-klarinet / Sib
 KONTRA-ALTKLARINETT / Clarinette contra alto Mib / Eb, Eflat con
 alto clarinet / NB! Eb, CONTRA BASS CLARINETT
 X KONTRABASSKLARINETT / Contra Bass Clarinet in Bb, Bflat
 I/II FAGOTT / Bassoon ⊕ Contra Bassoon (optional)
 1, 2 ALTSAXOFON Ess / Alto saxophone Eb / Saxophone alto Mib
 X TENORSAXOFON Eb / Bb Tenor Saxophone / Saxophone tenor Sib
 X BARYTONSAXOFON Ess / Eb Bariton Saxophone / Saxophone baritone Mib
 1, 2 KORNETT Bb / Bb Cornet / Piston Bb / Cornette en piston Sib
 1, 2, 3 TROMPET Bb / Bb Trumpet / Trompette Sib
 FLYGELHORN Bb / Flugelhorn Sib
 1/2, 3, 4 HORN F / WALDHORN F / Corno F / Cor en Fa / Cor
 HORN Ess / WALDHORN Eb / Corno Eb / Cor en Mib / Cor Mib / Alto Mib /
 Eb Alto Horn / tenorhorn in Eb, Eflat. / tenor cor/mellophone
 1 TROMBONE Bb / Tenortrombone / Posaune Bb / Trombone en Sib
 Bb Trekkbasun / tenorbasun / basun
 1, 2, 3 2 TROMBONE C / Trombone 2 / Posaune 2 / Trombone en Ut 2
 Trombone in C 2 / Basun 2
 2 BASSTROMBONE
 1 TENOR Bb / Tenorhorn Bb / Tenor in Bb / Tenorhorn Sib /
 Baritone Sib / Bariton Bb, Bflat
 X 1 BARYTON Bb / Euphonium / Tenor Tuba in Bb / Tuba Sib
 X 2 BARYTON C / Euphonium 2 /
 X 3 TUBA / TUBA en Ut 3 / BASSES 3 / BASSES en Ut / BASSES in C 3
 3 Bombardon / Bass Tub 3 2e Tuba / Sousaphone 3
 X 1 STRING BASS / Contrebasse en corde / Electric bass / el-bass /
 kontrabass

*
SLAGVERK / PERCUSSION / Batterie☒ SKARPTROMME / Side Drum / Snare Drum / Kleine Trommel☒ STORTROMME / BASSTROMME / Bass Drum / Gran Cassa / Grosse Tromm☒ PAUKER / TIMPANI / PAUKEN / Timbale

MELODISKE SLAGINSTRUMENTER / MALLET PERCUSSION

CYMBAL / Piatti / Becken / bekken

TROMMESETT / BATTERI / Drum Set

AUXILIARY PERCUSSION / øvrig slagverk / rytmeinstrumenter

* En del slagverkstemmer vil ikke passe inn under de nevnte betegnelsene disse føres på her; med den betegnelsen som står på notene;

☒ Cymbal/Triangle☒ Bells☒ Organ (optional)

PERCUSSION 1 :

PERCUSSION 2:

PERCUSSION 3:

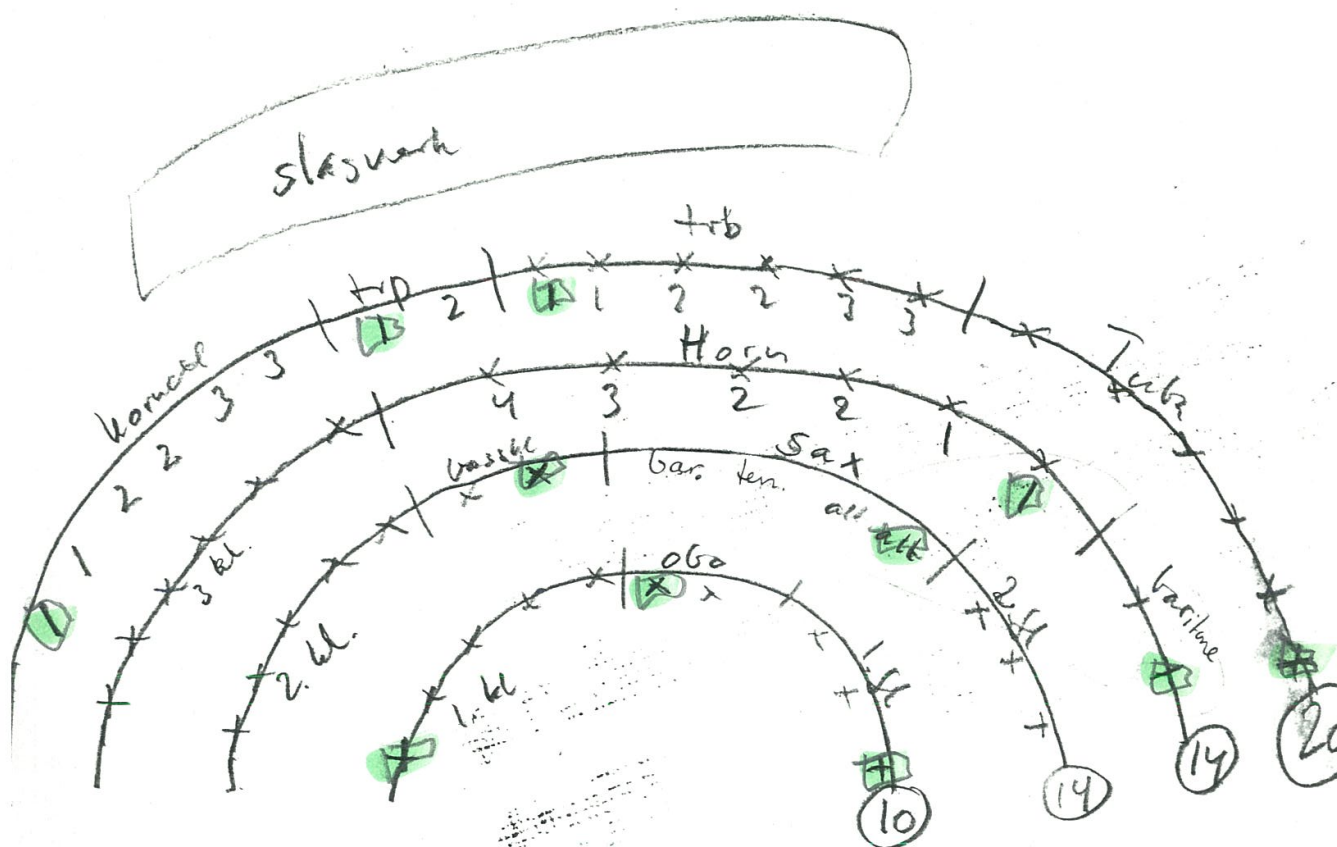
EN ORIGINALSTEMME AV HVERT SLAG SKAL ALLTID LIGGE I ARKIVET.
DENNE MERKES SPESIELT OG MÅ IKKE DELES UT. Et ekstra partitur
bør også arkiveres.NOTESETTET ER KONTROLLERT OG SKJEMAET UTFYLT 5/11-81 av: _____
dato:Trond Brenne
navnStemmer som IKKE skal brukes i janitsjarkorps:Sopransaxofon (vanligvis ikke althorn)
Bugel / Flugelhorn / TenorhornTrombone / baryton / bass i Bb / en Sib og f-nøkkel
Bass / tuba i Ess / en Mib og f-nøkkelM.a.o.: dersom det står i Bb eller Ess / Sib/Mib/Eflat/Bflat
må det også være i G-nøkkel

Alle f-nøkkelstemmer må altså være i C / en Ut / en Dc

65 tradisjonell

123

1. blåse

6 fl.	6 kornett
2 obo	2 trp
16 klar	6 horn
2 basskl.	6 trb
2 fagott	2 bar
2 alt sax	5 tuba
1 tenor	
1 bar	

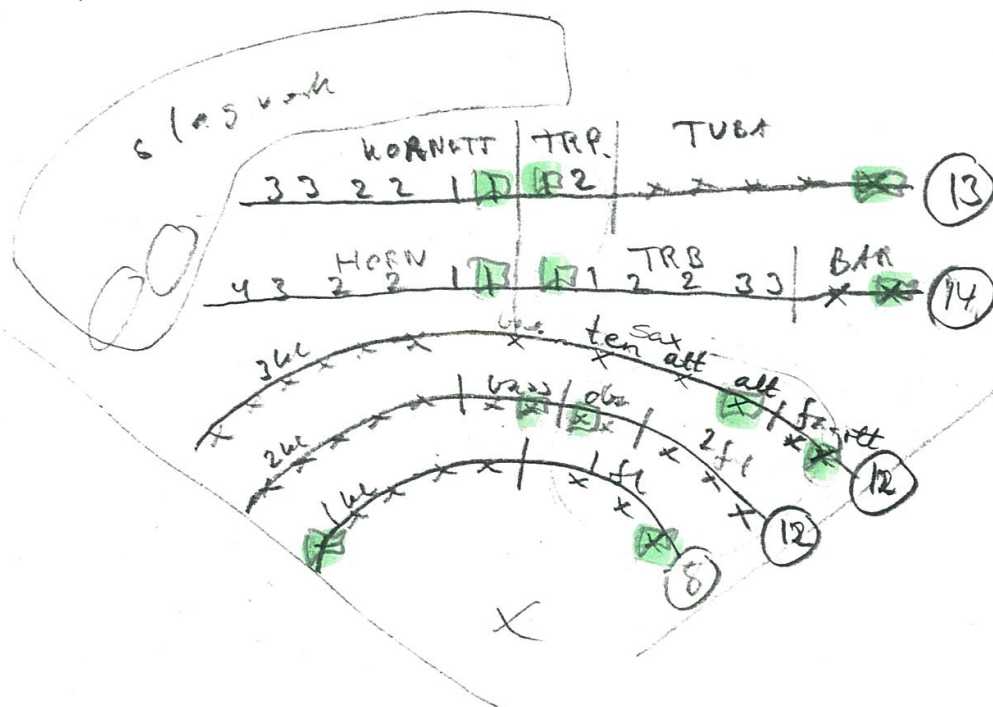
$$32 + 27 + 6 \text{ slagv} = \underline{65}$$

(65) B

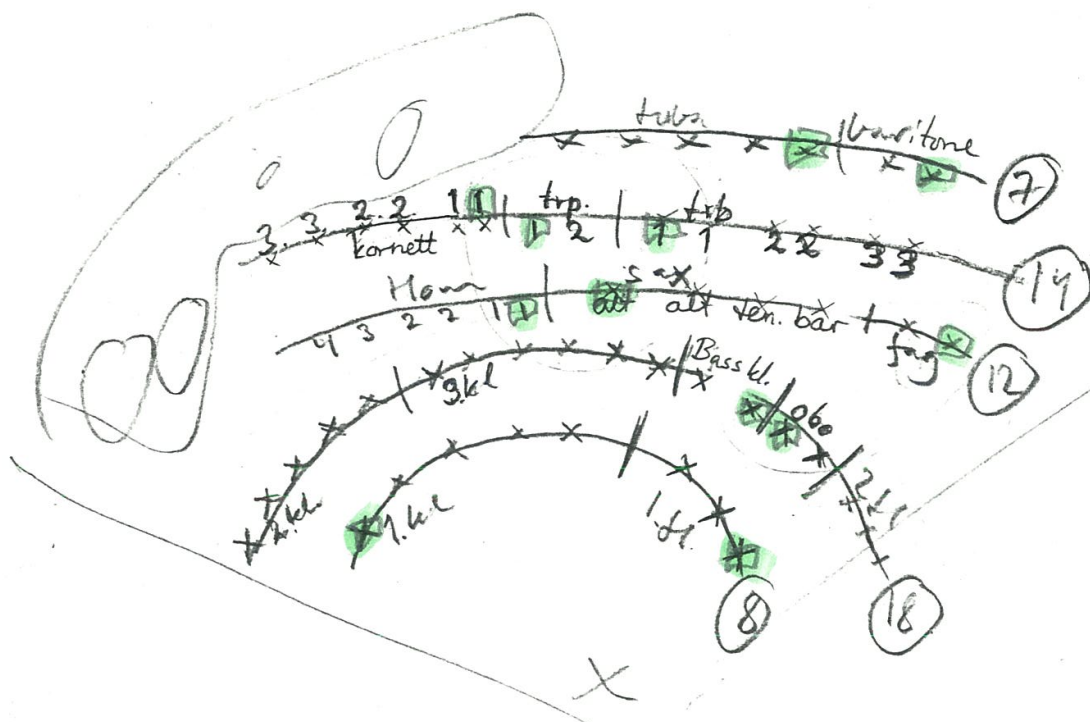
124

1. blåse

(A)

(B)

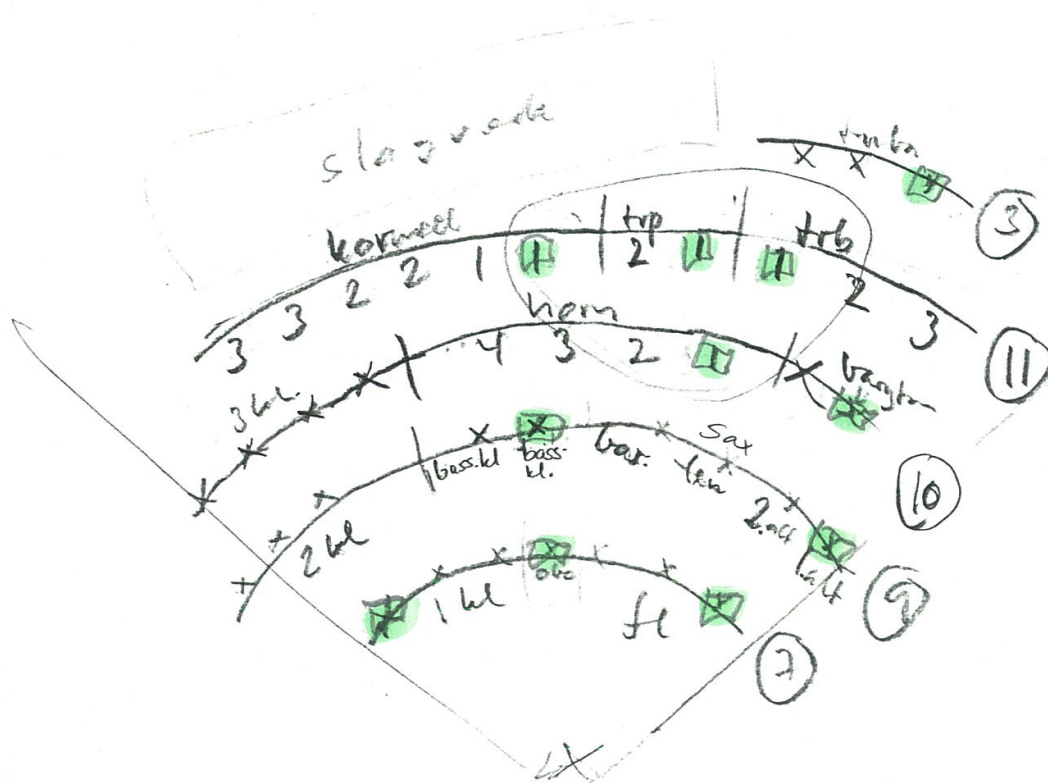
(45) B

125

 1. Gleser

3 fløyter	6 korn.
1 obo	2 trp
10 klar	4 horn
2 bassklar	3 trb
4 sax	2 bar
	3 tuba
<u>20</u>	<u>20</u>

+ 5 slagv = 45

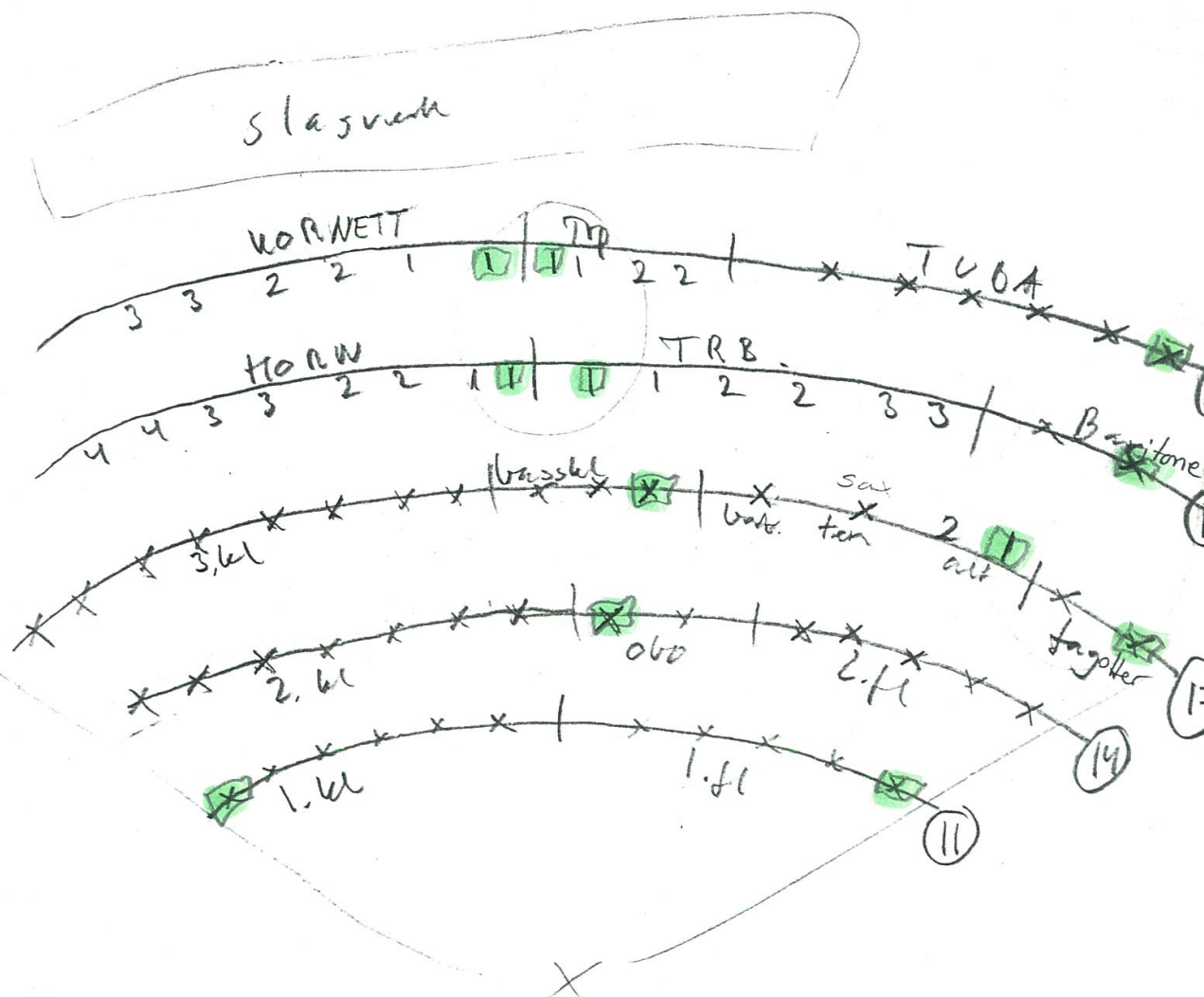

(80) B

□ 1. klasse

124

10 fl	6 kornett	
2 obo	4 trp	
21 klar	8 horn	
3 basskl	6 trb	
2 fagott	2 bar	
4 sax	6 tuba	
42	32	+ 6 slagverk = <u>80</u>

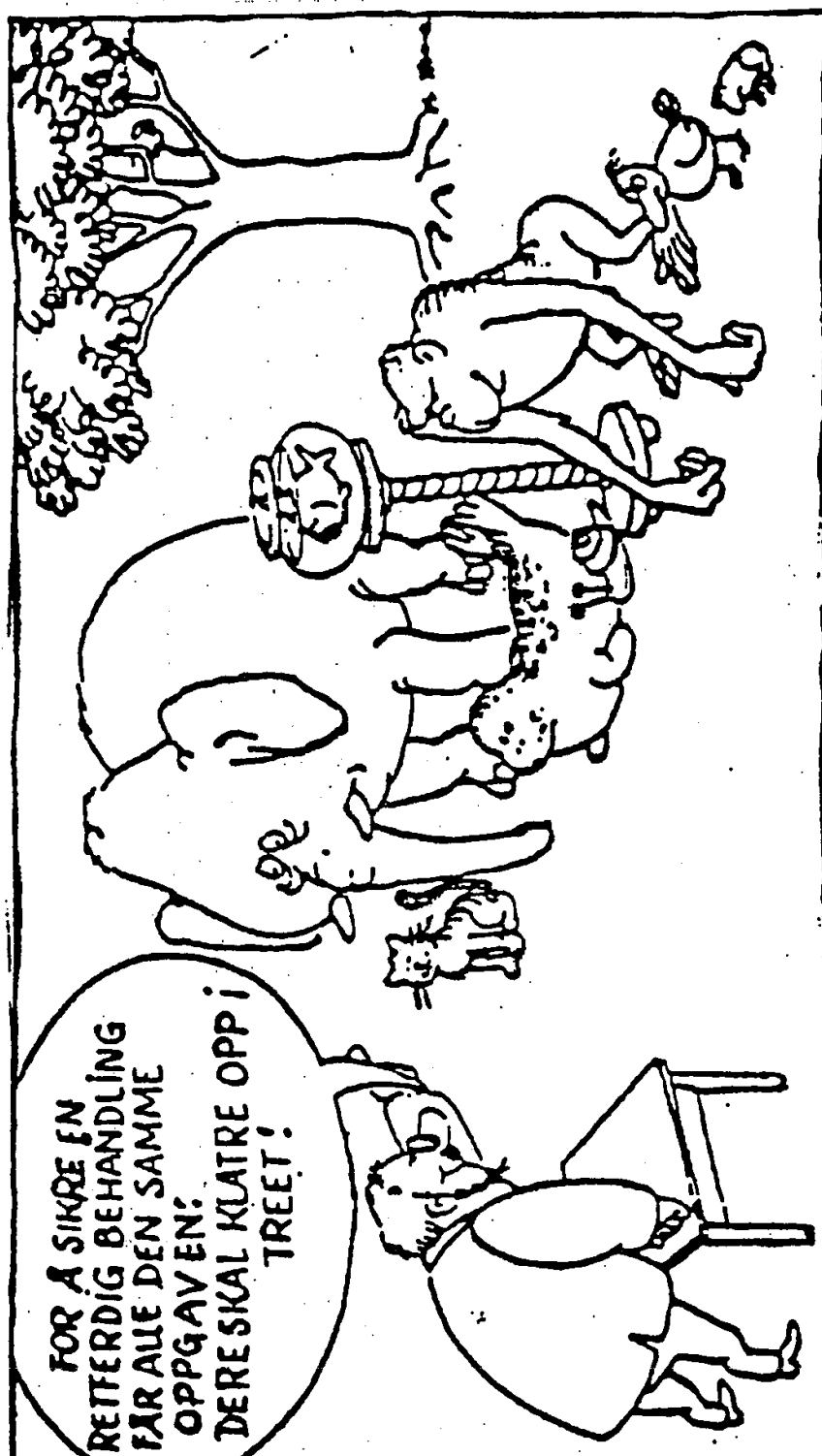

Er det LYS i tunnelen?

(Eller er det toget
som kommer?)

127

56

Tips om pust.

v/ Gro Andersen

- * Åpne opp svelg og munnhule -- gjesp.
- * Innpust i 4 faser:
 1. Magen ned og ut, samtidig med et lite innpust.
 2. Mellomgulvet ut, lite innpust
 3. Fyll opp lungene, innpust gjennom nesen
 4. Strekk armene over hodet, pust inn gjennom nesen
- * Utpust- sakte gjennom munnen, litt motstand

ØVELSER FOR UTVIKLING AV PUSTEEVNEN

- * Pust dypt inn, deretter armene ut-inn-tilbake i skulderhøyde.
-(utvikler) muskulaturen mellom ribbeina utvider
- * Pust dypt inn, fold hendene bak ryggen, press oppover etter full innpust
- * Pust dypt inn, deretter armene opp til siden. Hev høyt, vær aktive, strekk godt ut.
- * Stå med beina litt fra hverandre, venstre hånd i knehøyde (på kneet) bøy over til venstre, strekk høyre arm over hodet, vannrett (parallelt med gulvet). Deretter andre siden. Stå ca 20 sek. Pust vanlig, vær avslappet. I neste fase bena lenger fra hverandre, samme framgangsmåte. NB! Pust dypt inn før øvelsene begynner.
- * Pust dypt inn, deretter ut i perioder (3.stk) med leppene sammenpresset. NB! Helt til det ikke er mulig å holde pusten lenger.
- Formål: Utvikling av diafragma og magemuskler.
(mellomgulvsmuskler)

ØVELSER FOR AVSLAPPING FØR EVT: KONSERTER.

- * Armene ut, håndflatene i vinkel med underarmen. Før armene bakover, fold hendene bak ryggen. Løft armene opp bak hodet, bøy framover og hold armene i vippestilling. Hold stillingen ca. 20-30 sek.
- * Stå på hodet i korte intervall ved hver øvelse lenger enn 40-50 minutter.

PUSTEØVELSER (fra "Klarinetten" av T. Brenne og A. Farstad)

1. Pust inn mens du teller til fire. Hold pusten med munn og svelg åpent i fire slag. Pust ut i fire slag. Hold pusten ute i fire slag før du puster inn igjen. Antall slag som telles kan økes etter hvert i samme forhold. Denne øvelsen kan en godt bruke mens en går, og bruke skrittene som telleenhet. Vær på vakt mot å stenge for luften i strupen, spesielt under utpust.
2. Ta en dyp pust, hold den med munnen åpen og hold et speil opp til munnen. Hvis ingen luft slipper ut, vil ikke speilet dugg. Forviss deg om at strupen er åpen. God åpning har en vanligvis når en lytter etter svake lyder langt borte. Munnen vil da åpne seg automatisk og en såpper godt av.
3. Ta en dyp pust, press luften ut mens du hvisler en lang "s". Lag motstand med munnen så diafragma må bruke kraft for å få luften ut. Senere kan en "leke damplokomotiv" eller "bil" ved å synge "s-s-s-s" eller "r-r-r-r-r". Tøm tilslutt lungene helt med en lang "s". Uten en skikkelig luftstrøm går det ikke en å frambringe "r". En kan dermed kontrollere hvor støttepunktet ligger for luftsøylen ligger, slik at en blir fysisk bevisst hva som skjer. Varier øvelsen med styrke og >

57

P R I M A V I S T A .

Prima Vista betyr "første syn" og er altså spill direkte fra noter-
bladet. Forat musikerne skal få trening i notelesing, er det viktig at
vi bruker en del tid på dette. En kan f.eks dele ut et ukjent korps-
stykke, spille det rett igjennom og samle det inn. Det er viktig at en
holder de tempi som er angitt. Hvis det stopper helt opp, spiller en
fra nærmeste øvelsesbokstav / tall. I begynnelsen vil det nok være en
del som har problemer, så en bør starte med forholdsvis enkelt stoff.

Her er et forslag til prima-vista-øvelser. Disse kan brukes for
hele korpset, eller individuelt og i grupper. Stemmene er skrevet ut
i C , Bb , Ess, F og F-nøkkel.

- Øvelse 1: Her er alle øvelsene(a-f) i samme toneart og det er de
samme notene hele tiden. RYTMEN ER FORSKJELLIG.
- Øvelse 2: Alle øvelsene har samme "notebilde" d.v.s de har samme
noter/tonenhøyde og samme rytme. TONEARTEN ER FORSKJELLIG.
- Øvelse 3: Notene, tonearten og rytmen er lik. BUENE ER FORSKJELLIG.
- Øvelse 4: ENHARMONISKE TONER. Melodien "Gubben Noah" er her skrevet
på en svært utradisjonell måte. For øvelsens skyld er det
lagt inn en del "feller" som krever en svært konsentrert
notelesing.

Alle øvelsene kan spilles alla breve, etter at de er spilt som
notert og i varierende tempi. En kan også variere presentasjonen
ved at en spiller enkelte øvelser uten å fortelle hva som er
problemet, andre øvelser forklart på forhånd.

58

PRIMA VISTAC - Instrumenter

①

②

③

④

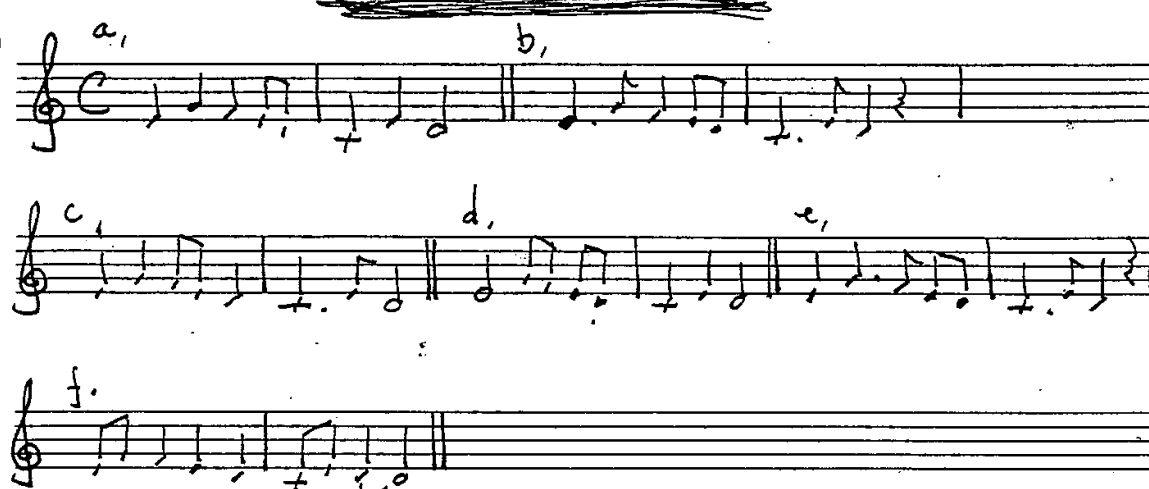
 tonika

TRIMPA VISIA

Bb-instrumenter

80

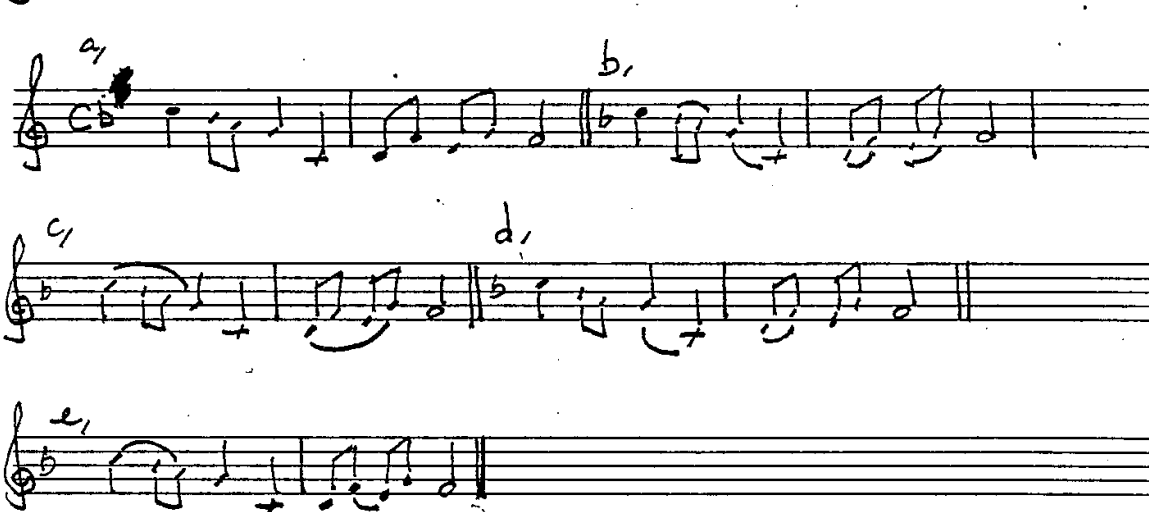
1.

2.

3.

4.

Emo Noteblokk nr. 7042

B7

10 PRIMA VISTA

E♭ - instrumenter (cert + 8va / 8vbass)

①

②

③

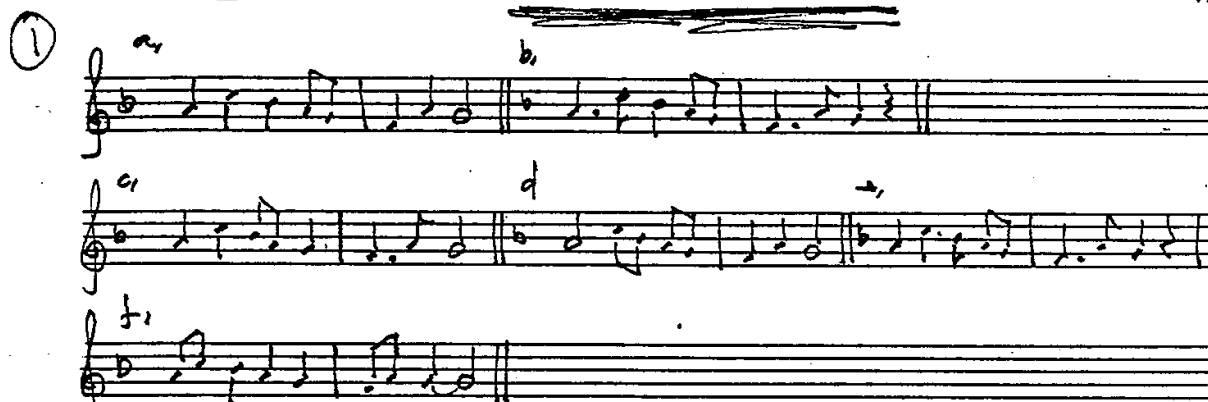
④

160

PRIMA VISTA**F - instrumenter**

no 6

①

②

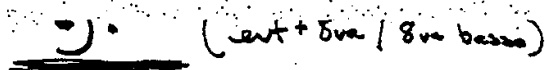
③

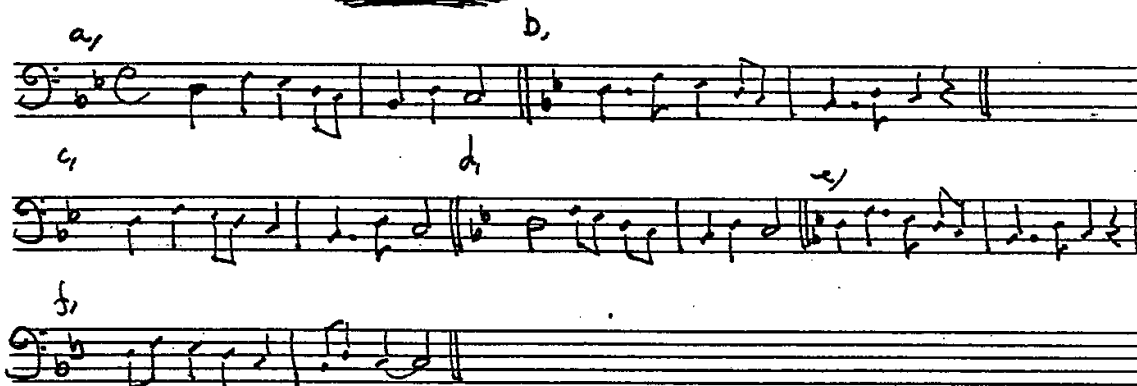
④

 Ionika

62 TRINIA VIDIA

 (ent + 5va / 8va basso)

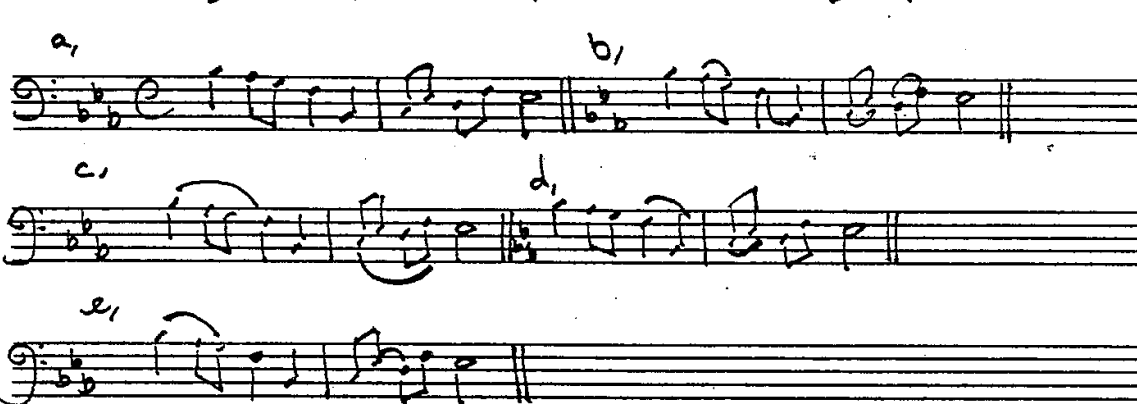
①

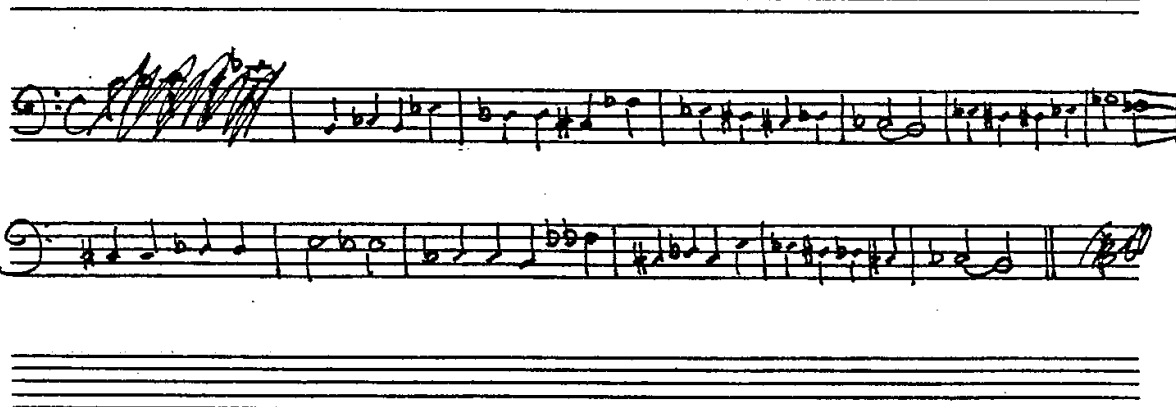
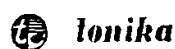
②

③

④

 lonika

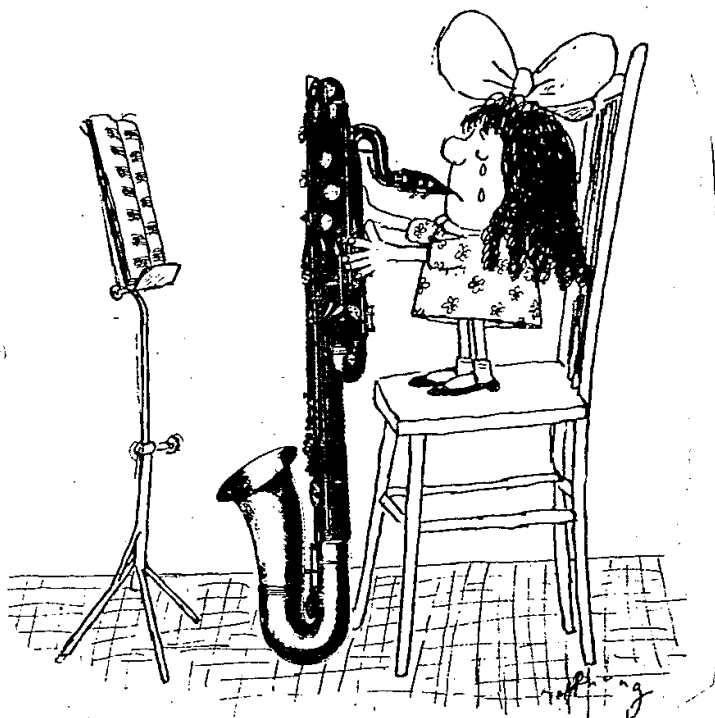
VIKTIGE GRUNNRYTHER I FIREDELS TACT (s. 4): (DET RYTMISKE ALFABET)

FORSKJELLIG NOTASJON SOM OFTE UTFØRES LIKT: (SYNONYME RYTHER)

57.

105

Gustav Holst

Fra Suite in Eb

2. sats Intermezzo

For sammenligning:

piano conductor ↔ full score

106

7

CONDUCTOR.

slacc.

Allegro.

Fl'istesso tempo.

mf

p

morendo.

8

8

H.10255.

107

C Fl. & Picc.
Bb Fl. & Picc.
Oboe.
Eb Cl.
Solo-1 Bb Cl.
2 Bb Cl.
3 Bb Cl.
Eb Alto Cl.
Bb Bass Cl.
1-2 Basses.
Eb Alto Sax.
Eb Ten. Sax.
Eb Bar. Sax.
Bb Bass Sax.
1 Bb Cor.
2 Bb Cor.
Bb Tpts.
Flute.
1-2 Eb Hrn.
3-4 Eb Hrn.
1-2 Trbs.
3 Trb.
Euph.
Basses.
Drm.
Timp.
B&H 100-54

2 Cl.
3 Cl.
stacc.
p stacc.
f
p
Ten. Sax.
solli
1st
2nd
Bar. solo
Tri.

108

30

Q Fl. & Picc.

Ob Fl. & Picc.

Obs.

E♭ Cl.

1st only

1st stacc. solo only

1 E♭ Cl.

2 E♭ Cl.

3 E♭ Cl.

E♭ Alto Cl.

E♭ Bass Cl.

1-2 E♭ Bass.

E♭ Alto Sax.

E♭ Ten. Sax.

E♭ Bar. Sax.

E♭ Bass Sax.

1 E♭ Cor.

2 E♭ Cor.

E♭ Lyra.

Fl. III.

1-2 E♭ Euph.

3-4 E♭ Euph.

1-2 Trb.

3 Trb.

Euph.

Basses

Dra.

Tri.

Tamb. V.

24K 120-54

mf solo con sord

E

E

E

F L'istesso tempo

C Fl. & Picc.

D♭ Fl. & Picc.

Oboe.

E♭ Cl.

Solo-1 B♭ Cl. solo only

2 B♭ Cl. pp one player only

3 B♭ Cl.

E♭ Alto Cl.

E♭ Bass Cl. solo legato stacc. mf

1-2 E♭ Sax.

E♭ Alto Sax.

E♭ Tenor Sax. solo legato pp

E♭ Bar. Sax.

E♭ Bass Sax.

F L'istesso tempo

1 E♭ Cor.

2 E♭ Cor.

E♭ Tpta.

Fl. Ba.

1-2 E♭ Hrn.

3-4 E♭ Hrn.

1-2 Trbn.

3 Trb. pp solo p

Euph.

Bassoon

Pra.

Timp. Tamb. Tri. Tamb. Solo Tri. played by other drummer

Page 100-54

110

32

C Fl. & Picc.

E♭ Fl. & Picc.

Obs.

E♭ Cl.

Solo-1 B♭ Cl.

2 B♭ Cl.

3 B♭ Cl.

E♭ Alto Cl.

E♭ Bass Cl.

1-2 Baritone

E♭ Alto Sax.

B♭ Tenor Sax.

E♭ Bar. Sax.

E♭ Bass Sax.

1 B♭ Cor.

2 B♭ Cor.

B♭ Tpts.

Fl. Harp.

1-2 E♭ Harp.

3-4 E♭ Harp.

1-2 Trbs.

3 Trb.

Euph.

Snare

Dm.

Tym.

Bass Drum

B&H 100-64

C Fl. & Picc.
 Bb Fl. & Picc.
 Obs.
 Eb Cl.
 Solo-1 Bb Cl.
 2 Bb Cl.
 3 Bb Cl.
 Eb Alto Cl.
 Bb Bass Cl.
 1-2 Bsns.
 Eb Alto Sax.
 Eb Ten. Sax.
 Eb Bar. Sax.
 Bb Bass Sax.
 1 Bb Cor.
 2 Bb Cor.
 Bb Tpts.
 Fl. Hn.
 3-4 Eb Hrn.
 3-4 Eb Hrn.
 1-2 Trbn.
 3 Trbn.
 Euph.
 Basses
 Drs.
 Timp.
 Tamb.
 Trp.

34

© Trond Brenne

40 / HANDEL, *Messiah*: No. 3

— and the rough place plain, and the rough place

plain,

the crooked straight,

ad lib.

and the rough place - es plain.

colla voce

f *in tempo*

senza Ped.

cresc.

No. 12, For unto us a Child is born

Andante allegro

SOPRANO

For unto us a Child is born, un-to us a Son is given, un-to

ALTO

us a Son is given, for un-to

TENOR

For un-to us a Child is born,

BASS

For un-to us a Child is born,

545

92 / BACH, Brandenburg Concerto No. 2: I

Tr (F)
Fl.
Ob.
VI.
Vln.
Vla.
V.
Vcl.
Cont.

Andante.

10

BACH, Brandenburg Concerto No. 2: II / 9.

Tr (F)
Fl.
Ob.
VI.
Vln.
Vla.
V.
Vcl.
Cont.

Andante.

10

576

94 / BACH, Brandenburg Concerto No. 2: II

Fl.
Ob.
Vl.
Vcl.
Cont.

Fl.
Ob.
Vl.
Vcl.
Cont.

Fl.
Ob.
Vl.
Vcl.
Cont.

Fl.
Ob.
Vl.
Vcl.
Cont.

BACH, Brandenburg Concerto No. 2: II /

Fl.
Ob.
Vl.
Vcl.
Cont.

Fl.
Ob.
Vl.
Vcl.
Cont.

Fl.
Ob.
Vl.
Vcl.
Cont.

Fl.
Ob.
Vl.
Vcl.
Cont.

578

11. BACH, Air and Gigue from Suite No. 3 in D¹, or (1723?)

Violino I
Violino II
Viola
Continuo

Measures 1-4 of the Air and Gigue from Suite No. 3 in D¹, or (1723?) by J.S. Bach. The score is written for Violino I, Violino II, Viola, and Continuo. The key signature is one sharp (F#), and the time signature is 3/4. The music is in a 3/4 time signature.

Ernst Eulenburg Ltd., London - Zürich

110 / BACH, Suite 1 3: Air

Violino I
Violino II
Continuo

Measures 1-4 of the Air from Suite No. 1 by J.S. Bach. The score is written for Violino I, Violino II, and Continuo. The key signature is one sharp (F#), and the time signature is 3/4. The music is in a 3/4 time signature.

s 48

284 / MOZART, Symphony in G minor: III

III
Menuetto, Allegretto

Flauto
2 Oboi
2 Clarineti in B
2 Fagotti
3 Corni in G
Violino I
Violino II
Viola
Basso

MOZART, Symphony in C minor: III

Flauto
2 Oboi
2 Clarineti in B
2 Fagotti
3 Corni in G
Violino I
Violino II
Viola
Basso

549

MOZART, Symphony 1. 3 minor: III /

Trio

550

286 / MOZART, Symphony in G minor: III

288 / MOZART, Symphony in G minor: III

Fl.
Ob.
Fg.
Bt.
70
75
80
Cl. (B)
Vi.
Vla.
Bt.
Cor. (G)
D.C. Menuto

[Finale] All.
Fl.
Ob.
Fg.
Bt.
Cl. (B)
Vi.
Vla.
Bt.
Cor. (G)
Violino I
Violino II
Viola
Bass

551

31. WAGNER, Prelude to *Tristan und Isolde* (359)

Langsam und schmachkend.
Lento e languente.

3 große Flöten.
2 Oboen.
Englisches Horn.
2 Klarinetten in A.
Bassklarinette in A.
3 Fagotte.
I, II in F.
4 Hörner.
III, IV in E.
3 Trompeten in F.
3 Posaunen.
Bastuba.
Pauken.
Harfe.
Violine 1.
Violine 2.
Bratsche.
Violoncell.
Kontrabaß.

Ernst Eulenburg Ltd.,
London · Zurich

WAGNER, *Tristan und Isolde*: Prelude /

1. 2. Flöten.
1. 2. Oboen.
1. 2. Klarinetten in A.
1. 2. Bassklarinetten in A.
1. 2. Fagotte.
1. 2. Hörner.
1. 2. Trompeten in F.
1. 2. Posaunen.
1. 2. Bastuben.
1. 2. Pauken.
1. 2. Harfen.
1. 2. Violinen 1.
1. 2. Violinen 2.
1. 2. Bratschen.
1. 2. Violoncelli.
1. 2. Kontrabaße.

52

664 / WAGNER, Tristan und Isolde: Prelude

20

poco rall.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

riten. a tempo

31

32

33

34

35

36

37

38

39

40

WAGNER, Tristan und Isolde: Prelude /

41

42

43

44

45

46

47

48

49

50

55

WAGNER, *Tristan und Isolde*. Prelude / 66

rallent. a tempo

Fl. Hb. Z.H. Kl. Bkl. P. Hr. 1.V. 2.V. Br. Vc. Kb.

554

666 / WAGNER, *Tristan und Isolde*. Prelude

Belebend. Animato.

Fl. Hb. Z.H. Kl. Bkl. P. Hr. 1.V. 2.V. Br. Vc. Kb.

666

WAGNER, *Tristan und Isolde*: Prelude /

The first system of the musical score for 'Die Lorelei' features ten staves. The first staff is for the Soprano (S.), followed by Alto (A.), Tenor (T.), Bass (B.), and Piano (P.). The next five staves are for the vocal quartet: First Violin (1. V.), Second Violin (2. V.), Viola (V.), Cello (C.), and Double Bass (B.). The final staff is for the Piano (P.). The music is in 3/4 time, with a key signature of one sharp (F#). The tempo is marked 'Allegretto'. The score includes various musical notations such as notes, rests, and dynamic markings like 'p' (piano) and 'f' (forte).

655

668 / WAGNER, *Tristan und Isolde*: Prelude

670 / WAGNER, *Tristan und Isolde*: Prelude

Fl. Ob. Cl. Fag. Hr. T. Tb. V. Vi. Cb. Kb.

f *f* *f* *f* *f* *f* *f* *f* *f* *f* *f* *f*

meno *meno* *meno* *meno* *meno* *meno* *meno* *meno* *meno* *meno* *meno* *meno*

dim. *dim.* *dim.* *dim.* *dim.* *dim.* *dim.* *dim.* *dim.* *dim.* *dim.* *dim.*

WAGNER, *Tristan und Isolde*: Prelude /

Fl. Ob. Cl. Fag. Hr. T. Tb. V. Vi. Cb. Kb.

f *f* *f* *f* *f* *f* *f* *f* *f* *f* *f* *f*

meno *meno* *meno* *meno* *meno* *meno* *meno* *meno* *meno* *meno* *meno* *meno*

dim. *dim.* *dim.* *dim.* *dim.* *dim.* *dim.* *dim.* *dim.* *dim.* *dim.* *dim.*

656

672 / WAGNER, *Tristan und Isolde*: Prelude

70

1.2.

Fl. *pizz.*

Eb. *molto cresc.*

E.H. *molto cresc.*

Kl. *pizz.*

Bkl. *molto cresc.*

Fg. *cresc.*

Vg. *molto cresc.*

F. *molto cresc.*

Ho.F. *molto cresc.*

E. *molto cresc.*

Fa. *cresc.*

1.V. *cresc.*

2.V. *cresc.*

Br. *cresc.*

Vg. *cresc.*

WAGNER, *Tristan und Isolde*: Prelude

557

674 / WAGNER, *Tristan und Isolde*. Prelude

Handwritten musical score for Wagner's *Tristan und Isolde* Prelude, measures 1 through 10. The score is written for a full orchestra, including strings, woodwinds, brass, and percussion. The notation is in G major and 3/4 time. The score is arranged in a standard orchestral format with staves for each instrument group. The measures are numbered 1 through 10 at the beginning of each staff. The score is written in a clear, legible hand.

WAGNER, *Tristan und Isolde*: Prelude /

Handwritten musical score for Wagner's *Tristan und Isolde* Prelude, measures 11 through 20. The score is written for a full orchestra, including strings, woodwinds, brass, and percussion. The notation is in G major and 3/4 time. The score is arranged in a standard orchestral format with staves for each instrument group. The measures are numbered 11 through 20 at the beginning of each staff. The score is written in a clear, legible hand. A handwritten circled number "558" is visible in the top right corner of the page.

678 / WAGNER, Tristan und Isolde: Prelude

WAGNER, Tristan und Isolde: Prelude /

59

678 / WAGNER, *Tristan und Isolde*: Prelude

allmählich im Zeitmaß etwas zurückhaltend
poco a poco ritenuto zu 2

WAGNER, *Tristan und Isolde*: Prelude

566

561

680 / WAGNER, *Tristan und Isolde*: Prelude

Excerpt from Wagner's *Tristan und Isolde* Prelude, measures 110-114. The score is for a full orchestra, with parts for Kl. (Climb), Bkl. (Bassoon), Fg. (Flute), Pk. (Piano), Vc. (Violoncello), Kb. (Kontrabaass), and Bog. (Bog). The key signature is one flat (B-flat major/D minor). The tempo is marked 'And'. The score shows measures 110, 111, 112, 113, and 114. Dynamics include *f*, *pp*, *p*, and *ppp*. The Violoncello part has a 'pizz.' (pizzicato) marking in measure 114. The Bog. part has a 'Bog. pp' marking in measure 114.

- Elevene skal kunne utføre partituranalyse av vokalt og instrumentalt repertoar
- Hovedmomenter**
Elevene skal
- 3a beherske analyse og rasjonell merking av partitur
 - 3b kunne dirigere enkle partitur utenat
- Mål 4**
Elevene skal kunne skape og formidle et selvstendig musikalisk uttrykk ut fra et notebilde og egne intensjoner
- Hovedmomenter**
Elevene skal
- 4a på en selvstendig måte kunne formidle et notebilde med utgangspunkt i de musikalske informasjonen et notebilde gir, og ut fra egne intensjoner
 - 4b kjenne repertoar for kor og instrumentalesembler og kunne velge hensiktsmessig og motiverende repertoar
- 2.3.4 Hørelære**
- Mål 1**
Elevene skal kunne oppfatte og memorere melodiske, rytmiske og harmoniske strukturer i klingende musikk
- Hovedmomenter**
Elevene skal kunne
- 1a gjengi og skrive ned forespillede harmoniske intervaller i størrelse fra prim til desim
 - 1b gjengi og skrive ned forespillede motiver og fraser
 - 1c skrive ned enkle, tostemmige melodier
 - 1d skrive ned melodier i dur og moll med modulasjon til dominant- og paralleltonearten
 - 1e gjengi og skrive ned foreleste og spilte rytmer
 - 1f korrigere et notebilde med innlagte feil i melodi og rytme

- Mål 3**
Elevene skal ha deltatt med koret og ensemblene på huskonserter og eksterne konserter og bidratt aktivt til sosial samholdighet, trivsel og godt miljø i koret og ensemblene
- Hovedmomenter**
Elevene skal
- 3a kunne beherske en konsertsituasjon med koret og ensemblene
 - 3b ha opplevd gleden i en formidlingssituasjon og kontakten med et publikum på konsertene
- 2.3.3 Ensembleledelse**
- Mål 1**
Elevene skal kunne dirigere kor og vokalensembler a cappella og med instrumentalt følge i ulike framføringssituasjoner og kunne dirigere/lede instrumentalesembler
- Hovedmomenter**
Elevene skal
- 1a mestre taktfigurene 5-7-9-12 slag per takt, underdelinger og blandede taktarter
 - 1b ha god slagteknikk
 - 1c ha elementære ferdigheter i dirigering av instrumentalesembler
 - 1d kunne forklare og vise forskjellen mellom å dirigere kor og instrumentalesembler
- Mål 2**
Elevene skal kunne instruere korsanger a cappella og med instrumentalt følge, og enkle instrumentaltstykker
- Hovedmomenter**
Elevene skal
- 2a kjenne rasjonelle arbeidsmåter for instruksjon av ensemble
 - 2b kunne mestre feilretting
 - 2c beherske rasjonelle metoder for stemmeøving

Prøve i ensembleledelse 3M tirsdag

1. Gi eksempler (stikkord) på måter å analysere partitur på.
2. Hvilke hensyn bør tas ved valg av repertoar i et korps?
3. Hva er forskjellen på vokal- og instrumental dirigering / instruksjon?
4. Hva er transponerende instrument? Hvorfor brukes de og hvordan fungerer det?

Vedlagt partiturside : Armenian Dances

5. Skriv ut i c (natura) de instrumenter som er markert med bred strek. Skriv hele 3. takten.
Bruk vedlagte noteark.
6. Lag deretter en pianoreduksjon («conductor score») av første tone/akkord i 3. takt

Vedl. conductor score Fiddler on the Roof

7. Lag et partitur «full score» med fig. stemmer i de første 6 taktene
fløyte, klarinett, bassklarinett, altsaxofon, tenorsaxofon, kornett, horn, baryton (g-nøkkel) Bruk vedlagte noteark.

"TIRANI TZAR" (The Apricot Tree) (Part 1)
Broadly, and sustained (J = 52) For Concert Band or Wind Ensemble

Alfred Reed

Piccolo
Flutes 1 & 2
Oboes 1 & 2
English Horn
E^b Clarinet
B^b Clarinet
Alto Clarinet
Bass Clarinet
E^b Contrabass Clarinet
Bassoons 1 & 2
Contrabassoon (optional)
Alto Saxophones
Tenor Saxophone
Baritone Saxophone
B^b Bass Saxophone (optional)
F Horns
B^b Trumpets 1 & 2
B^b Cornets 1 & 2
Trombones 1 & 2
(Bass)
Baritone
Tuba
String Bass
Tampasi
Suspended Cymbal
Pair of Cymbals
Tresonance Snare Drum
Bass Drum
Vibraphone
Bells

Handwritten annotations: *Handwritten "52" in a circle at the top left. A large handwritten "F" is written over the first staff. A large handwritten "B" is written over the last staff. Various circled notes and markings are present throughout the score.*

Swaves i L-metriske

Armenske danser

(543)

Eng-
horn

E♭-
klar.

1. B♭-
klar

2. B♭-
klar

3. B♭-
klar

Alt
klar

Bass-
klar

Alt-
sax

Ten
sax

Bar
sax

Bass-
sax

Horn

Pianoreduksjon
alle stemmer i originalpartituret

Nåvner:

Fiddler on the roof

844

Fl.

Klar

Brass
klar

Alt.
Sax

Ten-
sax

Kornett

Flon

Baryton

Moderate two $\text{♩} = 104$

Bar., Bn., B., Cl.

Trb. I, Ten. Sax.

Fl., Picc., Alto Sax.

Cnt. I

FIDDLER ON THE ROO

Lyrics by Sheldon Harnick
Conductor
(Condensed Score)

Music by Jerry Bock
Arranged by John Warrington

Maurice

115

his international set includes all the various transpositions, clefs and instruments found in the different types of bands in the world. Thus this piece of music can be played by any band anywhere in the whole world.

To avoid confusion and especially for bands in England, Scandinavia and America - also generally outside Europe - the following points should be noted by directors:

1. Euphonium, Trombones and Basses. These parts are in three versions:
 - a. Transposed and in the G clef.
(For example as used by Brass-Bands)
 - b. Transposed and in the F clef.
(A practise used in some European countries)
 - c. Written as concert pitch instruments in the F clef.
(Customary in most countries outside Europe)
2. Parts for Bugles (Flugel horns). These parts should generally not be used in harmonic and symphonic bands as they largely double the clarinet parts and are intended for Brass and Fanfare bands which do not have woodwind. There are however certain exceptions to this rule.
3. The part marked 1st Tuba - or Solo Tuba - or Tuba (basse solo), is not a bass part. The name comes from the original saxhorn name for the Euphonium - and the part should be played on this instrument.
4. The 1st and 2nd Baritone parts are basically for Brass and Fanfare bands. However, in many European countries these instruments are often included in Harmonie or Symphonic Band. Generally for Harmonie and Symphonic Band the Baritone parts may be regarded as optional - but there are some few exceptions to this rule.

Variations on a French Folksong.

Instrumentation.

1 Db Piccolo	I
3 C Piccolo + Flute	I
2 OBOE	I
1 Eb Clarinet/Eb Flugel	I
12 Solo/1st Clarinet, Solo/1st Flugel, Sopr. Saxophone, 1st Cornet/Trumpet	I
12 2nd/3rd Clarinet, 2nd/3rd Flugel, 2nd/3rd Trumpet	II
4 Alto Saxophone/Horn I Eb (or F)	II
3 Alto Clarinet/Horn II Eb (or F)	III
1 Baritone Saxophone	IV
4 1st Baritone Bb treble clef/Tenor Saxophone, 1st Trombone treble clef	III
6 Bass Clarinet/2nd Baritone/Bb Bass/2-3rd Trombone treble clef	IV
3 1st Trombone C/1st Bassoon/Baritone IC	I
5 2nd/3rd Trombone C/2nd Bassoon/Baritone IIC	IV
2 Eb Bass) or 4 Basses C	IV
2 Bb Bass)	
3 Percussion	
1 Bells	

03.1311.07

116

2

VARIATIONS ON A FRENCH FOLKSONG.Explanation.

This instrumentation is different from the regular and especially created for youthbands. There are 4 different parts as follows:

- Part 1 Piccolo (Db and C), Flute, Eb Clarinet, Eb Cornet, Oboe, Soprano Saxophone, Solo and 1st Bb Clarinet (Flügelhorn), 1st Cornet, 1st Trumpet.
- Part 2 2nd and 3rd Bb Clarinet (Flügelhorn), Alto Saxophone, 1st Eb Horn, 2nd Cornet, 2nd Trumpet.
- Part 3 Tenor Saxophone, 2nd Eb Horn, 1st Baritone (Euphonium) 1st Trombone, Alto Clarinet
- Part 4 Bariton Saxophone, 2nd Baritone (Euphonium), 2nd and 3rd Trombone, Eb Bass, Bb Bass, Bassoon, Bass Clarinet.

The above division is useful for nearly any combination of wind-instruments if it is taken care for a good balance of the 4 parts.

The whole composition can be played tutti, however dependent on the character of the variations and the available instruments in the band, the conductor can choose his own instrumentation.

Some suggestions are:

<u>Introduction</u>	Tutti
<u>Theme</u>	Clarinets (Flügelhorns), Saxophones, Horns, Baritons, Basses
<u>1st Var:</u>	Tutti
<u>2nd Var:</u>	Tutti
<u>3rd Var:</u>	Flutes, Oboes, Clarinets (Flügelhorns), Horns, Baritons, Basses
<u>4th Var:</u>	Flutes, Clarinets (Flügelhorns) saxophones, Horns, Baritons
<u>5th Var:</u>	Tutti
<u>6th Var:</u>	Cornets (Trumpets) Trombones (Muted)
<u>7th Var:</u>	Tutti
<u>Finale:</u>	Tutti

3

117

Gecomponeerd in opdracht van de S.O.N.M.O.

VARIATIONS ON A FRENCH FOLKSONG

Directie C

INTRODUCTION
Allegro Vivace
Suggested instr. TUTTI

Youth Band – Jeugdorkest

HENK VAN LIJNSCHOOTEN

5

10

15

25

1

2

attacca

World-Copyright © 1973 MOLENAAR N.V. Wormerveer, Holland.

Niets van deze uitgave mag worden vervoelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotocopy, mikrofilm of welke andere wijze ook, zonder voorafgaande toestemming van de uitgever.

No part of this book may be produced in any form of print, fotoprint, microfilm or any other means without written permission of the publisher.

03 1311 07

118

4

1st VARIATION

Presto

Suggested instr. TUTTI

First system of the first variation, measures 1-10. It features a piano part with treble and bass staves, and a drum part with 'S Drum' and 'B Drum' staves. Measure numbers 5 and 10 are indicated above the piano staff.

Second system of the first variation, measures 11-20. It continues the piano and drum parts. Measure numbers 15 and 20 are indicated above the piano staff.

Third system of the first variation, measures 21-30. It continues the piano and drum parts. Measure numbers 25 and 30 are indicated above the piano staff. The system ends with a 'Cymb.' marking and an 'attacca' instruction.

2nd VARIATION

Poco Lento

Suggested instr. TUTTI

First system of the second variation, measures 1-10. It features a piano part with treble and bass staves. The tempo is marked 'Poco Lento'. Measure numbers 5 and 10 are indicated above the piano staff. The system ends with a 'Slagwerk tacet' marking.

Second system of the second variation, measures 11-20. It continues the piano part. Measure numbers 15 and 20 are indicated above the piano staff. The system ends with a '2nd div.' marking and an 'attacca' instruction.

03 1311 07

119

5

3e VARIATION
Allegretto elegante
Suggested instr.
Fl., Hobo, Clar., (Flügelh.)
Hrns., Bar., Bas.

Triangel
Bells 1e part

attacca

4e VARIATION
Prestissimo
Suggested instr.
Fl., Clar., (Flügelh.)
Sax., Hrns., Bar.

Hrn. 8va basso

Trb.'s, Slagwerk tacet

3e, 4e.

03 1311 07

no

6

20

attacca

5e VARIATION
Allegro Vivace
Suggested instr. TUTTI

5

ff Vndro.
S. Drum
B. Drum

10

15

attacca

6e VARIATION
Presto
Suggested instr.
Cornets, Tromp.
Tromb. muted

p

p Tamb.
Woodblock

03 1311 07

121

7

Measures 5-7 of a musical score. Measure 5 is marked with a box containing the number 5. The score features a piano (p) dynamic and a decrescendo (dim.) marking. The music is written for a piano and a cymbal.

7e VARIATION
Pomposo
Suggested instr. TUTTI

Measures 8-10 of the 7e VARIATION. The score is marked with a fortissimo (ff) dynamic and a marcato tempo. The music is written for a piano and a cymbal (+Cymb.).

Measures 11-13 of the 7e VARIATION. The score is marked with a fortissimo (ff) dynamic and a marcato tempo. The music is written for a piano and a cymbal (+Cymb.).

Measures 14-16 of the 7e VARIATION. The score is marked with a fortissimo (ff) dynamic and a marcato tempo. The music is written for a piano and a cymbal (+Cymb.).

Measures 17-19 of the 7e VARIATION. The score is marked with a fortissimo (ff) dynamic and a marcato tempo. The music is written for a piano and a cymbal (+Cymb.). The final measure (19) is marked with a rallentando (rall.) marking.

03 1311 07

122

8

FINALE
Allegro Vivace
Suggested instr. TUTTI

stacc. *p* stacc. *p* cresc. - - - - -
S. Drum. *p* cresc.
B. Drum *p*

10 15 15
+ Cymb.
+ Tamb.

20 1 2 25
30
35 40
+ Cymb. Cymb. solo

03 1311 07

NOTICE: The law provides penalties for any unauthorized copying or reproduction of any copyrighted musical work.

Playing Time 2:30

OVERTURE FOR HANS N. FEET

by William J. Schinstine

CONDUCTOR

Musical score for "The Clap" by The Roots. The score is for a four-part vocal and instrumental arrangement. It includes parts for Part I, Part II, Part III, and Part IV. The tempo is marked as 108. The score features various musical notations including notes, rests, and dynamic markings like "f" (forte) and "mf" (mezzo-forte). There are also instructions for clapping and snapping, and a section where the vocalists say "Sizz". The score is divided into measures, with some measures containing a "3" indicating a triplet. The overall style is a rhythmic, soulful groove.

COPYRIGHT © 1982 BY ALMITRA MUSIC CO., INC., DELEVAN, N.Y. 14042
ALL RIGHTS RESERVED - INTERNATIONAL COPYRIGHT SECURED - MADE IN U.S.A.
SOLE SELLING AGENT: KENDOR MUSIC, INC., DELEVAN, N.Y. 14042

[illegible]

HANS N. FEET - 3

64

The musical score is divided into four systems, each containing four staves. The notation includes various musical symbols such as notes, rests, and dynamic markings. Performance instructions are written above or below the staves.

System 1: The first staff has a 'clap' instruction. The second and third staves have 'say: Sizz' instructions. The fourth staff has a 'clap' instruction.

System 2: The first staff has a 'clap' instruction. The second and third staves have 'say: Sizz' instructions. The fourth staff has a 'clap' instruction. A circled number '41' is above the second staff.

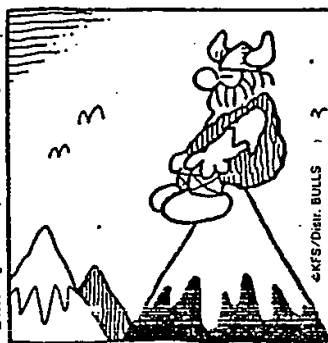
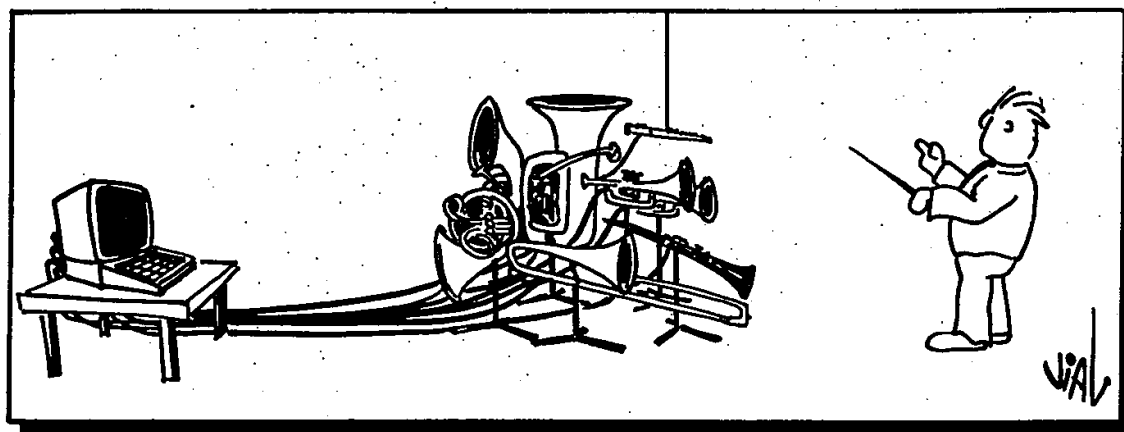
System 3: The first staff has 'on knees stomach' and 'RLRLRLRLRLRL' instructions. The second and third staves have 'on knees stomach' instructions. The fourth staff has 'clap' instructions. The first staff also has 'LR LRLR' instructions.

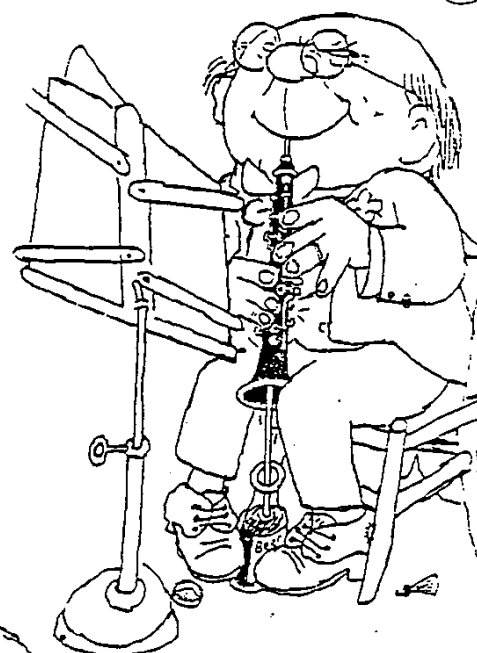
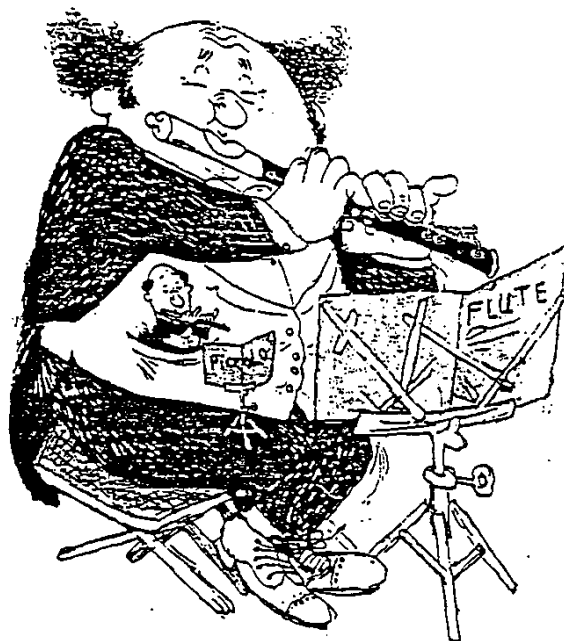
System 4: The first staff has a circled number '49' and 'clap' instructions. The second staff has 'L' and 'on knees' instructions. The third staff has 'clap' instructions. The fourth staff has 'R' and 'on knees' instructions.

60 62E

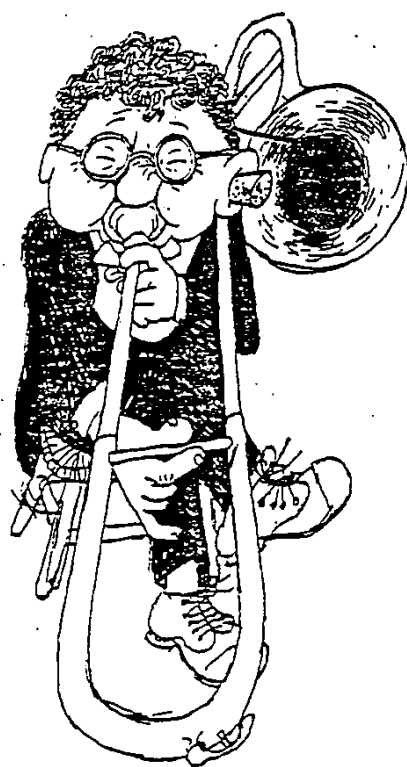
[illegible]

12-8

The Oboe

The Trombone

The Horn

LITT OM BLÅSEINSTRUMENTENES VIRKEMÅTE TRANSPONERING

Når en spiller på et rør av et eller annet slag, vil en kunne få en viss tonerekke etter hvordan en strammer leppene slik at antallet vibrasjoner pr sekund øker. Enstreket a har f.eks 440 svingninger pr sekund.

Denne tonerekka kalles naturtonerekka eller overtonerekka og forholdet mellom tonene er alltid det samme. Dersom en velger å notere naturtonerekka med c som grunntone, vil forholdet mellom tonene videre være slik:

Rørets lengde avgjør hvilken grunntone naturtonerekka har. Dersom grunntonen er en c, kalles instrumentet et C-instrument (eller «natura»-instrument). Er grunntonen Bb, kalles det Bb-instrument, videre har vi Ess-instrument, F-instrument o.s.v. alt etter hvilken grunntone som klinger.

Dersom en på et messinginstrument skal spille andre toner enn de en får i naturtonerekka, må røret forlenges slik at tonen synker (kort rør = høy tone, langt rør = dyp tone). Denne forlengelsen skjer ved hjelp av bøyer som kobles inn ved bruk av ventiler eller ved bruk av en slide som forlenger hele instrumentets samlede lengde (trombone).

Alle messinginstrumentene overblåser naturtonerekka i forholdet 1,2,3,4,5 osv. NB! Merk at grunntonen (1) kan være vanskelig å spille, denne blir ofte også kalt «pedaltone». Dypeste tone på dagens messinginstrumenter er altså i praksis 2. naturtone (notert som C'). Denne kan igjen senkes ved at røret forlenges ved hjelp av 3 ventiler/bøyer til fiss. Skal en spille tonene mellom fiss og c/grunntonen (1), må en benytte såkalt «kvartventil» som forlenger røret ytterligere 4 toner).

Fløyter og saxofoner overblåser naturtonene 1 og 2 og har derfor samme grep i to oktaver. Klarinettene skiller seg ut i det de overblåser naturtonene 1, 3, 5, o.s.v. En har derfor ikke samme grep i oktavene. Den klaffen som letter overblåsingent rent teknisk, er på klarinett en registerklaff i det den åpner for et nytt register, nemlig fra 3. naturtone som ligger en oktav + en kvint over grunntonen. På fløyte og saxofon derimot, er dette en oktavklaff.

523

TRANSPONERENDE INSTRUMENTER.

Det er som nevnt instrumentets lengde som avgjør hvilken grunntone som oppstår og som dermed gir instrumentet en betegnelse i forhold til c («natura»). Imidlertid er alle noter skrevet om (transponert) slik at alle instrumenter innen en familie (f.eks ess-kornett, Bb-kornett, althorn, baryton, ess-tuba og Bb-tuba eller Alt-saxofon, tenorsaxofon og barytonsaxofon) kan ha samme grep for samme noterte toner.

NB! Dette gjelder kun i G-nøkkel .

(I Be-Ne-Lux-landene og Frankrike kan man i enkelte forlag også få transponerte F-nøkkelstemmer etter samme prinsipp. Disse stemmene skal ikke brukes hos oss). Det vanlige er at F-nøkkel alltid noteres utransponert i C (natura).

Et transponerende instrument er et instrument som klinger annerledes enn det er notert.

Når en ess-kornett eller altsaxofon spiller sin noterte c, klinger en Ess,
når en Bb-trompet eller Bb-klarinetten spiller sin noterte c, klinger en Bb,
når et waldhorn spiller sin noterte c, klinger en F o.s.v.

Dette vil altså si at i hovedregelen klinger ess-instrumentene en liten ters for høyt, mens Bb-instrumentene klinger en stor sekund for lavt i forhold til natura-notasjon.

Dette er hva instrumentene gjør. Når vi transponerer, må vi altså tenke omvendt:

1. FINN FORSKJELLEN

2. OPPHEV DEN

Skal en f.eks spille en tone som klinger Ess (kalles også «ess natura») er altså framgangsmåten slik:

Ess-instrumentene klinger en liten ters for høyt, og må da noteres en liten ters lavere enn natura, altså : C

Bb-instrumentene klinger en stor sekund lavere enn natura og må derfor noteres en stor sekund over, altså: F

Oktavene for notasjonen må så justeres etter instrumentets størrelse.

Husk at alle betegnelser på instrumentene (Bb, Ess, F, Dess etc) regnes i forhold til c (natura = som det klinger = c-instrument)

F-nøkkelnotasjon er alltid som det klinger og en snakker derfor aldri om transponerende instrumenter i F-nøkkel. Derfor kan det oppstå en del forvirring dersom en spiller noter etter begge nøkler (noe f.eks ofte baryton, tromboner og tuba gjør). Det er da spesielt viktig at en presiserer nøyaktige notenavn, natura eller g-nøkkel notasjon ess, Bb o.s.v.

Dersom vi skal transponere en tone ut fra natura (f.eks pianostemme) til et transponerende instrument, må vi justere oktavene etter følgende oppsett etter at vi har benyttet hovedregelen for å finne notenavnet:

- I. GRUPPE 1: Som hovedregelen
- II. GRUPPE 2: « og deretter en oktav opp
- III. GRUPPE 3: « og deretter 2 oktaver opp

- I. GRUPPE 1: Ess-klarinetten, ess-kornett, Bb-klarinetten, Bb-kornett, Bb-trompet
- II. GRUPPE 2: Althorn, altsaxofon, altklarinetten, tenorhorn, baryton / euphonium
tenorsaxofon, trombone (når notert i G-nøkkel)
- III. GRUPPE 3: Barytonsaxofon, Ess-tuba, Bb-tuba

gruppene kan også betegnes også som minste- mellomste- dypeste instrumenter

Ensembleledelse VK2

• TB

24

OVERSIKT OVER KORPSINSTRUMENTENE

Janitsjarkorps: Symphonic Band, Wind Band, Concert Band, Military Band, Harmonie-Orchester = Korps med treblås, messing og slagverk

Fanfare Band: Korps med messinginstrumenter, saxofoner og slagverk

Brass Band: Korps med messinginstrumenter og slagverk

norsk betegnelse	stemming	nøkkel	kommentar
Piccolo	C / Dess	G	
Fløyte	C	FC	
Altfløyte	G	G	
Obo	C	G	
Engelsk Horn (Cor Anglais)	F	G	
Ess-klarinet	Ess	G	
Klarinet	Bb	G	
Alt-klarinet	Ess	G	
Bassklarinet	Bb	G	
Kontraaltklarinet	Ess	G	
Kontrabassklarinet	Ess	G	egentlig kontraaltklarinet
Kontrabassklarinet	Bb	G	
Fagott (Bassoon)	C	F	
Kontrafagott	C	F	
Sopransaxofon	Bb	G	
Alt-saxofon	Ess	G	
Tenorsaxofon	Bb	G	
Barytonsaxofon	Ess	G	
Bass-saxofon	Bb	G	
Ess-kornett	Ess	G	Brassband
Kornett	Bb	G	
Trompet	Bb	G	
Flügelhorn	Bb	G	Brassband (solo-instr i
Horn (Waldhorn / French Horn)	F	G	
Althorn (eng: Tenor Horn in Eb)	Ess	G	Brassband
Trombone	C	F	Bb-instr. når notert i G-nøkkel i Brassband
Tenorhorn (engelsk: Baritone)	Bb	G	Brassband
Baryton (engelsk: Euphonium)	Bb	G	Noteres også som C-instr. i F-nøkkel i janitsjar, alltid G-nøkkel i Brassband
Tuba	C	F	Stemming Eb, Bb når notert i G-nøkkel i Brassband
Skarptromme			vanligvis ikke nøkkel (evt F)
Basstromme			eller egen trommenøkkel
Cymbal			d.v.s 2 loddrette streker
Triangel, Wood-block etc etc etc			der nøkler vanligvis står
Harpe	C	G/F	
Pauker (Timpani)	C	F	
Bells, Marimba, Xylophone, Chimes	C	G	

KORPSBALANSE (JANITSJARKO S)

	1	2	3	4	5	6
SOPRAN	piccolo/ 1. fløyte/ Obo	ess-klarinettt/ 1. klarinettt	1. Altsax.	1. Horn	1. Kornett	1. Trompet/evt+1.trb (1 trb)
ALT	2. fløyte Obo	2. klarinettt	2. Alt-sax	2. Horn	2. kornett	2. trompet (2.trb)
TENOR	1. Fagott	3. klarinettt/ alt-klarinettt	Tenorsaxofon	3. Horn	3. Kornett e. 1. baryton	1. Trombone/evt2.trb (3.trb)
BASS	2 Fagottt	Bass-klarinettt	Baryton- saxofon	4. Horn	(Baryton/ Tuba	2. Trombone/ et 3. trb + 3. Trombone evt.+tuba (tuba)

SOPRAN/ALT/TENOR/BASS gjelder den klangmessige fordeling innen hver av korpsets 6 hovedgrupper av blåsere. Arrangementene kan selvsagt variere, men der gruppene opptre alene, finner en svært ofte dette mønsteret. For å oppnå en god korpsklang, er det viktig at alle gruppene er i innbyrdes balanse. Videre må gruppene balansere i forhold til hverandre og til slutt i samlet korpsklang.

Ser en på den tradisjonelle besetningen i norske korps, ser en snart at det spesielt er de dyper treblåserne (tenor/bass) som er skadelidende. Her ligger nok en del av årsaken til den ofte manglende gode korpsklang i våre amatørkorps. Dagens arrangement setter ofte gruppene mot hverandre som f.eks. først 16 takter bare messing, deretter 16 takter bare treblås for så å spille tåtti. Ofte blir det benyttet nedløsninger som f.eks å la tuba/baryton spille bassklarinettt og bar.sax-stemmene. På denne måten får en kanskje dekket alle akkordtone mens det rent klangmessig ikke er noen heldig løsning.

Nær sagt enhver besetning vil kunne klinge godt dersom komposisjonen/arr. er laget med henblikk på nettopp den eller den besetningen. For å yde dagens korpsarrangement full rettferdighet må en altså strebe mot en besetning som dekker de stemmer (og spilt på de instrumenter) arrangementet krever. Her ligger den største grunn til en godt utbygd besetning. Av praktiske årsaker må vi nok fortsatt strebe mot en "idealbesetning" som kan synes uoppnåelig, men som fra komponist/arrangør/forlag's synspunkt er standardbesetning.

Noen hovedregler for janitsjarbesetning. Gruppe 1,2 og 3 (treblåserne) skal tilsammen utgjøre minst halvparten av korpset. Av korpsets totale antall skal 1/3 være Bb-klarinetter; Det er viktig at horngruppen er godt utbygd, da waldhornet er det klangmessige bindeledd mellom treblås og messing. En bør vekte seg for å få for mange barytoner (1.pr 30 medl. er normen), en kan gjerne ha flere bassklarinetter men bare 1 barytonsax (denne er forøvrig svært viktig). Det synes som at en aldri får for mange fløyter. Stemmefordelingen bør foregå etter pyramideprinsippet f.eks 12 klarinetter=3 første, 4 andre, 5 tredje. (25)

VEILEDENDE BESETNINGSOVERSIKT FOR JANITSJARKORPS:

Oversikten bygger på aktive musikere: I tillegg må korpsledelsen beregne instrumenter til bruk i opplæringsperioden (se egen plan).

NB! Obo og fagott er standardinstrumenter med 2 av hver. Da det i praksis viser seg svært vanskelig å skaffe lærerkrefter til disse, er de likevel utelatt i oversikten.

Jeg velger her 40 musikere som utgangspunkt for den minste anbefalte besetning. Dersom musikergrunnet er færre en 40, vil antagelig brass-bandet være å foretrekke.

Althorn, tenorhorn og ess-kornett er brass-bandinstrumenter og bør av klangmessige årsaker ikke forekomme i janitsjarkorpset.

minste anbefalte antall:

Balanseberegning:

Minst halve korpset skal være tre-
blåsere, idealet er ca 60 % .

FLØYTER:	3	"Ubegrenset"antall oppøver,vanl.minst 1 pr 10,helst ulike tall (f.eks.1 første,2 andre stemmer)
K. LINNETTER:	12	"ubegrenset"antall oppøver, men <u>minst 1/3 av korpset</u>
BASSKLARINETT:	1 NB.	Svært viktig instrument,kan gjerne ha flere
ALT-SAXOFON:	2	Uansett korpsets størrelse (Altsax kan dobles,unngå
TENORSAXOFON:	1	" " " dobling av tenor/bar.)
BARYTONSAXOFON	1	" " "
WALDHORN	4	Kan dobles i større korps (8)
KORNETTER	3	Utgangspunkt: <u>maks 1 pr. 3 klarinetter</u> (maks.9)
TROMPETER	2	Kan dobles i store korps (maks.4)
TROMBONER	3	(Hvorav helst 1 basstrb.)Kan dobles i store korps (maks.6)
BARYTON	1,2	<u>1 pr 30 medlemmer</u> (2 kan forsvares som minste antall i tilfelle sykd./dobl.fagottstemmer el (maks.3))
TR .	3	<u>1 pr 10-12 medl.</u> Ikke for mange Bb-tubaer,ofte bedre med Ess-tuba m/kvartventil. (maks.6)
SLAGVERK:	3	økes etter behov.Bare en skarptromme til konsertbruk, pauker er svært viktig. (maks 6)

40

Beregningene er foretatt etter internasjonal standardbesetning, d.v.s. den besetning komponistene / arrangørene skriver for. For at musikkstykket skal klinge etter intensjonene, må korpsets balanse stå i forhold til partiturets stemmefordeling/antall. Det vil m.a.o. være mye vanskeligere for musikere og dirigent å oppnå et godt resultat, dersom balansen er skjev og f.eks. 2 horn må "spille som 4" eller 5 barytoner må "spille som 2".

(229)

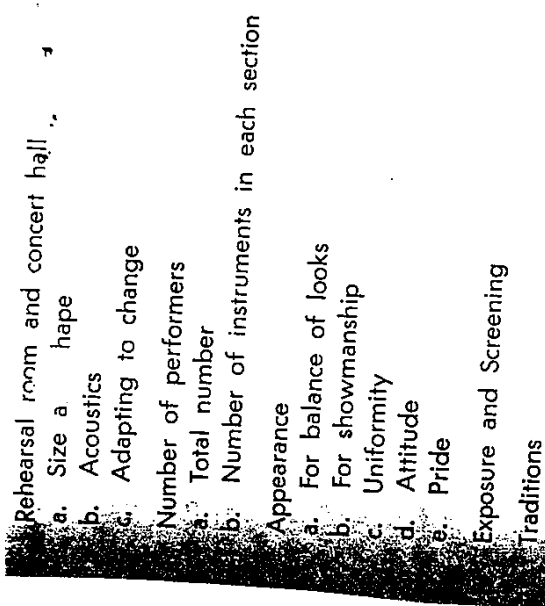
41

INSTRUMENTAL VOICES

Ex. 136

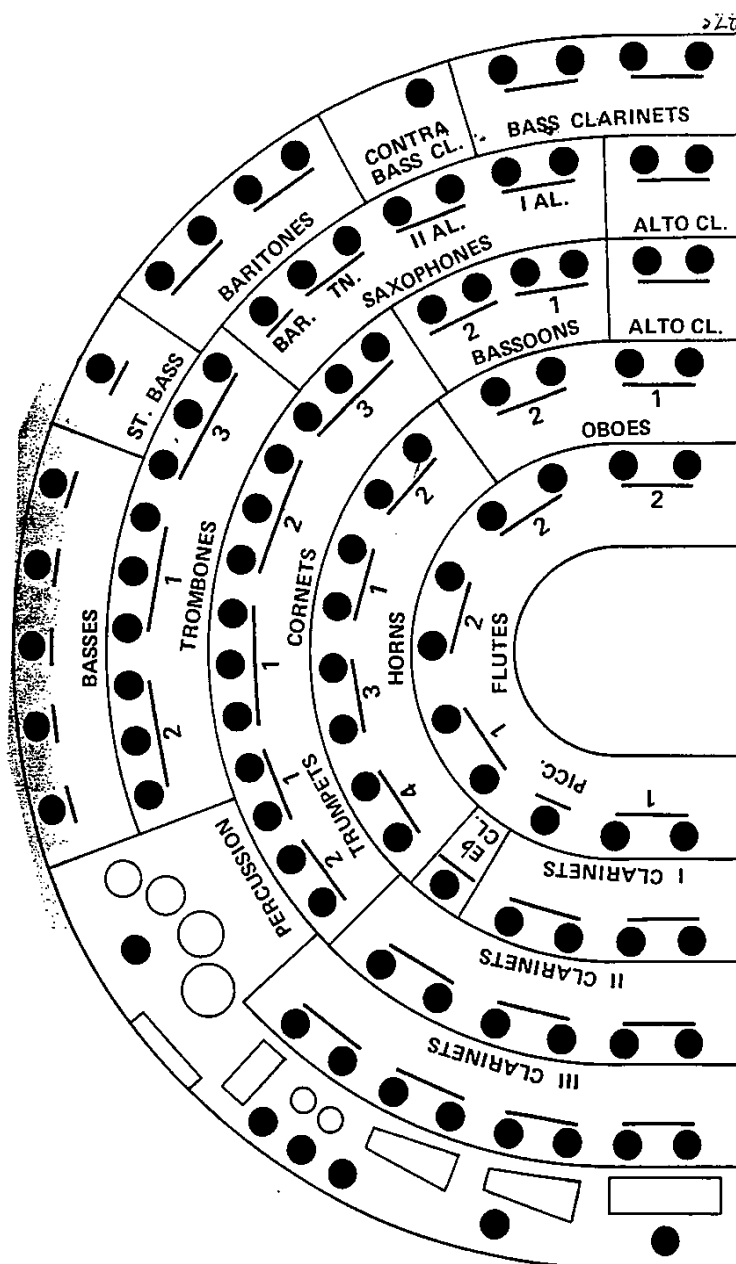
	SOPRANO ¹	ALTO	TENOR	BASS
INSTRUMENT				
Piccolo (C and D-flat)	A			
Flute	A			
Alto Flute	B	A		
Oboe	A			
English Horn	B	A		
E-flat Clarinet	A	B		
B-flat Clarinet	A	B	C	
E-flat Alto Clarinet		B	A	C
B-flat Bass Clarinet		C	B	A
B-flat Contra Bass Clarinet			B	A
Bassoon		C	B	A
Contra Bassoon				A
E-flat Alto Saxophone	B	A	C	
B-flat Tenor Saxophone		B	A	C
E-flat Baritone Saxophone			B	A
B-flat Bass Saxophone				A
Cornet (E-flat)	A			
Cornet (B-flat)	A	B		
Trumpet	A	B		
Flugelhorn	B	A		
French Horn		A	B	
Alto Horn (Mellophone)		A	B	
Trombone		C	A	B
Bass Trombone			B	A
Baritone		C	A	B
Euphonium		C	A	B
E-flat Tuba				A
Tuba (B-flat)				A
Marimba	B	A		
Xylophone	A	B		
Chimes		A		
Steel Bells	A			
Tympani				A

1. The best practical playing register is indicated in the vocal register columns as "A." The next best by "B," etc.

Instrumental Seating Considerations

- How the conductor hears
 - Balance to his ears
 - In relation to the audience
- How the conductor cues and controls
 - Meter pattern
 - Cues
 - Ability of sections and individuals
- How the musician hears
 - In relation to his section
 - In relation to the entire ensemble
 - In relation to similar composition parts
- How the audience hears
 - Weight of sound
 - Directional qualities
 - Room acoustics
- Type of instrument
 - Size and shape
 - Necessary playing area
 - Direction quality
 - Weight
 - Like parts in composition
 - Number of instruments in each section
 - Ability of players
- Type of music performed
 - Homophony vs Polyphony
 - Solo concerto
 - Solo passages within a composition
 - Concerto Grosso Concertino group
 - Like parts

Besetningsoversikt for noen land og korps

1=Eastman Wind Ensemble	4=USSR Defense Ministry Band					7=Great Britain: Brass band					10=USA tidl militær be					13=Concordia College Symph. B					16=Venezia bykor				
2=norsk militærbesetn.	5=Nederland harmonieorkestre					8=Great Britain: Military Band					11= USA Full Band					14=St.Olaf College Concert B									
3=Tyskland	6=Nederlands nasj. ungd. fanfareband					9=London Symphonic Band					12=US Air Force Band					15=Purdue Univ. Symph. B.									
korps	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16									
Piccolo		*	1	*	1			*	*	*	1	*	1	*	1										
Floyte	3	1	1	4	3			1	3	1	2	7	9	11	17	2									
Altfløyte																									
Obo	2		1	3	2			1	2	1	2	2	2	3	2	2									
Engelsk Horn (Cor Anglais)									*	*			1	*	1										
ass-klarinet																									2
Ess-klarinet	1	1	1	*	1			1	1	3	1		1		1	2									2
Klarinet	8	5	6	18	16			10	12	6	12	15	12	16	22	14									
Alt-klarinet	1			*	1						1		1			2									2
Bassklarinet	1			*	1				1	3	1	1	1	2	3	2									
Kontra-alklarinet																									
bassetthorn				*																					
Kontrabassklarinet													1	1	2										
Fagott (Bassoon)	2		1	2	2			2	2	1	2	2	3	2	2										
Kontrafagott									*																
Sopransaxofon					* 2					*			*			1									1
Alt-saxofon	2		2	2	2	2		1	2	2	2	2	2	3	3	2									
Tenorsaxofon	1		1	1	1	1		1	1	1	1	1	1	1	1	2									1
Barytonsaxofon	1		1	1	1	1			1	1	1	1	1	1	1	1									1
Bass-saxofon																									1
Ess-kornett						1	1			1															
Kornett	3	2	4	*	6	6	9	5	*	3	4	6	8	10	11										
Trompet	2	1	2	16	3	3			5	*	2	*	*	*	*	3+2									trp+basstrp
Flügelhorn				*		12	1		*	*						2+1									sopran+alt
Horn (Waldhorn / French Horn)	4	3		6	4	2	4	4	4	3	4	5	8	8	8										4
mellophone				*	*	*																			
Althorn (engelsk: Tenor Horn in Eb)				*		2	3																		
Trombone	3	2	3	5	6	6	3	3	3	2	6	4	6	7	9	2+1									tenor+ f-bass
Tenorhorn (engelsk: Baritone)		1	3	*			2									2									2
Baryton (engelsk: Euphonium)	1	1	1	8	3	4	2	1	1	1	2		2	3	3	1									
Tuba	2	2	3	7	4	4	4	3	3	2	4	3	4	3	7	4									
kontrabass	1			4	1	1		*	1	1		1		1	1	4									
cello													4												
slagverkere	*	2	3	5	6	6	1	2	3	3	4	4	6	6	7	3									
Skarptromme																									
Basstromme																									
Cymbal																									
Triangel, Wood-block etc etc etc																									
Harpe	1													1	1										
Pauker (Timpani)																									
Bells, Marimba, Xylophone, Chimes																									
diverse																									
piano celesta														2											1 Bb kontrabassvent
sum	40+	21	38	82	64	53	26	35	46	35	52	59	70	80	105	62									
*=dobler/antall ukjent/etter behov																									